

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT**

Športno treniranje plavanje – vaterpolo

ZGODOVINA ŽENSKEGA VATERPOLA

Diplomsko delo

MENTOR:

dr. Venceslav KAPUS, izr. prof.

SOMENTOR:

mag. Igor ŠTIRN, asist.

RECENZENT:

dr. Tomaž PAVLIN, doc.

AVTORICA DELA:
Tjaša BREŽNIK

Ljubljana, 2009

Zahvala

Rada bi se zahvalila mentorju dr. Venceslavu Kapusu, somentorju mag. Igorju Štirnu in recenzentu dr. Tomažu Pavlinu, ki so mi pomagali pri usmerjanju in nastajanju diplomskega dela. Zahvala gre tudi Jožetu Jenšterletu in Vojku Podvrščku za pomoč pri pridobivanju informacij o slovenskem ženskem vaterpolu.

Nenazadnje gre zahvala mojima staršema za spodbudo in pozitiven razvoj v življenju, bratu Žigi za dokončno oblikovanje diplomskega dela in sestri Niki, ker vedno verjame vame.

POVZETEK

V vsakem športu morata tako trener kot športnik poznati vsaj nekaj iz zgodovine svoje športne panoge. O zgodovini športa je napisano kar nekaj del, prav tako o zgodovini vaterpola, a se med vsemi študijami, članki in monografskimi publikacijami s težavo najde knjiga, ki bi vsebovala le zgodovino ženskega vaterpola. Še posebej to velja za našo državo. Če želimo, da se v Sloveniji začne ponovno prebujati ženski vaterpolo, je potrebno podrobneje predstaviti njegovo zgodovino in postopno graditi na tem, kar smo že imeli.

V diplomskem delu je podrobneje opisana zgodovina slovenskega ženskega vaterpola, ki je vsega skupaj trajala le pet let, z vmesno, skoraj desetletno prekinitvijo. V vseh treh državah nekdanje Jugoslavije, Sloveniji, Srbiji in na Hrvaškem je v času vojne tudi vaterpolo zastal. Število klubov se je zmanjšalo, s tem posledično tudi število igralk, in vsa tekmovanja v ženskem vaterpolu so bila ukinjena. V letih 1991-1996, ko se je začelo osamosvajanje Slovenije in kasneje tudi Hrvaške, na teh območjih ni bilo moč zaslediti nobene ženske vaterpolske ekipe iz česar lahko sklepamo, da je imela politika velik vpliv na šport. V Srbiji, ki se v tem času ni osamosvajala, so se ženska tekmovanja v vaterpolu nadaljevala, a med letoma 1998-2000 je vaterpolo med srbskimi igralkami ugasnil, seveda spet zaradi vmešavanja politike v šport. Pri moških v športu vpliv vojne na ozemlju nekdanje Jugoslavije ni bil toliko opazen, vsaj ne v klubih, ki so nemoteno delovali dalje. Poznalo se je na mednarodnih tekmovanjih, kjer so tako slovenski kot tudi hrvaški igralci in igralkice imeli prepoved nastopanja za državo Jugoslavijo. Šele ko je Mednarodni olimpijski komite sprejel Slovenijo in Hrvaško kot samostojno državo, so lahko igralci nastopali na večjih mednarodnih tekmah in zastopali barve svoje novonastale države.

Z diplomskim delom ne proučujemo le primerjave in opisa zgodovinskega razvoja med posameznimi državami, temveč tudi spremembo pravil igre in opreme. Prva pravila so napisali z razlogom, da med igro ne prihaja do nepotrebnih pretepov ter da se vaterpolo približa gledalcem. Skoz celotno zgodovino vaterpola so se pravila velikokrat spremenila in verjetno se bodo še spreminjala. Tako bodo vodilni v vaterpolu skušali igro ohraniti na višji ravni, jo kar najboljše predstaviti publiki in s tem pridobiti še več športnih navdušencev ter skušali zmanjšati število grobih prijemov in akcij. Razvoj vaterpolske igre in tekmovalne opreme v plavalnih bazenih se spreminja glede na razvoj industrije. Nastajajo novi in močnejši materiali za kopalke, da se prehitro ne strgajo. Boljša in bolj odporna je guma, iz katere je narejena žoga, ter drugi dodatki, ki postajajo vse bolj pisani, da pritegnejo širšo množico.

SUMMARY

In every sport both coach and athlete require some knowledge of history in their line of sport. A number of books and articles have been written on history of sport and same goes for the history of water polo yet, a book on history of women's water polo is hard to find, particularly true for our country. If we want to resume women's water polo in Slovenia, we need to study its history in detail and then gradually continue from there.

My theme presents the history of women's water polo in Slovenia, a history of only five years with a ten year break in between. In all three countries of ex-Yugoslavia (Slovenia, Croatia and Serbia) water polo stagnated due to war. Number of clubs diminished and with it consecutively the number of players. All competitions in women's water polo were cancelled. Between 1991 and 1996, with the independence of Slovenia and later Croatia there was no trace of any women's water polo team. It can therefore be concluded that politics had great influence on sport. In Serbia that was not the case as the women's water-polo competitions continued until 1998. Between 1998 and 2000 water polo among the women players came to a complete stop, again due to interference of politic in sports. The influence of war was not as great on the men's water polo, at least not among the clubs that continued to play undisturbed. It particularly showed at the international meetings, where Slovene and Croatian players were forbidden to participate under the Yugoslav flag. Only after the International Olympic Committee accepted Slovenia and Croatia as independent countries were the players permitted to participate at the important International Competitions presenting the colours of their newly formed countries.

The paper does not only study the comparisons and descriptions of development between individual countries, but also the changes of rules and equipment. The first rule was written to avoid any unnecessary fights as well as to approach the game to the spectators. Throughout the history of water polo the rules kept changing and will probably continue to do so. This way the leading teams will try to attain a higher level of game, introduce it to the public as well as possible (thus gain more sport enthusiasts), and try to decrease the number of rough grips and actions. The development of water polo game and competition equipment in swimming pools is changing in accordance with the industrial development. New, stronger materials for swimming suits are being introduced to avoid tearing, better, more resisting rubber for the ball, and accessories are becoming more colourful to attract larger public.

KAZALO:

1 UVOD	4
2 POSEBNOSTI VATERPOLA ZA ŽENSKE	10
3 ZGODOVINA VATERPOLA	13
3.1 Zgodovina vaterpola v svetu.....	13
3.2 Zgodovina pravil in njihov vpliv na vaterpolsko igro.....	17
3.3 Olimpijske igre moderne dobe in vaterpolo.....	26
3.4 Zgodovinski razvoj vaterpola v Sloveniji.....	32
4 ZGODOVINA ŽENSKEGA VATERPOLA	37
4.1 Zgodovina ženskega vaterpola v svetu.....	37
4.2 Zgodovina ženskega vaterpola v Sloveniji.....	52
5 ZAKLJUČEK	62
6 VIRI	64
KAZALO SLIK IN TABEL	69
DODATEK	71

1 UVOD

Športni rezultati in spremembe v športu so bili vedno pod vplivom ekonomskih, socialnih, političnih in drugih okoliščin v določenem času. Vsako od obdobjev je imelo drugačen pogled na družbo, s tem tudi na šport, s katerim se je družba ukvarjala. Od tod so nastajale spremembe v športu skozi stoletja.

Zgodovina športa je stara že več kot nekaj tisoč let. Po vsej verjetnosti sega v sam začetek obstoja človeštva v povezavi z namenom za preživetje. Šport je bil za ljudi koristen v tem smislu, da so z njim izkoriščali naravo in razvijali okolje ter tako pridobivali vse več surovin, s katerimi so si pomagali preživeti. Čeprav ne obstaja veliko neposrednih dokazov, lahko iz poslikav v jamah, ki prikazujejo najrazličnejše aktivnosti, sklepamo, da je bil šport že v najzgodnejših časih del življenja. Takšne prazgodovinske jame, ki so stare že več kot 30.000 let, so bile odkrite v Franciji, Afriki in Avstraliji. Ljudje so namreč v jamah risali slike iz vsakdanjega življenja. Prvotno je bil šport namenjen boju za preživetje kot naprimer lovu, pridobivanju surovin, kasneje so v njem videli tudi zabavo in druženje. Tako so se po mnenju zgodovinarjev začele razvijati različne športne panoge (Šugman, 1990).

Skozi celotno zgodovino so se v šport lahko vključevali le moški. Družba ženskam ni dovoljevala, da so se ukvarjale s športom, oziroma jim je to celo prepovedala. Njihova naloga je bila, da so skrbele za družino in otroke. Že na prvih olimpijskih igrah leta 1896, kjer so imeli dovoljenje nastopati le moški, ženske niso imele vstopa na tribune, kaj šele da bi lahko nastopile kot tekmovalke. Začetki razvoja ženskega športa segajo v konec 19. in začetek 20. stoletja (Šugman, 1990).

Še posebej v 20. stoletju je bil viden napredek v udejstvovanju žensk v različnih športnih panogah. Ne le da so nastopile kot športnice, marveč tudi kot navijačice, trenerke, športne novinarki, bile so tudi v upravi in na višjih položajih v športu. Seveda v manjši meri kot moški. Veliko zaslug gre prepisati predvsem temu, da so se ženske začele postavljati zase in za svoje pravice. S tem so si odprle vrata pri skoraj vseh športih in športnih tekmovanjih (Šugman, 1990).

Vsaka športna panoga ima svoj začetek in svojo zgodovino, skozi katero se je spreminjala in se še vedno spreminja. S pomočjo enega športa se je razvil drugi ali se je z združitvijo dveh ali več športov skupaj ustvarila nova panoga. Vendar se vsi športi po svetu niso enako razvili. Že samo zaradi oblikovanosti terena, različnih vremenskih, atmosferskih in geografskih razmer in navad tamkajšnjih prebivalcev so se kazale razlike v razvoju posameznih panog in udejstvovanju ljudi v teh športih. Tako so se države na severu bolj zimsko usmerile, medtem ko so se države ob morju in na južnem delu usmerile v poletne športe. Toda z razvojem infrastrukture, gradnje dvoran, železobetonskih in montažnih bazenov in umetnih smučišč so se tudi ti stereotipi spreminili. Prav zaradi tega se je pisala nova zgodovina komaj nastalih športov in že znanih športov v državah, kjer se je njihov razvoj šele začel.

Skozi vse to obdobje se je razvilo veliko število športov, med drugim tudi *vaterpolo*. Že samo podatek, da je bilo na prvih olimpijskih igrah moderne dobe 'le' devet športnih panog, sedaj pa športniki tekmujejo v 28-ih različnih športnih panogah, potrjuje dejstvo, da se je število športov povečevalo in se je razvijalo. Vaterpolo spada med polistrukturane kompleksne moštvene športe (Štirn in Dorić, 1995). Je eden izmed *plavalnih športov*, ki ga, tako kot plavanje, skoke v vodo, skladnostno in daljinsko plavanje, štejemo med celoletne športe, ki so na programu poletnih olimpijskih iger. V svetu je igra vaterpola zelo razvita, saj je zanimiva tako za gledalce kot za igralce. To je šport, ki povezuje plavanje in igro z žogo.

Opredeljen je kot moštvena igra v vodi, ki se je razvila v drugi polovici 19. stoletja v Angliji (Veliki splošni leksikon T-Ž, 1998).

Vaterpolo je *najstarejši moštveni olimpijski šport z žogo*, pri čemer gre za igro hitrosti in vzdržljivosti. Cilj moštva v napadu je, da preigra nasprotnika in doseže zadetek, medtem ko nasprotno moštvo želi zadetek preprečiti, dobiti v posest žogo in s tem prevzeti vlogo napadalca (Štirn in Dorić, 1995).

Vsak vaterpolist mora biti spreten z žogo in mora imeti izjemne plavalne sposobnosti, poleg tega ne sme delovati kot posameznik, ampak se mora povezati z ekipo, saj je to ekipni šport. Pri ekipnih športih ni pomembno kako dober je posameznik, temveč kako igralci delujejo skupaj. Je zelo dinamična in hitra igra, zato morajo biti igralci pozorni na vsako napako nasprotnika in jo izkoristiti sebi v prid.

Vaterpolo se igra v vodi, igrišče je veliko 30 x 20 metrov za moške in 25 x 17 metrov za ženske. Globina vode ne sme biti nikjer manjša od 1,80 metra, tako da igralci nimajo možnosti stopiti na tla oziroma na dno bazena.

Slika 1: Prizorišče Evropskega prvenstva v vaterpolu, Kranj, 2003.

Vir: Jenšterle, J., Jakopin, I., Marinček, J., Košir, G. (2003), Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu 2003.

Igra vaterpola je razdeljena na štiri četrtine. Vsaka četrtina traja po osem minut dejanske igre. Ura začne teči na začetku tekme, ko se igralec dotakne žoge, in se med igro ne ustavlja, razen v primeru, če glavni sodnik ne prekine igre. Po odigrani drugi četrtini imajo igralci pet minut odmora, v tem času pa tako ekipi kot tudi sodnika zamenjata strani. Med prvo in drugo ter tretjo in četrto četrtino je dve minuti odmora. Vsak trener ima možnost vzeti dvakrat po minuto odmora (FINA water polo rules, 2008).

Igro sodita dva glavna sodnika, ki sta vsak na svoji bočni strani bazena. Sodnik je tisti, ki dosodi, ali je bil med igro izveden prekršek, kaznuje igralce in skrbi, da igra poteka normalno brez večjih izgrediv med nasprotniki.

Vsako ekipo sestavlja trinajst igralcev, a v vodi jih je hkrati lahko le sedem. Eden od teh sedmih igralcev je vratar, ki nosi rdečo kapico, ostalih šest igralcev pa se glede na igro premika v označenem polju. Na klopi za zamenjavo je lahko največ šest igralcev, ki jih trener uporabi kot zamenjavo. Igralce v polju imenujemo po njihovih igralnih mestih v napadu.

Slika 2: Postavitev igralck pred vrati.

Slika predstavlja igro z igralcko več: igralck v belih kapicah je šest in imajo tipično postavitev 4:2 (štiri igralke na liniji dveh metrov in dve igralcki na zunanjih položajih), igralck z modrimi kapicami je v polju le pet.

Vir: Wikipedia, 2008: http://en.wikipedia.org/wiki/Water_polo.

V obrambi ima posebno ime le igralec, ki pokriva nasprotnega centra in se imenuje bek (Štirn in Dorić, 1995).

Igralci lahko držijo žogo samo z eno roko, medtem ko jo vratar lahko drži z obema. Moštvi poskušata čim večkrat zadeti nasprotnikova vrata. Zadetek je dosežen, ko žoga v celotnem obsegu preide namišljeno črto vrat med vratnicama pod prečko. Žogo lahko odbijemo ali vržemo v nasprotnikova vrata s katerim koli delom telesa, razen s pestjo (FINA playing rules 2002–2005, 2002).

Pred leti so *vaterpolo* igrali predvsem aktivni plavalci, sedaj to ni več mogoče, kajti igralec se mora specializirati za igro vaterpola. Vaterpolo je z razvojem tako pravil kot same igre postal zelo naporen šport. Zato plavalci po plavalni vadbi telesno niso bili sposobni opraviti še vadbe vaterpola. Vaterpolo se je začel enačiti z drugimi športnimi panogami. Ker so stara pravila omejevala pravo kreativnost vrhunškega vaterpola, je interes za to igro začel upadati. Danes se prav ta dinamična igra enakovredno kosa tako s plavanjem, ki je zelo enoličen šport, kot z drugimi športnimi panogami.

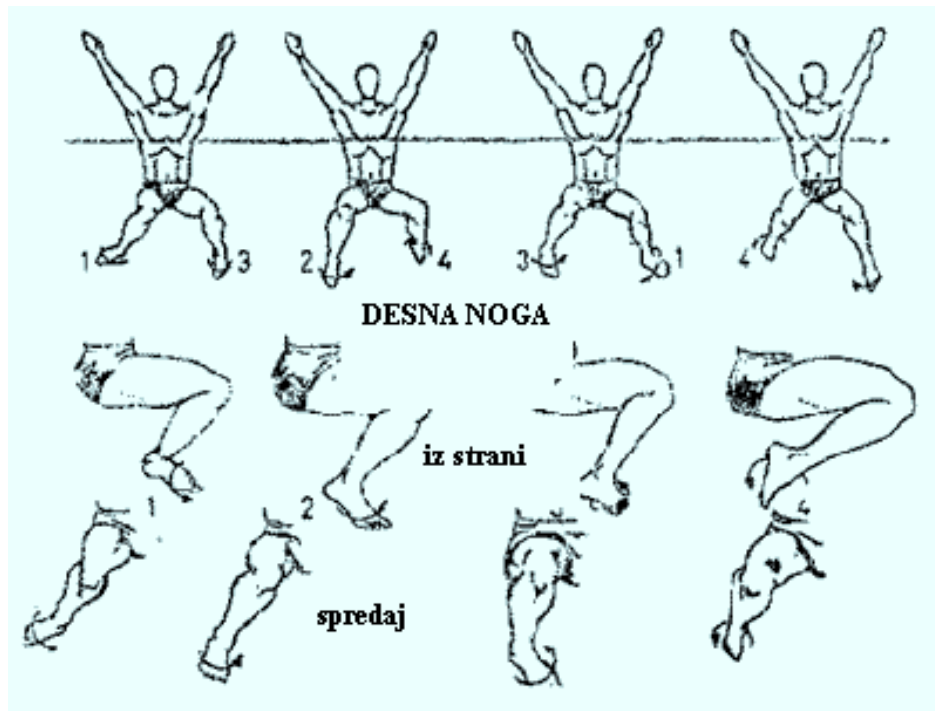
Pri sami igri vaterpola je veliko telesnih stikov, zaradi česar so gledalci, ljubitelji športa in vsi ostali mnenja, da je igra zelo groba. Vendar tudi če pogledamo ostale ekipne športe, lahko vidimo telesni stik med igralci in igralkami, pa še vedno nismo mnenja, da je igra groba. Resnica je, da se pri igri vaterpola ne vidi, kaj se dogaja pod vodo, in o tem lahko gledalci le sklepajo. Trdimo lahko, da je telesni stik pri vaterpolu prej pravilo kot izjema. Do teh telesnih stikov prihaja prav zaradi tega, ker se igralci borijo za svoj položaj pred vrati. Da bi se igralci izognili grobim prijemom, morajo znati prodirati mimo nasprotnika na najbolj iznajdljiv način. Tako si lahko izborijo najboljši položaj, ki ga morajo zadržati. Tu pa si spet pomagajo z manjšimi odrivanji oziroma borbo z nasprotnikom, ki mu želi to idealno pozicijo zakriti oziroma preprečiti. Vendar imajo vsi ti dotiki nekakšno mejo, da ne bi prišlo do grobe igre, in zaradi tega igro vedno nadzirata dva sodnika ob robu bazena.

Ker je vaterpolo zelo dinamična igra, se igralci v vodi neprestano premikajo. Med igro igralci in igralka uporabljajo različne *plavalne tehnike*, kot so *vaterpolski kravl*, *vaterpolsko hrbtno*, *vaterpolsko prsno* plavanje, *mornar*, pri čemer plavalec dela zaveslaje kravl in udarce prsno, ter *metulj*, kjer poleg udarcev prsno dela zaveslaje delfin (Štirn, Peranovič in Ošljak, 2007).

V vaterpolu se poleg plavanja (kravl in hrbtno) pojavlja prav specifično delo nog imenovano *vaterpolske škarje*. Ko so igralci na svojih položajih uporabljajo vaterpolske škarje, to je delo nog, ki je podobno udarcem prsno. Ločimo tri vrste vaterpolskih škarij (Štirn, Peranovič in Ošljak, 2007):

- izmenične vaterpolske škarje,
- sonožne vaterpolske škarje,
- bočne vaterpolske škarje.

Slika 3: Izmenične vaterpolske škarje.

Vir: Redwood Empire Water Polo: <http://www.rewp.net/>.

Z izmeničnimi škarjastimi udarci se vaterpolist giblje v pokončnem položaju na vodni gladini; omogočajo mu visok dvig iz vode, hiter prehod iz pokončnega položaja v plavanje ter obdržanje nad vodno gladino pri oviranju nasprotnega igralca (Komelj, 2003).

Sonožni škarjasti udarci v primerjavi z izmeničnimi omogočajo hitrejše gibanje v vodoravni smeri, zato jih uporabljajo pri tehničnih elementih, kjer je telo v vodoravnem položaju, igralec pa se želi gibati hitro. Sonožne škarje vaterpolist uporablja pri izskokih iz vode (Štirn, Peranovič in Ošljak, 2007).

Bočne škarje so primerne za bočno plavanje, štarte v stran, spremembe smeri v levo ali desno, lahko pa se uporabljajo tudi pri izvajanju skokov iz bočnega položaja (Štirn, Peranovič in Ošljak, 2007).

Pri vaterpolu se morajo igralci in igralkе boriti proti nasprotniku in obvladati vaterpolske tehnične elemente z žogo in brez nje. Igra vaterpola zahteva zelo dobro koordinacijo oči in rok. Odlična ekipa se od dobre ekipe loči po tem, kdo naredi manj napak s preigravanjem in lovljenjem žoge. Se pravi, lepše in boljše kot so podaje, več možnosti je za zadetek (Stanišič, 1987).

Če pogledamo širše, opazimo, da je vaterpolo igra, ki vsebuje veliko metov. Med mete spadajo podaje in streli, ki se med seboj razlikujejo v hitrosti meta oziroma žoge, ki jo leta doseže po metu in namenu. Podaja je met žoge z manjšo hitrostjo, namenjena oddaji

žoge soigralcu, medtem ko je *strel* met žoge z večjo hitrostjo, usmerjen proti nasprotnikovim vratom z namenom doseči zadetek.

Poleg dobrih podaj morajo vaterpolisti in vaterplastke znati loviti žogo. Z natančnimi podajami in dobrim lovljenjem je igra bolj dinamična in uspešnejša.

Slika 4: Igralka med strelom proti nasprotnikovim vratom.

Vir: Australian Water Polo, 2008:
<http://www.australianwaterpolo.com.au/content/view/12/29/>.

2 POSEBNOSTI VATERPOLA ZA ŽENSKE

V športu se tako kot na drugih področjih zrcalijo družbeni odnosi moči in privilegijev. Zato imamo v športu še vedno opravka z mnogimi predsodki, ki se vežejo na predstavo o ženskah in moških. Razlike, ki obstajajo med spoloma, so se skozi daljše časovno obdobje formulirale kot politični interes. Koncept obravnavanja ženske skozi zgodovinska in kulturna obdobja je promoviral tudi odnos do **ženskega športa** (Doupona in Petrovič, 2000).

Skozi zgodovino človeškega razvoja so ženske pridobivale vse več pravic in se jih tudi vse bolj spoštuje. Tako so čez čas tudi dekleta poprijela za delo, ki je bilo sprva namenjeno le moški populaciji. Nič drugače ni bilo v športu. V preteklosti je bil šport kot vsako težje in bolj grobo opravilo rezerviran le za moške (Šugman, 1990).

Ženske se v športu sicer pojavijo že v času antike, vendar le za svojo zabavo in nikakor v obliki tekmovanja, saj bi bile drugače izločene iz družbe ali pa bi jih celo kaznovali. Dandanes, leta 2009, je nekaj normalnega, da se tudi ženski del populacije ukvarja s športom, tako rekreativno kot profesionalno (Šugman, 1990).

Občasno lahko na športnih prizoriščih oziroma v dvoranah opazimo večje število nežnejšega spola kot moških. Obstajajo športi, kjer je še vedno v ospredju bolj ali manj moška populacija. To velja predvsem za športe, ki so bolj nevarni in grobi. Čeprav ženske že od nekdaj veljajo za bolj ali manj nežnejši spol kot moški, obstajajo tudi izjeme, ki se ukvarjajo s športom, namenjenim le moškim. Tako lahko v skoraj vsaki ekipi najdemo vsaj eno predstavnico.

Ženski šport se po svetu laže uveljavi pri individualnih kot pri ekipnih športih. Pri individualnih športih, kot so na primer plavanje, atletika in gimastika, ima lahko klub ali država le eno predstavnico, ki tekmuje proti ostalim konkurentkam. Prav tako za vadbo ne potrebuje drugega kot primeren prostor in rekvizite, medtem ko se mora pri ekipnem športu skupaj zbrati vsaj sedem do enajst igralk, da lahko vadijo, kasneje tudi tekmujejo.

V manjših državah, kot je Slovenija, je težko zbrati dekleta za eno ekipo, kaj šele za dve, medtem ko večje države, kjer je populacija prebivalstva večja kot pri nas, s tem nimajo večjih težav, saj se na vsakem koncu države najde dovolj deklet za eno ali več ekip.

Za ekipo vaterpola je potrebnih najmanj sedem igralk, če se želijo udeležiti tekmovanja. V primeru, da v ekipi ni dovolj deklet za udeležbo na tekmovanju, le-te izgubijo voljo do vadbe, saj je bistvo vadbe, da se na koncu pomerijo z nasprotnicami. Zbrati žensko ekipo je še toliko težje, ker jih je težko prepričati, da se odločijo za vaterpolo, ki velja za enega izmed bolj grobih športov. Vaterpolo štejejo za grobi šport verjetno zato, ker so to igro v preteklosti igrali izključno moški. Če primerjamo moški vaterpolo z ženskim, opazimo, da je igra žensk bolj umirjena, elegantna in poteka brez nepotrebnih udarcev. Kljub temu igra ni toliko počasnejša od igre, ki jo igrajo moški, saj tudi vaterpolistke plavajo dovolj hitro. Po besedah vaterpolskih poznavalcev si gledalci prav zaradi tega raje ogledajo ženski vaterpolo, seveda ne izpustijo tudi moških tekem.

Pravila igre so za oba spola večinoma enaka, razlike so le v razsežnostih igrišča, velikosti in teži žoge ter vrsti kopalke.

Pri **ženskem vaterpolu** je igrišče nekoliko manjše, saj je največja dovoljena dolžina 25 metrov, najmanjša pa 20 metrov, medtem ko je dožina igrišča pri moških od 25 do 30 metrov. Širina igrišča mora biti, tako kot pri moškem vaterpolu, od 10 do 20 metrov.

Druga največja razlika v igri je velikost in teža žoge. Ženske uporabljajo manjšo in lažjo žogo, da jo lažje držijo v roki. Obseg žoge, ki jo uporabljajo ženske, mora biti od 65 do 67 centimetrov, pri moških je obseg od 68 do 71 centimetrov. Tudi pritisk v žogi mora biti manjši, od 83 do 90 kilopaskalov za ženske in od 90 do 97 kilopaskalov za moške žoge. Ker so dekleta že po naravi šibkejša od fantov, je manjša žoga za njih toliko bolj primerna. Igralke zato žogo lažje primejo z eno roko, si jo podajajo in lovijo. Seveda bi vse to igralko izvajale tudi z žogo, ki je namenjena igralcem, a bi prihajalo do večjih napak pri podajah in lovljenju. S tem bi dekleta med tekmo po nepotrebnem izgubljala žogo in igra ne bi bila tako atraktivna (Federation internationale de natation water polo rules, 2008).

Slika 5: Kopalke, ki so jih dekleta nosila leta 1925 in, ki jih nosijo danes.

Vir: Water Polo legends, 2008: <http://waterpoloideas.blogspot.com/>;
Phantis Wiki, 2008: http://wiki.phantis.com/index.php/Water_Polo.

Eno od pravil zahteva, da dekleta nosijo enodelne kopalke, medtem ko to pravilo ne velja za moške. V bistvu pravila, kakšne kopalke lahko nosijo moški med tekmo, ni. Barva kopalke ni določena, a vseeno se ekipe, ki nastopajo na mednarodnih tekmovanjih, same odločijo za enotne kopalke in v barvah, ki jih vsebuje njihova zastava. Dekleta med tekmo nosijo enodelne zaprte kopalke, ki so tesno oprijete. Vse to z namenom, da jih nasprotnice ne morejo oziroma jih teže potegniti za njih. Včasih se igralko niso preveč zanimale za to, kakšne kopalke imajo na sebi med tekmo. Danes dajejo tudi temu vse večji poudarek in to prav zaradi raznih vlečenj in prijemanj.

Slika 6: Vaterpolska kapica iz leta 1927, 1950 in danes.

Vir: Water Polo legends, 2008: <http://waterpoloideas.blogspot.com/>;
Australian Water Polo, 2008:
<http://www.australianwaterpolo.com.au/content/view/12/29/>.

Med igralci in igralkami lahko opazimo še eno razliko. Ker imajo dekleta po večini daljše lase, pod vaterpolo kapico nosijo še plavalno kapico, da jih lasje ne ovirajo. Vendar igralka ne smejo nositi katero koli barvo plavalne kapice. Čeprav se zdi nekoliko nenavadno, vseeno obstaja pravilo tudi tukaj. Če ima ekipa modre vaterpolske kapice, imajo lahko dekleta pod njo temno barvo plavalne kapice, naprimer črno ali modro. V primeru, da so ekipi dodeljene bele kapice, morajo igralka pod njo nositi svetlo oziroma najboljše belo barvo plavalne kapice.

Igralni čas na tekmovanju in tudi ostala pravila so pri moških in ženskah enaka. Obstaja le še eno pravilo, ki pravi, da na veteranskih prvenstvih ženska lahko igra v moški ekipi, medtem ko moški ne more igrati v ženski ekipi, kar je seveda razumljivo (FINA playing rules 2002-2005, 2007).

3 ZGODOVINA VATERPOLA

3.1 Zgodovina vaterpola v svetu

O zgodovini športa na splošno vemo kar veliko in na to temo je tudi veliko napisanega. Toda o zgodovini vaterpola ne najdemo prav veliko virov.

Nekateri viri govorijo, da se je *prva igra z žogo, ki se je odvijala v vodi*, pojavila v drugi polovici 19. stoletja v Angliji in na Škotskem. Igra je potekala brez pravil in je bila bolj ali manj podobna današnjemu vaterpolu. Igralci so sedeli na poslikanih lesenih sodih, ki so bili nekako videti kot konji, pri veslanju pa so si pomagali z rokami ali s prirejenimi vesli ter z njimi udarjali žogo. V ospredju ni bila športna igra, ampak zabava in sprostitiv. Od tedaj, ko so igralci »jahali« na plavajočih sodih, je ostalo le še ime »water polo«, najverjetneje zaradi podobnosti z angleškim nacionalnim športom, ki se imenuje polo, kjer igralci jahajo na konjih in s palico odbijajo žogo (Hickok, 2000).

Druga možnost za nastanek imena water polo je ta, da gre za izpeljanko iz dveh besed: water, kar po angleško pomeni voda, in polo, kot je bila poimenovana žoga, s katero so igrali. Na začetku razvoja tega športa so igralci igrali vaterpolo z žogo iz *indijskega kavčuka*. Bila je uvožena iz Indije, kjer so jo imenovali 'pulu'. Angleži so ta izraz preimenovali v 'polo'. Po tej teoriji sta voda in žoga skupaj dala temu športu novo ime »water polo« (The history of mens water polo, 1997).

Slika 7: Eden izmed prvih načinov vaterpola, London, 1876.

Vir: Water Polo legends, 2008: <http://waterpoloideas.blogspot.com/search?q=1869>.

V 60. letih 19. stoletja in verjetno že prej se je prvotna igra »vodnega nogometa«, kot so igro takrat imenovali, igrala v rekah in jezerih (The history of mens water polo, 1997).

Vaterpolo, ki ga poznamo danes, se je razvil iz ragbiju podobne igre v vodi. Prva igrišča so nastajala v jezerih in rekah in niso bila omejena. Tudi goli niso bili podobni današnjim, ampak so za to uporabili dva splava ali čolna. V prvotnih oblikah igre je bilo podajanje in doseganje zadetkov dovoljeno le z nogami, prav zaradi tega so igro imenovali nogomet v vodi (angl. *football in the water* oziroma *aquatic soccer*). Zaradi močnih rečnih tokov je bilo takšno obvladanje žoge v vodi pretežno in kmalu so dovolili prijemanje žoge z rokami (Štirn, 2005).

Zadetek je bil dosežen, ko je igralec z obema rokama položil žogo na nasprotnikov splav. Igralec, ki je imel vlogo vratarja, je lahko stal na splavu in kadar se je nasprotnikov igralec preveč približal splavu, je skočil nanj ter ga potopil in ga odvedel stran.

Okoli leta 1860 je bilo potapljanje nasprotnika med igro nekaj običajnega. Večkrat se je zgodilo tudi to, da je igralca, ki je imel žogo, napadlo po več obrambnih igralcev. Pri borbi za žogo je prihajalo do situacije, ko so igralci ostali brez zraka in padali v nezavest. Zaradi takšnih in drugačnih pretepaških vložkov, ko so igralci pri obračunavanju med seboj pozabili celo na žogo, je bila igra med gledalci zelo priljubljena.

Ker igra ni imela določenih pravil, je bilo dovoljeno vse, celo potapljanje žoge, kar so igralci s pridom uporabljali. Eden najbolj priljubljenih trikov je bil, da so igralci žogo skrili pod kopalke, ki so bile takrat večje, in pod vodo odplavali do nasprotnikovega splava. Pred vrati je igralec vzel žogo izpod kopalke in jo z obema rokama postavil na splav ter s tem pridobil točko za svojo ekipo.

Igra je bila predvsem demonstracija moči in brutalnosti in ni zahtevala obilo plavalnega znanja ter sposobnosti in spretnosti rokovanja z žogo. Plavanje, podajanje in preigravanje so bili v tem obdobju redki tehnični elementi, ki so jih lahko gledalci videli (Štirn, 2005).

Slika 8: Prva objavljena ilustracija ameriške vaterpolske igre leta 1891.

Vir: History of Water Polo, 2008: [http://www.h2opolo.com/pologuide/history\(m\).html](http://www.h2opolo.com/pologuide/history(m).html).

Prva tekma v vaterpolu je bila odigrana v angleškem mestu *Glasgow* leta 1869 (O vaterpolu, 2007). Igra sicer ni bila niti malo podobna današnjemu vaterpolu, saj je vse prej kot na vaterpolo spominjala na igro ragbija in nogometa. Vse od prvih oblik igre vaterpola in do danes so športne igre, med njimi tudi vaterpolo, doživele veliko sprememb. Ne samo v pravilih igre, marveč tudi v taktiki, tehniki, objektih, organizaciji, sistemu tekmovanja in opremi.

Prva pravila za igro vaterpola so nastala leta 1870 v Veliki Britaniji, pod okriljem Londonske plavalne zveze. Londonska plavalna zveza je ustanovila komisijo, ki je imela nalogo napisati pravila vaterpolske igre. Vse do takrat, ko pravila igre niso bila jasno določena, je bila igra zelo groba in ni imela omejenega prostora. Prav z uvedbo pravil so igro lažje nadzorovali, saj je bilo igrišče natančno določeno (50 jardov, kar je približno 45,5 metra), število igralcev se je z enajst zmanjšalo na sedem (O vaterpolu, 2007).

Leta 1886 so v Glasgowu organizirali prvi turnir v vaterpolu, na katerem so moštva igrala po novih angleških pravilih. Pravila niso dovoljevala igre z obema rokama in hoje po dnu bazena.

Slika 9: Škot Williams Wilson, izumitelj prvih vaterpolskih pravil.

Vir: Wikipedia, 2008: http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_water_polo.

Prav zaradi plavanja z žogo pod vodo je igra postala nezanimiva. Tako se je Škot Williams Wilson (rojen leta 1844 v Londonu), ki velja za očeta vaterpola, leta 1876 domislil novih pravil in s tem spremenil celotno igro vaterpola (O vaterpolu, 2007).

Leta 1877 je bila tako odigrana prva vaterpolska tekma na *reki Dee*, in sicer po predpisanih pravilih (O vaterpolu, 2007). Angleška plavalna zveza je leta 1885 uradno priznala vaterpolo kot svojo športno panogo. Prva mednarodna tekma v vaterpolu je bila odigrana leta 1890 med Anglijo in Škotsko, z rezultatom 4 : 0 za Škote (History of water polo, 2008).

Vaterpolo se je začel širiti iz Anglije po vsej Evropi. Najprej se je leta 1893 razširil v Nemčijo, nato v Avstrijo leta 1894, Francijo in Belgijo 1895. leta, na Madžarsko 1897 leta, po letu 1900 pa še v Italijo in druge evropske države. V Evropi so igrali vaterpolo po britanskih pravilih, za razliko od Združenih držav Amerike, kjer so imeli svoja pravila. Vaterpolo se je skoraj istočasno razvil v Evropi in Ameriki, vendar kot dva popolnoma različna športa.

Že leta 1888 se je v Združenih državah Amerike začel igrati vaterpolo. To se je zgodilo, ko je bostonska športna zveza najela angleškega inštruktorja plavanja Johna Robinsona. Čeprav je predstavil evropsko različico vaterpola, je bil kasneje v Ameriki vaterpolo vse bolj podoben ragbiju (Water polo history and rules, 2007).

Kot vemo, je bila igra zelo groba, vsebovala je veliko podvodnih bojev, ki so trajali tako dolgo, dokler ni enemu od igralcev zmanjkalo zraka. Prav iz takšne oblika vaterpola so se razvili številni pretepi. Ameriški vaterpolo je bil znan kot eden najbolj grobih športov (Water polo history and rules, 2007).

Tisti čas je bilo za gledalce, kljub nasilju in hudim telesnim poškodbam, še posebej zanimivo to, da je igralec z žogo s pomočjo soigralca letel približno štiri metre visoko v zrak in zadel vrata nasprotnika (Water polo history and rules, 2007).

Ker so bile grobosti v športu vse prej kot dobrodošle in ker je vaterpolo postajal vse bolj pretepaški šport, so se ameriške ekipe odločile, da prevzamejo mednarodna pravila. S tem je amaterska športna zveza ponovno prevzela vodenje državnih prvenstev v vaterpolu.

Če primerjamo začetke razvoja vaterpola v Evropi in Ameriki, opazimo, da je bil vaterpolo v Združenih državah Amerike veliko bolj grob kot pri nas v Evropi, kjer so igrali bolj umirjen, hitrejši in manj nevaren vaterpolo (Water polo history and rules, 2007).

Vaterpolo je bil prvi od ekipnih športov, ki je bil leta 1900 uvrščen v program drugih olimpijskih iger v Parizu. Košarka in rokomet sta se na olimpijskih igrah pojavila šele leta 1936, prav tako je bil nogomet uradno uvrščen na seznam olimpijskih športov šele leta 1936, čeprav je bil že leta 1900 v Parizu predstavljen na olimpijskih igrah. Odbojka je od leta 1964 naprej uradno uvrščena na seznam poletnih olimpijskih iger. Na olimpijskem turnirju leta 1900 so vaterpolo igrale le tri ekipe, Velika Britanija, Belgija in Francija. Prvi olimpijski zmagovalec v vaterpolu je bila Velika Britanija, drugo mesto je osvojila ekipa Belgije, tretje mesto pa je tako pripadalo Francozom (Olimpijske igre, 2008).

Šele od leta 1908 je vaterpolo postal stalni del tekmovanj na olimpijskih igrah.

Zaradi različnih pravil igre se evropske ekipe niso udeležile olimpijskih iger leta 1904 v St. Louisu, Američani pa ne olimpijskih iger leta 1908 in 1912.

Leta 1914 so Američani in Evropejci našli skupni jezik glede pravil. Takrat se je ameriška ekipa strinjala uvesti mednarodna pravila igre vaterpola v njihovo dosedanjo igro. Zanimivo je to, da so si Američani na olimpijskih igrah leta 1924 v Parizu za osvojitev tretjega mesta sposodili takrat najbolj uspešnega plavalca *Johnnyja Weismullerja* (Water polo legends, 2008).

Ženske so se prvič pojavile na olimpijskih igrah v Parizu leta 1900. *V ekipnem športu so bile odbojkašice prve, ki so nastopile na olimpijskih igrah, in sicer leta 1964.* Leta 1976 so ženske predstavnice nastopile na olimpijskih igrah tudi v košarki in rokometu. Medtem ko je ženski nogomet na olimpijskih igrah vse od leta 1996. Po sto letih, odkar je vaterpolo v programu olimpijskih iger, so se leta 2000 v Sydneyu prvič na olimpijskem turnirju pomerile tudi ženske. Več o tem v poglavju zgodovina ženskega vaterpola (Women in the Olympic movement, 2007).

Svetovna plavalna zveza FINA (International Amateur Swimming Federation) je bila ustanovljena leta 1908, medtem ko je bila Evropska plavalna zveza LEN ustanovljena šele leta 1926. Mednarodni komite za vaterpolo je bil ustanovljen leta 1929, in sicer s predstavniki Velike Britanije in Svetovne plavalne zveze. Vse od takrat je bila FINA vodilna za vse plavalne športe po svetu.

Leta 1926, ko je bila ustanovljena Evropska plavalna zveza, so v Budimpešti (Madžarska) organizirali prvo evropsko prvenstvo, prvo svetovno prvenstvo pa leta 1973 v Beogradu (Srbija). Prvo samostojno evropsko prvenstvo v vaterpolu je bilo organizirano 1999 leta v Firencah (Italija). Ženske so se svetovnega prvenstva prvič udeležile leta 1986 v Madridu (Španija), medtem ko so na evropskem prvenstvu prvič nastopile šele leta 1991 v Atenah (Grčija). Na evropskih prvenstvih v moški kategoriji je bila najbolj uspešna reprezentanca Madžarske, medtem ko so bili na svetovnih prvenstvih najuspešnejši reprezentantje Jugoslavije. Med ženskami so tako v Evropi kot po svetu prevladoval evropske vaterpolistke iz Nizozemske, kasneje so njihovo mesto zavzele Italijanke (European water polo championship, 2008).

3.2 Zgodovina pravil in njihov vpliv na vaterpolsko igro

Vsaka športna panoga ima natančno predpisana pravila, katerih se morajo igralci držati. Pravila so nastala iz več razlogov. Eden izmed glavnih razlogov je lažje razumevanje posamezne športne panoge tako za igralce in sodnike kot tudi za gledalce in navijače. Pri nekaterih športih prihaja do telesnega stika, in da ne prihaja do grobosti v igri ali borbi, so postavljena pravila. Če se tekmovalci ne držijo pravil, jih sodnik lahko izključi iz igre ali celo iz tekmovanja. Prav sodnik je tisti, ki nadzira igro in ob napaki kaznuje tekmovalca, kakor to dovoljujejo pravila. Odkar obstajajo športne igre, obstajajo tudi pravila za posamezno igro. Sprva je bilo vse v obliki ustnega dogovora, kasneje so pravila spravili na papir. Seveda se glede na razvoj športa in spremembe v posamezni igri spreminjajo tudi pravila. Tudi vaterpolo pri tem ni izjema.

Skozi zgodovino so *pravila narekovala razvoj vaterpola in obratno*. Pravila so se občasno prilagodila razvoju igre, vse z namenom, da postane igra bolj atraktivna, pravila, enostavna in tudi razumljiva. Spremembe pravil v preteklosti so vsekakor pomembno vplivale na sestavo igre.

Najprej so igrali brez omejitev igrišča, brez vaterpolskih vrat in brez pravil. Ko pravila igre niso bila jasno določena, je bila igra zelo groba.

Z novo nastalimi pravili, ki jih je napisal Williams Wilson leta 1876, je bil večji poudarek na plavanju, hitrosti igre in podajanju, žoga pa ni smela biti pod vodo. Tako je vaterpolo postal vse bolj podoben nogometu, prej pa je bolj spominjal na igro ragbija.

Nova škotska pravila so bila prva, ki so predpisala razsežnosti igrišča in vaterpolskih vrat, prepovedala so držanje in metanje žoge z obema rokama, zadetek je bil dosežen le z metom žoge v nasprotnikova vrata. Pravila so dovoljevala potapljanje naprotnika, a le če je imel žogo v posesti.

Splave so kmalu zamenjala vaterpolska vrata in s tem se je spremenilo pravilo zadetka. Prej so žogo morali položiti na splav, sedaj so jo lahko vrgli v vrata. Prva vaterpolska vrata, ki so bila podobna nogometnim, se pojavijo leta 1879. Žogo iz indijskega kavčuka so zamenjali z *usnjeno žogo*, ki je bila enake velikosti kot nogometna žoga (Štirn, 2005).

Enotna pravila je mednarodna plavalna zveza sprejela leta 1892 in so veljala vse do leta 1941. Pravila so se in se še sedaj spreminjajo zavoljo tega, da bi igra postala bolj dinamična, zanimiva za gledalce in manj groba za igralce.

Na prvi preskok v razvoju igre so morali ljubitelji vaterpola čakati kar deset let, ko se je na Škotskem pojavila plavalna tehnika imenovana *trudgeon*. *Trudgeon* je bila plavalna tehnika, ki je bila v tistih časih precej hitrejša od prej znanih tehnik. Pri novi tehniki je bil plavalec v bočnem položaju ter je z eno roko izvajal zaveslaje, ki so bili podobni kravlu. Prenos roke na začetek zaveslaja je bil izveden nad vodo in ne pod vodo (Kapus, 2001). Z novo tehniko plavanja se je igra v smislu gibanja igralcev in žoge spremenila iz ragbi različice v nogometno različico.

Kasneje so med pravila dodali tudi prepoved stanja na tleh. Prav s temi pravili je postala igra zanimivejša in dinamična. Igralci so se z novim tehničnim znanjem plavanja in v skladu z novimi pravili začeli gibati po omejenem igrišču in *uporabljati taktične in tehnične elemente*, kot so odkrivanje, podajanje, lovljenje, vodenje žoge, preigravanje in metanje v nasprotnikova vrata. Takšna oblika vaterpola se je razširila po vsej Evropi in tudi na olimpijskih igrah v Parizu 1900, kjer je bil vaterpolo prvič vključen v olimpijski program, se je igralo po evropskih pravilih (Štirn, 2005).

Žal se nad novo nastalimi pravili niso navdušili Američani, ki so igro prevzeli okrog leta 1888. Američani so imeli rajši stari angleški ragbi način igranja. Harold Reeder, ki je živel v New Yorku, je leta 1897 oblikoval *prva ameriška pravila*. Namen teh pravil je bil zmanjšanje prekomernih grobosti v igri (Water polo history, 2006).

Ko so bili Američani gostitelji olimpijskih iger leta 1904 v St. Louisu, so se organizatorji odločili, da se vaterpolo igra po njihovem sistemu, se pravi angleški rugby način igre. Evropska moštva se niso strinjala z odločitvijo organizatorjev in zato niso pripotovala v Združene države Amerike. Tako so na teh olimpijskih igrah nastopili le nekateri ameriški klubi (Zgodovinski razvoj vaterpola, 2007).

Amaterska športna zveza v Ameriki je leta 1906 prevzela nadzor nad vodenjem vaterpola, a le na nacionalni ravni. Po državnem prvenstvu leta 1912 se je amaterska športna zveza odločila opustiti vaterpolo. Povod za to odločitev je bil polfinalni obračun med ekipama iz New Yorka in Chicaga, ki se je končal s pretepom (Hickok, 2000).

Leta 1928 je madžarski trener vaterpola Bela Komjadi izumil podajo po zraku. Podaja je bila izvedena po zraku, ne da bi se žoga dotaknila vode. Prej so vsi igralci pustili, da je žoga padla na vodo in šele nato so jo pobrali in igrali naprej. Z uvedbo take podaje je igra postala še bolj razgibana. Prav s takšno tehniko so Madžari ostali nepremagljivi celih 60 let (History of water polo, 2008).

Naslednja prelomnica v vaterpolu je bila leta 1932, kjer so novo nastala pravila povzročila pomemben preskok v sami igri. Uvedli so razdelitev na navadne in izključitvene prekrške ter prekrške za kazenski met.

Nekaj let kasneje, natančneje leta 1936, je Američan James R. Smith izumil posebno žogo, ki je bila namenjena izključno vaterpolu. Nova žoga je imela bombažni mehur in ne najlonskega, kot ga je imela prej, in prekrita je bila z gumo iz kavčuka. Prav ta guma je preprečevala vpijanje vode in zaradi tega ja bila žoga skozi vso igro enako težka in ni spolzela iz rok. S pomočjo nove žoge, ki je po drugi svetovni vojni na olimpijskih igrah leta 1956 postala *uradna žoga za vaterpolo*, je igra postala hitrejša in tudi med tekmo je bilo doseženih več golov (Hickok, 2000).

Slika 10: Vaterpolska žoga iz leta 1904, 1964 in danes.

Vir: Water Polo legends, 2008: <http://waterpoloideas.blogspot.com/>;
Wikipedia, 2008: http://en.wikipedia.org/wiki/Water_polo.

Vse do leta 1949 so po pravilih morali igralci po sodnikovem pisku ostati na svojih mestih, gibanje je bilo strogo prepovedano. Od takrat naprej se igralci po prekršku in sodnikovem pisku lahko prosto gibljejo po igrišču, ki je natančno določeno. V času, ko še ni bilo sprejeto to pravilo, je bila igra zelo statična, saj so uporabljali sistem igre 2 : 2 : 2. To je pomenilo, da sta bila dva napadalca ves čas pred nasprotnikovimi vrati, njuna naloga je bila doseganje zadetkov. Dva krilna igralca sta stala v sredini igrišča in poizkušala spraviti žogo iz obrambne polovice do napadalcev. V vodi sta bila še dva obrambna igralca, ki sta se ves čas nahajala pred svojimi vrati ob vratarju, in tako ovirala nasprotnika, da bi vrgel žogo v njihova vrata (Štirn, 2005).

Po uvedbi slednjega pravila se je takoj uveljavil *novi model igre*, kjer so vsi igralci igrali v obeh fazah igre, v napadu in obrambi. Igra je postala še bolj dinamična in atraktivna, posledično so se pojavile tudi nove faze igre: igra z igralcem več oziroma manj ter prehod

igralcev in žoge iz obrambe v napadalno polovico igrišča. V igri vaterpola se je tako pojavila faza protinapada in posledično tudi faza obrambe v protinapadu. Protinapad je hitra oblika prehoda iz obrambe v napadalno akcijo, kjer se ustvari številčna ali vsaj pozicijska prednost. To pomeni, da imajo igralci pred nasprotnikovimi vrati vsaj enega igralca več. Prav zaradi tega so morali igralci vse bolj obvladati tehniko plavanja, ki je omogočala hitrejše plavanje na nasprotno stran, in pa tudi tehniko lovljenja in podajanja žoge. Sprememba ni bila vidna le v načinu igre, marveč tudi v profilu igralcev, ki so se iz močnih statistov spremenili v okretne in postavne plavalce (Štirn, 2005).

Po olimpijskih igrah v Rimu leta 1960 so sprejeli več koristnih sprememb. Igro so razdelili na štiri četrtine, menjava igralcev je bila dovoljena po doseženem голу ali po koncu vsake četrtine. Trener je imel v vsej igri dovoljene le štiri menjave. V vodi je bilo v času igre lahko le *sedem igralcev*, od tega *en vratar*. Ob sedmih igralcih v vodi in štirih dovoljenih menjavah *so trenerji pridobili možnost novih taktičnih zamisli in vzdrževanja visokega tempa igre*. Igralci so potrebovali veliko več treningov, kot so jih imeli v preteklih letih, da so zdržali tako visok tempo na tekmah. S tem so tako trener kot igralci dobili dodatno motivacijo za treninge, saj je bila v vsakem posamezniku in v ekipi želja po zmagi nad nasprotnikom (Štirn, 2005).

Največja zmota, ki je skoraj uničila vaterpolo, se je zgodila leta 1967. Takrat so vodilni v vaterpolu uvedli pravilo kazenskih točk. Pravilo je določalo, da se po tretji osebni napaki zaradi izključitvenega prekrška in prekrška v napadu izvaja štirimetrovka. Na olimpijskih igrah leta 1968 v Mehiki so poizkušali igrati s pravilom kazenskih točk, a na žalost so bili predlagatelji na račun novega pravila deležni le kritik. Finalna tekma med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, kjer so slavili vaterpolisti iz Jugoslavije s 13 : 11, se je končala s štiriindvajsetimi zadetki, od tega pa je bilo kar dvaindvajset zadetkov doseženih iz kazenskega meta. To pomeni, da sta bila le dva gola dosežena med samo igro. Na teh olimpijskih igrah je bil zaradi tega pravila vaterpolo predmet javnega posmeha. Pravilo so tako leta 1970 ukinili (Štirn, 2005).

Po olimpijskih igrah v Mehiki 1968, ki za vaterpolo niso bile najbolj uspešne zaradi zgoraj navedenih razlogov, so *spremenili še nekaj drugih pravil v igri*. Kazen za izključenega igralca se je zmanjšala na eno minuto, čas napada, ki so ga imeli igralci na voljo, so omejili na 45 sekund (Štirn, 2005).

Leta 1977 so spremenili tako čas izključitve kot tudi čas napada. Čas napada so skrajšali s 45 na 35 sekund. Čas izključenega igralca ni bil več ena minuta, temveč so jo zmanjšali na 45 sekund. Pomembni novosti, ki sta se zgodili v tem letu, sta bili, da prosti met lahko izvaja kateri koli od igralcev in da igralec lahko izvede prosti met, še preden izključeni igralec zapusti igrišče (Štirn, 2005).

Nove spremembe v igri vaterpola so nastale leta 1986, ko so se odločili, da prekršek v napadu ne šteje več kot osebna napaka. Poleg tega so istega leta ukinili pravilo, da trije zaporedni prekrški enega obrambnega igralca pomenijo izključitev le-tega. S tem pravilom igralec, ki je bil na položaju centra, ni več iskal navadnega prekrška, ampak je poskušal metati v nasprotnikova vrata. To je za nasprotnike pomenilo, da morajo bolj pokrivati igralca na položaju centra. Nastala je borba med centrom in »bekom« (Štirn, 2005).

Pravilo, ki so ga sprejeli leta 1986, je močno povečalo vlogo centra, kar je pripeljalo do preveč statičnega modela igre. Zaradi statične igre in težko razumljivih pravil za gledalce, saj je sodnik neprestano piskal s piščalko, je igra vaterpola izgubljala na popularnosti. Bistvo celotne igre in še posebej napadalnih igralcev ni bilo poiskati ugoden položaj za met v vrata, ampak najprej poiskati način, kako podati lepo žogo do centra. Če branilec, ki krije centra, ne igra preveč grobo, potem skoraj vsaka lepa podaja na položaj centra, ki je v neposredni bližini nasprotnikovih vrat, pristane v голу. Ob bolj grobi igri branilca lahko igralec na položaju centra izsili prekršek in s tem je branilec izključen (Štirn, 2005).

Vse do leta 2005 so se spraševali, kako urediti pravila, da bi zmanjšali pomen centra med igro. S tem ne bi samo razbremenili sodnika, ampak bi igra postala še hitrejša in bolj priljubljena med gledalci, kar je največjega pomena. Prav gledalci so tisti, ki veliko pripomorejo k popularnosti same športne igre.

Nekatere izmed zadnjih sprememb so nastale leta 1991, ko se je zmanjšal čas izključenega igralca s 45 na 20 sekund. Tri leta kasneje, 1994, uvedejo mejo sedmih metrov, izven katere lahko igralec po prekršku neposredno meče proti nasprotnikovim vratom, kar pomeni, da ni potrebno, da igralec izvaja oziroma poda žogo soigralcu. Istega leta dobi trener možnost do dveh minut odmora (Štirn, 2005).

Leta 2005 so se za vaterpolo zgodile največje spremembe. Mednarodna plavalna zveza (FINA) je, pred Svetovnim prvenstvom v plavanju, vaterpolu, skokih v vodo in skladnostnem plavanju v Montrealu, sprejela nekaj sprememb v sami igri vaterpola. Pravila so v preteklosti močno vplivale na strukturo igre, ki je postajala vse hitrejša, manj groba, bolj povezana in domiselna. Z novimi pravili so želeli igro narediti še bolj dinamično in s tem bolj zanimivo za gledalce, medije in sponzorje. Vendar so se poznavalci vaterpola začeli spraševati, kako bodo spremembe v resnici vplivale na samo strukturo igre in posledično na vadbo igralcev. Dne 15. 9. 2005 so po vsem svetu začela veljati nova pravila v vaterpolu (Štirn, 2005).

Podaljšali so trajanje tekme s sedem na osem minut. Že nekaj let je v vodilnih vaterpolskih državah na svetu (Madžarska, Italija, Hrvaška) ena četrtina trajala od osem do devet minut, igrale so se štiri četrtine. V Jugoslaviji so že deset let igrali po deset minut, medtem ko je četrtina na evropskih pokalih in svetovnih prvenstvih kot tudi pri nas trajala le sedem minut (Štirn, 2005).

V preteklih letih so imeli igralci za napad dovoljenih 35 sekund, z uvedbo novih pravil se je ta čas skrajšal na 30 sekund. S tem so prisilili igralce, da so prevzem žoge, prehod iz obrambne v napadalno polovico igrišča, postavitev igralcev na njihove napadalne položaje izvedli čim hitreje.

Z novo nastalimi pravili se je prečna linija prostora, znotraj katerega se težji prekrški kaznujejo s kazenskim metom, premaknila s štirih na pet metrov. S tem so podaljšali razdaljo za izvajanje kazenskih strelav in istočasno zmanjšali možnost zadetka. Obenem so prisilili obrambne igralce, da igrajo bolj pazljivo v prostoru petih metrov od vrat.

Premik linije, ki omogoča neposreden met po prekršku proti голу, so premaknili s sedmih na pet metrov. To pravilo je prineslo največje spremembe, saj so na svoj račun prišli

igralci z odličnim metom, vloga centra se je tako zmanjšala, kar je bil namen vseh teh pravil (Štirn, 2005).

Obrambni igralec so lahko žogo zaustavi z blokiranjem ene roke, kajti blokiranje z dvema rokama je prepovedano, kar ne velja za vratarja. Vratar je edini igralec v igri, ki lahko prime oziroma se dotakne žoge z obema rokama.

Zaradi namerne grobe igre (udarec) je, do spremembe pravil, sodnik lahko izključil igralca brez pravice zamenjave. To je bila za moštvo huda kazen, saj je do konca tekme igralo z igralcem manj, kar je pri enakovrednih moštvih pomenilo poraz. Zelo težko se je vso tekmo boriti z igralcem manj, še težje je napadati, zato so sodniki, ki so se tega zavedali, v preteklih letih le redko dosodili tako kazen, tako je bila zelo groba igra redko kaznovana. Novo pravilo je rešilo tudi ta problem. Za grobo igro je igralec izključen do konca tekme, vendar njegova ekipa igra le štiri minute in ne celo igro z igralcem manj, poleg tega dobi nasprotna ekipa še možnost izvajanja kazenskega meta. S tem sta tako igralec kot njegova ekipa kaznovana, v nadaljevanju tekme sta ekipi ponovno enakovredni glede na število igralcev (Štirn, 2005).

KRONOLOŠKI PREGLED RAZVOJA PRAVIL V VATERPOLU:

1869 - Anglija

V Angliji se je razvila nova igra, imenovana *vaterpolo*. Pravila v eni regiji so se razlikovala od pravil v drugi regiji. Zadetek se je priznal, ko je igralec žogo z obema rokama položil na splav ali čoln. Vratar je stal na splavu ali čolnu in je v primeru, da je bil nasprotnik preblizu splava, skočil na njega in mu s tem preprečil zadetek. Igra je trajala dvajset minut. Noben igralec ni smel ovirati nasprotnika, ki ni držal žoge v rokah, drugače je bila nasprotnikova ekipa nagrajena s prostim metom z mesta, kjer se je zgodil prekršek (Štirn, 2005).

1876 - Velika Britanija

Škot William Wilson je izdelal pravila za igro vaterpola.

1879 - Velika Britanija

Splave so zamenjala prava vaterpolska vrata, ki so bila podobna nogometnim vratom. Razsežnost igrišča so postale enotne. Število igralcev se je omejilo na devet (The history of men's water polo, 1997).

1884 - Velika Britanija

Število igralcev se je zmanjšalo na osem, prav tako so morali vsi igralci nositi vaterpolsko kapico, da so se ekipe med sabo lažje ločile. Angleška amaterska plavalna zveza je sprejela vaterpolo kot uradno igro (The history of mens water polo, 1997).

1886 - Velika Britanija

Število igralcev se je ponovno zmanjšalo, tokrat je imela ena ekipa v vodi lahko le sedem igralcev. Določili so tudi mere vaterpolskih vrat, katera so morala biti 2,13 metra široka in 1,83 metra visoka (Professional water polo DVDs. Water polo history, 2007). Zadetek se je štel le s prenosom žoge v vrata ali z metom v vrata. Igralci so med igro lahko držali žogo le z eno roko.

1888 - Velika Britanija

Razsežnost vrat so je ponovno spremenila, in sicer na 3,05 metra širine in 0,91 metra višine v globokem delu bazena, medtem ko je bila višina vrat v nizki vodi 1,52 metra. Poleg tega so določili, da dolžina bazena ne sme biti daljša od 27 metrov in krajša od 18 metrov ter da igralci med igro ne smejo stopiti na tla (Professional water polo DVDs. Water polo history, 2007). Istega leta so v Angliji organizirali prvo angleško prvenstvo. Med drugim je leto 1888 za vaterpolo pomembno tudi zato, ker so ga takrat predstavili tudi v Ameriki.

1900

Izvedli so večje spremembe v igri vaterpola. Dolžina igrišča je morala biti od 17 do 27 metrov, širina ni smela biti več kot 18 metrov. Globina vode, kjer je bilo postavljeno igrišče, je morala biti vsaj 90 centimetrov. Čas igre je bil razdeljen na dva dela, ki sta trajala po sedem minut, vmes je bilo tri minute odmora (Professional water polo DVDs. Water polo history, 2007).

1904 - Amerika

Na olimpijskih igrah v Saint Louisu niso sodelovale evropske vaterpolske ekipe, ker so Američani želeli igrati po svojih pravilih, ki so se razlikovali od evropskih. Poleg tega je bila njihova igra bolj groba.

1908

FINA je sprejela pravila iz leta 1900, ki so jih izoblikovali Angleži, seveda z manjšimi popravki. Eno izmed pravil je zahtevalo, da je zunanji del žoge narejen iz usnja, notranjost iz gume.

1928

Novo pravilo je zahtevalo, da mora biti globina vode najmanj 1,40 metra. Dimenzije bazena pa so bile obvezno v jardih. Istega leta je madžarski trener vaterpola Bela Komjadi izumil podajo po zraku.

1929

FINA je določila mednarodni vaterpolo upravi (IWPB), da izdela nova pravila igre.

1932

Prekrški so se razdelili v tri kategorije: na navadne prekrške, večje prekrške in na prekrške za kazenski strel. Ponovno so se spremenile razsežnosti igrišča, ki so morala biti 30 metrov v dolžino in 20 metrov v širino. Žoga je morala biti po novih pravilih težka od 400 in 450 gramov, do sedaj je bila teža žoge med 360 do 420 gramov.

1936 - Amerika

James R. Smith je izdelal novo žogo, ki ima bombažni mehur in ne najlonskega, kot ga je imela prej, in ki je prekrita z gumo iz kavčuka. Takšna žoga se je v Evropi pojavila šele v času olimpijskih iger v Melbournu leta 1956 (Hickok, 2000).

1938

Škropljenje nasprotnika znotraj štirimetrskega prostora je postal velik prekršek. S tem je bil igralec izključen iz igre in nasprotnik je dobi priložnost za kazenski strel.

1942

Po prekršku, ki ga naredi nasprotnik, so igralcu dovolili neposreden prosti met na nasprotnikova vrata, le če je izven linije štirih metrov (Štirn, 2005).

1949

Mednarodna vaterpolska uprava je po olimpijskih igrah v Londonu predlagala uvedbo južnoameriških pravil, ki so dajala igralcem možnost aktivnega gibanja po igrišču po sodnikovem pisku (Professional water polo DVDs. Water polo history, 2007). Učinek je bil takoj viden, saj je igra postala bolj dinamična in s tem tudi bolj zanimiva. Ukinili so pravilo, ki so ga uvedli leta 1942, da igralec ni smel takoj po velikem prekršku izvesti meta na nasprotnikova vrata, čeprav je bil izven linije štirih metrov.

1950

V tem letu se je končala doba statične igre, saj so sprejeli pravilo, ki so ga predlagali leto prej, in tako so se igralci po sodnikovem pisku lahko prosto gibali po igrišču. Čas igre se je podaljšal, tako da se je igralo dvakrat po deset minut. Zadetek se je šteje le v primeru, da sta se prej žoge dotaknila vsaj dva igralca iste ekipe, se pravi, sta morala pred metom na nasprotnikova vrata izvesti podajo (Štirn, 2005).

1952

Sodnik je dobil nove pravice, saj je postala vsaka njegova odločitev dokončna in se je ni dalo spremeniti.

1956

Predstavili so nov način igre po doseženem zadetku. V primeru, da je bil dosežen zadetek, se je igra začela na sredini igrišča (Professional water polo DVDs. Water polo history, 2007). To pravilo je še danes aktualno. Če je igralec v prostoru štirih metrov zagreši prekršek, se je ta štel kot velik prekršek, le če s tem ni oviral meta na gol. Igralec za svojo napako ni bil izključen, vendar v tem primeru je žogo dobil nasprotnik.

1961

Trajanje igre se je spremenil iz dveh polčasov po deset minut na štiri četrtine po pet minut. Ekipo je sestavljalo sedem igralcev, ki so bili v igri, in štiri zamenjave, ki so vstopile v igro v določenem trenutku.

1967

Porodila se je ideja, da uvedejo sistem kazenskih točk. To pravilo je omogočalo, da je bilo na igrišču vedno enako število igralcev, kar je pomenilo, da sodnik ni dosodil izključitve. Tako se je za vsak večji prekršek dodelila ekipi kazenska točka. Če je ekipa zbrala tri kazenske točke, je nasprotnik dobil možnost kazenskega strela.

1970

Sistem kazenskih točk so hitro ukinili in uvedli pravilo treh osebnih velikih napak. Igralec, ki je zagrešil tri osebne napake, je bil izključen iz igre s pravico zamenjave. Zamenjal ga je lahko drugi igralec iz ekipe, a v igro ni smel vstopiti šele eno minuto po izvršitvi kazni.

1971

Uvedejo čas napada, ki ekipi dovoli, da ima za en napad na voljo 45 sekund. Izključeni igralec lahko vstopi v igro znotraj dveh metrov iz kota igralne površine na strani, kjer je sodnik gola.

1977

Skrajšal se je čas napada s 45 na 35 sekund. Igro sta po novem sodila dva sodnika, vsak na eni strani bazena. Poleg tega so začeli igralci uporabljati nove vaterpolske kapice, ki so imele zaščito za ušesa.

1981

Število igralcev v eni ekipi se je povečalo z enajst na trinajst, torej je imel trener na voljo šest menjav. Čas igre se je podaljšal s petih na sedem minut. Tako se je igralo štiri četrtine po sedem minut. Ura na začetku tekme je začela teči takrat, ko se je eden od igralcev dotaknil žoge.

1986

Čas izključitve se je zmanjšal na 35 sekund in igralec, ki je bil izključen, se je lahko vrnil v igro, ko mu je dal sodnik znak, a le če je imelo njegovo moštvo v posesti žogo.

1991

Predstavniki FINA so se zberali na kongresu v Perthu v času svetovnega prvenstva v plavanju, vaterpolu, skokih v vodo in skladnostnem plavanju, kjer so sprejeli nova pravila. Izključitveni čas se je ponovno zmanjša, a tokrat na 20 sekund. Vratar je dobil dovoljenje, da lahko zadane gol. Sprejeli so še pravilo, da če je na koncu napadalnega časa 35 sekund oziroma na koncu četrtine igralec vrgel žogo proti vratom in ga zadel, se je zadetek štel (Štirn, 2005).

2005

Najnovejša pravila so začela veljati 15. 9. 2005. Spremeni se je čas trajanja igre, ki je po novem štiri četrtine po osem minut. Čas napada se je skrajša s 35 na 30 sekund. Kazenski prostor, znotraj katerega so se težji prekrški kaznovali s kazenskim metom, se je s štirih metrov podaljšal na pet metrov. Prepovedali so blokiranje žoge z dvema rokama ter ukinili so mejo sedmih metrov. Tako se je pravica neposrednega meta proti nasprotnikovim vratom po prekršku izvajala s petih in ne sedmih metrov (Štirn, 2005).

3.3 Olimpijske igre moderne dobe in vaterpolo

Kljub temu, da je cesar Teodozij leta 393 ukinil olimpijske igre, je v športnih navdušencih še vedno ostajala ideja in upanje o obuditvi iger. V Angliji so v 17. stoletju potekali razni športni festivali, ki so nekako spominjali na olimpijske igre. V stoletjih, ki so sledila, so v Franciji in Grčiji organizirali več podobnih dogodkov, ki so bili bolj krajevnega in ne mednarodnega značaja (Olimpijske igre, 2008).

Sredi 19. stoletja, ko so nemški arheologi odkrili ruševine antične Olimpije, se je povečalo zanimanje za obuditev olimpijskih iger. Oče olimpijskih iger, francoski baron Pierre de Coubertin, je bil prvi, ki je dal idejo o ponovni organizaciji olimpijskih iger. Igre si je zamislil kot način zблиževanja narodov, na katerih bi se moški in ženske pomerili v športnih disciplinah, namesto da se spopadajo v vojni (Olimpijske igre, 2008).

Na pariški univerzi Sorbonna je bil med 16. in 23. junijem 1894 organiziran kongres, kjer je Coubertin predstavil svoje zamisli mednarodni javnosti. Na kongresu so šele zadnji dan sklenili, da se prve olimpijske igre moderne dobe organizirajo leta 1896 v Atenah, kjer so se antične igre tudi začele. Ustanovili so tudi Mednarodni olimpijski komite, na čelo katerega je bil izvoljen Grk Demetrius Vikelas (Olimpijske igre, 2008).

Prve olimpijske igre moderne dobe so se pričele s koncem 19. stoletja, natančneje leta 1896 v Atenah. Na igrah je sodelovalo vsega 245 športnikov iz štirinajstih držav, od tega je bilo več kot 200 Grkov, a so igre kljub temu doživele velik uspeh, saj so bile do tedaj največji mednarodni športni dogodek vseh časov. Še najbolj so bili nad igrani navdušeni organizatorji in so predlagali, da bi igre organizirali v Atenah vsaka štiri leta. Žal se s tem predlogom ni strinjal Mednarodni olimpijski komite, ki se je na koncu odločil, da se igre organizirajo čez štiri leta v Parizu v Franciji (Olimpijske igre, 2008).

Pariške olimpijske igre leta 1900 so privabile štirikrat več športnikov, kot jih je bilo v Atenah pred štirimi leti, med njimi je bilo prvič tudi enajst **predstavníc ženskega spola**. V Stockholmu leta 1912 so na igrah prvič tekmovali športniki z vseh petih celin. Dotlej so bile to najboljše organizirane igre, na katerih je sodelovalo kar 2500 športnikov. Prvi *olimpijski ogenj* so prižgali šele leta 1928 v Amsterdamu (Olimpijske igre, 2008).

Olimpijske igre so tako postale tradicionalen športni dogodek, ki se je odvijal vsaka štiri leta v drugi državi, z izjemo obdobja med prvo in drugo svetovno vojno. Zaradi prve svetovne vojne so odpadle olimpijske igre v Berlinu leta 1916. Podobno se je zgodilo tudi v času druge svetovne vojne, ko so igre odpadle kar dvakrat zapored, v Helsinkih (1940) in v Londonu (1944) (Olimpijske igre, 2008).

Ko so se olimpijske igre že vpeljale in postale največji športni dogodek na svetu, je francoski baron Pierre de Coubertin leta 1913 ustvaril *olimpijski znak*. Znak je predstavljal pet krogov različnih barv, ki so bili med seboj povezani. Olimpijski krogi niso predstavljali le osnovno moč olimpijskega gibanja, ampak tudi zvezo petih celin in srečanje športnikov vsega sveta na olimpijskih igrah. Povezanost med krogi pomeni sožitje, medsebojno spoštovanje in prijateljstvo narodov z vseh petih celin. Barve krogov so natanko določene in vsaka barva ima svoj pomen, oziroma predstavlja eno od celin. Modra barva predstavlja Evropo, črna Afriko, rdeča Ameriko, rumena Azijo in zelena Avstralijo z Oceanijo (Olimpijske igre, 2008).

Leta 1920 so na olimpijskih igrah v Antwerpnu prvič izobesili *olimpijsko zastavo*. Zastava je bele barve, ki pomeni mir, in vsebuje olimpijski znak (Olimpijske igre, 2008).

Na prvih olimpijskih igrah so se športniki pomerili v devetih disciplinah:

- atletiki,
- gimnastiki,
- plavanju,
- kolesarstvu,
- rokoborbi,
- dvigovanju uteži,
- streljanju,
- sabljanju,
- tenisu.

Štiri leta kasneje se je seznam športov povečal. Med njimi je bil tudi vaterpolo, a le za moške (Olimpijske igre, 2008).

Prvo zlato olimpijsko medaljo so osvojili igralci Velike Britanije. Vaterpolo se ni obdržal na seznamu za igre leta 1904 v Sant Louisu, ker evropske ekipe niso hotele igrati po grobih ameriških pravilih in niso pripotovale v Združene države Amerike (Water polo at the summer Olympics, 2008).

Svoj naslednji nastop na olimpijskih igrah so vaterpolisti dočakali v Londonu leta 1908. Vse odlej je vaterpolska igra redno uvrščena na seznam olimpijskih športov.

Kar dve desetletji so bili na olimpijskih igrah Britanci nepremagljivi. Nato so vrh zasedli Madžari, ki so morali včasih priznati premoč Italijanov, Rusov, Jugoslovanov, Francozov, Nemcev in Špancev. A vse od leta 2000, ko so bile igre organizirane v Sydneyu, vaterpolisti iz Madžarske še niso doživeli poraza (Water polo at the summer Olympics, 2008).

Najuspešnejša olimpijska reprezentanca do leta 2008 je Madžarska z devetimi zlatimi medaljami (leta 1932, 1936, 1952, 1956, 1964, 1976, 2000, 2004, 2008), s tremi srebrnimi medaljami (1928, 1948, 1972) in tremi bronastimi medaljami (1960, 1968, 1980). Sledi reprezentanca Velike Britanije s štirimi zlatimi medaljami (1900, 1908, 1912, 1920). Bivša Jugoslavija, kjer so bile združene Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Makedonija, Slovenija, Srbija in Črna gora, je osvojila tri zlate olimpijske medalje (1968, 1984, 1988) in štiri srebrne medalje (1952, 1956, 1964, 1980). Moška vaterpolo ekipa iz Italije ja v zgodovini olimpijskih iger osvojila tri zlate medalje (1948, 1960, 1992), eno srebrno medaljo (1976) in dve bronasti medalji (1952, 1996). Za Italijani se je v zgodovino dobitnikov olimpijskih medalj z dvema zlatima (1972, 1980), dvema srebrnima (1960, 1968) in štirimi bronastimi medaljami (1956, 1964, 1988, 1992) vpisala ekipa Sovjetske zveze. Zmago na olimpijskih igrah so zabeležile še ekipe Nemčije (1928), Španije (1996) in Francije (1924). V zgodovini olimpijskih igre so se na oder za zmagovalce povzpele še ekipe Belgije, Združenih držav Amerike, Švedske, Srbije (do leta 2006 znana kot Srbija in Črna gora), Rusije, Hrvaške in Nizozemske (Water polo at the summer Olympics, 2008).

Za vaterpolo je bilo prav leto 2000 zelo pomembno, takrat so namreč na olimpijskih igrah **prvič predstavili ženski vaterpolo**. Zmaga je takrat ostala doma, saj so Avstralke osvojile prvi naslov olimpijskih prvakinj v ženskem vaterpolu.

Leta 2004, v Atenah, so se z naslovom olimpijskih prvakinj okitile Italijanke, ki uspeha niso uspele ponoviti v Pekingu 2008. Tu so se na sam vrh zavihtele nizozemske vaterpolistke.

Zanimivo je, da so bile Američanke vedno v boju za odličje, a nikoli jim ni uspelo osvojiti tako zelenega zlata na najprestižnejšem športnem tekmovanju.

Najuspešnejša **ženska olimpijska reprezentanca** z eno zlato (leta 2000) in eno bronasto medaljo (2008) je postala ekipa Avstralije. Za Avstralkami sta se z eno zlato olimpijsko medaljo uvrstili ženski vaterpolski ekipi Italije (2004) in Nizozemske (2008). Sledi ekipa Združenih držav Amerike z dvema srebrnima (2000, 2008) in eno bronasto medaljo (2004). Nato pa sledita še ekipi Grčije z eno srebrno medaljo (2004) in ekipa Rusije z eno bronasto medaljo leta 2000 (Water polo at the summer Olympics, 2008).

Slika 11: Ženski vaterpolo na olimpijskih igrah v Pekingu 2008.

Vir: Australian Water Polo, 2008:

<http://www.australianwaterpolo.com.au/content/view/169/144/>.

Tabela 1: Dobitniki olimpijskih medalj v moškem vaterpolu.

OLIMPIJSKE IGRE	ZLATA	SREBRNA	BRONASTA
<i>1900 Pariz</i>	Velika Britanija	Belgija	Francija
<i>1908 London</i>	Velika Britanija	Belgija	Švedska
<i>1912 Stockholm</i>	Velika Britanija	Švedska	Belgija
<i>1920 Antwerpen</i>	Velika Britanija	Belgija	Švedska
<i>1924 Pariz</i>	Francija	Belgija	Združene države Amerike
<i>1928 Amsterdam</i>	Nemčija	Madžarska	Francija
<i>1932 Los Angeles</i>	Madžarska	Nemčija	Združene države Amerike
<i>1936 Berlin</i>	Madžarska	Nemčija	Belgija
<i>1948 London</i>	Italija	Madžarska	Nizozemska
<i>1952 Helsinki</i>	Madžarska	Italija	Jugoslavija
<i>1956 Melbourne</i>	Madžarska	Jugoslavija	Sovjetska zveza
<i>1960 Rim</i>	Italija	Sovjetska zveza	Madžarska
<i>1964 Tokio</i>	Madžarska	Jugoslavija	Sovjetska zveza
<i>1968 Mexico City</i>	Jugoslavija	Sovjetska zveza	Madžarska
<i>1972 München</i>	Sovjetska zveza	Madžarska	Združene države Amerike
<i>1976 Montreal</i>	Madžarska	Italija	Nizozemska
<i>1980 Moskva</i>	Sovjetska zveza	Jugoslavija	Madžarska
<i>1984 Los Angeles</i>	Jugoslavija	Združene države Amerike	Zahodna Nemčija
<i>1988 Seul</i>	Jugoslavija	Združene države Amerike	Sovjetska zveza
<i>1992 Barcelona</i>	Italija	Španija	Unified Team
<i>1996 Atlanta</i>	Španija	Hrvaška	Italija
<i>2000 Sydney</i>	Madžarska	Rusija	Jugoslavija
<i>2004 Atene</i>	Madžarska	Srbija in Črna Gora	Rusija
<i>2008 Peking</i>	Madžarska	Združene države Amerike	Srbija

Vir: Wikipedia, 2008:

http://en.wikipedia.org/wiki/Water_Polo_at_the_Summer_Olympics.

KRONOLOŠKI PREGLED RAZVOJA VATERPOLA V SVETU:

1869 - Glasgow, Anglija

V angleškem mestu *Glasgow* je bila odigrana prva uradna vaterpolska tekma.

1870 - Anglija

Pod okriljem Londonske plavalne zveze so nastala prva pravila za igro vaterpola.

1876 - Anglija

Škot Williams Watson je naredi prvi osnutek pravil vaterpolske igre.

1877 - Anglija

Odigrana je bila prva vaterpolska tekma na *reki Dee*, po pravilih Škota Williama Watsona.

1884 - Anglija

Angleška plavalna zveza je uradno priznala vaterpolo, kot svojo športno panogo.

1888 - ZDA

Bostonska športna zveza je najela angleškega inštruktorja plavanja Johna Robinsona, ki jim je predstavi igro vaterpola. Od takrat naprej se je tudi v Ameriki razvil vaterpolo, a v malo bolj drugačni različici.

1889 - Madžarska

Vaterpolo se je iz Anglije razširi na Madžarsko, od tam naprej po Evropi.

1890 - Anglija

Odigrana je bila prva mednarodna tekma v vaterpolu med Anglijo in Škotsko. Med zmagovalce se je vpisala ekipa Škotske.

1892 - Anglija

Mednarodna plavalna zveza je sprejela enotna pravila za igro vaterpola, ki so veljala vse do leta 1941.

1900 -Pariz, Francija

Na olimpijskih igrah moderne dobe v Parizu se je prvič pojavi tudi vaterpolo. Zmaga je pripadla reprezentanci Velike Britanije.

1908 - Francija

Nacionalne zveze so ustanovile Svetovno plavalno zvezo (FINA).

1926 - Budimpešta, Madžarska

Evropske plavalne zveze na kongresu v Budimpešti so ustanovile Evropsko plavalno zvezo (LEN). Istega leta se je prav tako v Budimpešti organiziralo prvo evropsko prvenstvo v plavanju in vaterpolu. Zmaga je šla v roke domačinov.

1928 - Madžarska

Madžarski trener vaterpola Bela Komjadi je izumi podajo po zraku. S tem je igra vaterpola postala še bolj dinamična. Madžari so s takšno tehniko ostali nepremagljivi nadaljnjih 60 let.

1950 - Evropa

Evropska plavalna zveza (LEN) je sprejela nova pravila vaterpolske igre, ki so prvič dovoljevala igralcem, da so se po sodnikovem žvižgu lahko prosto gibali. Pred tem so morali igralci med prekinitvami ostati na svojem mestu.

1973 - Beograd, Jugoslavija

Beograd je bil organizator prvega svetovnega prvenstva v plavanju, skokih v vodo in vaterpolu. Naslov svetovnih prvakov v vaterpolu je osvojila reprezentanca Madžarske.

1986 - Madrid, Španija

Svetovnega prvenstva v vaterpolu so se prvič udeležile tudi **ženske ekipe**. Naslov prvakinj je pripadel ekipi Avstralije.

1991 - Atene, Grčija

Ženske ekipe so dobile šele leta 1991 možnost nastopa na evropskem prvenstvu v vaterpolu, katerega so organizirali Grki. Naslov najboljše ekipe v Evropi je pripadel Madžarkam.

1999 - Firenze, Italija

Organizirano je bilo *prvo samostojno evropsko prvenstvo v vaterpolu*. Evropsko prvenstvo v vaterpolu se je tako ločilo od evropskega prvenstva v plavanju, skokih v vodo, skladnostnega in daljinskega plavanja. Naslov so osvojili madžarski vaterpolisti.

2000 - Sydney, Avstralija

Na olimpijskih igrah v Sydneyu so se prvič predstavile ženske ekipe v vaterpolu. Prve olimpijske zmagovalke so postale Avstralke.

3.4 Zgodovinski razvoj vaterpola v Sloveniji

Dobro desteletje po prvi svetovni vojni je se je vaterpolo igral le v Ljubljani. Večina virov govori, da so igro v Ljubljano prinesli študentje, ki so študirali v tujini okoli leta 1920 (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Podobno je v Ljubljano prišla tudi prva vaterpolska žoga, ki je bila narejena iz grobe, impregnirane in rdeče pobarvane tkanine, pravila nove igre in seveda velik val navdušenja nad igro vaterpola (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

V tistih časih je veljalo, da se z vsakim novo nastalim športom, s tem je mišljen tudi vaterpolo, ukvarjajo predvsem premožnejši ljudje. Tako je bil Ljubljanski akademski športni klub (LAŠK) prvi klub v Sloveniji, ki se je leta 1920 pričel ukvarjati z vaterpolom, vendar le za zabavo (Stanišič, 1986).

V istem obdobju so si ljubljanski vaterpolisti prostor za igro našli ob izlivu Malega grabna v Ljubljanico, »na Špici«. Člani Ljubljanskega športnega kluba (LŠK), katerega prvotna funkcija je bilo veslanje, so bili tisti, ki so vaterpolo prinesli v Ljubljano. Imeli so primerne pogoje, vodo, trdno materialno osnovo in zagnanost, da se je igra razvila (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Za tekmovanje so igrišče uredili tako, da so preko Ljubljanice napeli vrvi, ki so bile podložene z deščicami, da so plavale na vodi. Vaterpolska vrata so plavala na vodi, vendar so imeli veliko problemov s tem, da so se prevračala. Vadili niso vsak dan, kot to delajo današnji vaterpolisti, ampak le takrat, ko so si želeli iti v vodo z žogo. Vaje za najosnovnejše tehnike z žogo so prišle na program vadbe šele čez več let.

Ljubljanski športni klub (LŠK) ni bil le prvo, ampak tudi najmočnejše moštvo v Sloveniji. Kmalu za njimi sta nastala še dva kluba - ljubljanska Ilirija in ASK Primorje.

Pred drugo svetovno vojno so vaterpolo igrali še v Trbovljah, kjer so imeli kar dva kluba. Eden je bil ŠD Trbovlje, ki je bil premožnejši, drugi je bil delavski klub ŠD Amater (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Prvo prvenstvo Slovenije v plavanju, skokih v vodo in vaterpolu se je odvijalo 19. in 20. avgusta 1922 na Bledu. Vaterpolisti naj bi igrali na kopališču Hotela Toplice (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Na olimpijskih igrah leta 1936 v Berlinu je bil član jugoslovanske reprezentance tudi slovenski vaterpolist Miran Fuks. Na istih olimpijskih igrah je sodil slovenski vaterpolski sodnik Božo Kramaršič (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Prvo reprezentančno tekmo je Slovenija odigrala leta 1937 z reprezentanco Gradca oziroma Koroške. Tekmo je dobila reprezentanca Slovenije z rezultatom 10 : 0 (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Po drugi svetovni vojni, leta 1946, je vaterpolo v Sloveniji doživel razcvet. Ustanovljenih je bilo veliko novih plavalnih klubov, v katerih so gojili tudi vaterpolo.

Vaterpolsko igro so začeli v:

- ŽPK Ljubljana (Železničarski plavalni klub),
- VK Triglav,
- PVK Koper,
- PK Neptun Celje,
- PK Celulozar Krško,
- TVD Partizan Piran,
- TVD Partizan Renče,
- ŠD Polet Maribor,
- PK Kamnik.

Leta 1946 je bil ustanovljen najuspešnejši vaterpolski kolektiv, ki je zaznamoval razvoj slovenskega vaterpola v preteklih 60 letih. Zasluge za to so imeli kranjski športni delavci (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Po letu 1951 sta se močno razcvetela dva slovenska kluba, in sicer ŽPK iz Ljubljane in Triglav iz Kranja. S prihodom Djordje Ivkoviča je Triglav postal najbolj kakovosten klub v Sloveniji. Tudi ljubljanski ŽPK je s prihodom Zagrebčana Mirka Mirkoviča pričel igrati kakovosten vaterpolo. Poleg že omenjenih klubov je bilo močno tudi mariborsko športno društvo Polet. Tako so v tistem obdobju obstajali trije vaterpolski klubi, ki so pripomogli h kakovostnemu napredku.

Štiriindvajset let kasneje so nastali novi klubi. To so bili:

- VK Slovan iz Ljubljane,
- VK Vodovodni stolp Kranj,
- VK Žusterna iz Kopa.

Vaterpolska zveza Slovenije deluje vse od leta 1973, ko so jo ustanovili slovenski vaterpolski klubi. Do takrat so vaterpolski klubi delovali v okviru Plavalne zveze Slovenije. Vse od takrat deluje kot samostojna nacionalna panožna zveza. Do sedaj je imela Vaterpolska zveza Slovenije naslednje predsednike:

- Mate Bečić (1974-1980),
- Jože Jenšterle (1980-1981),
- Janez Kovačič (1981-1982),
- Jože Jenšterle (1982-1989),
- Iztok Kraševc (1989-1993),
- Jože Jenšterle (1993-2003),
- Matjaž Rakovec (2003-2008).

Že od obstoja Vaterpolske zveze Slovenije je njena glavna naloga razvoj vaterpola v Sloveniji (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

V šestdesetih, sedemdesetih in osemdesetih letih so za mladinsko reprezentanco Jugoslavije nastopali naslednji slovenski vaterpolisti: Tomo Balderman, Ljubo Čalič, Bojan Leskovar, Miro Malavašič, Zmago Malavašič, Viktor Mohorič, Boris Stariha, Vinko Šorli, Karlo Švarc, Janez Švegelj, Jože Velikonja in Tugo Vidic (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003). V devetdesetih pa Roman Naglič, Tomaž Lašič, Igor Štirn, Krištof Štromajer in Primož Troppan.

Po letu 1990 je bilo v Sloveniji ustanovljenih še nekaj klubov:

- VK Portorož,
- VK Kranj 90,
- VK Probanka Leasing Maribor,
- VK Mogota Ljubljana,
- VK Tivoli- Olimpija,
- VK Nova Gorica,
- VK Kokra in
- VK Molet Koper.

Seveda je v zgodovini slovenskega vaterpola delovalo še nekaj vaterpolskih sekcij, ki žal niso delovale več kot nekaj let. To so bili Partizan Murska Sobota, Rudar Velenje, Gregorčič Jesenice, Domžale in Slatina Radenci (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Po *osamosvojitvi Slovenije* je svojo prvo uradno tekmo, pod zastavo nove države, slovenska vaterpolska reprezentanca odigrala 4. julija 1992. Slovenski vaterpolisti so se pomerili z reprezentanco Avstrije in zmagali 29 : 6. Za reprezentanco so nastopili Tadej Peranovič, Krištof Štromajer, Primož Troppan, Tomaž Lašič, Matjaž Homovec, Branko Hajdinjak, Marko Štrkalj, Igor Štirn, Jure Gantar, Jože Starman, Aleš Stopar, Peter Bolčič in Uroš Čadež.

Prvi nastop na evropskem prvenstvu v vaterpolu je Slovenija doživela leta 1999 v Firencah (Italija), kjer so naši vaterpolisti pod vodstvom Igorja Štirna osvojili 11. mesto. To je bil tudi *največji uspeh slovenske vaterpolske reprezentance*.

Prav poseben dogodek za slovenski vaterpolo se je zgodil leta 2003, ko je Slovenija v Kranju (moški del) in Ljubljani (ženski del) gostila najboljše evropske reprezentance. Slovenija je tako postala tretja država na stari celini, za Italijo (1999) in Madžarsko (2001), ki je organizirala »samostojno« (brez plavanja, skokov v vodo, skladnostnega plavanja in daljinskega plavanja) evropsko prvenstvo v vaterpolu.

Slovenija je imela takrat prvič v zgodovini na evropskem prvenstvu leta 2003 tako moške, kot ženske predstavnike oziroma predstavnice. Moški del reprezentance je na koncu osvojil 12. mesto, ženske pa 8. mesto.

Reprezentanca Slovenije je v 68 letih (od leta 1935 do 2003) odigrala 155 uradnih meddržavnih reprezentančnih tekem, kjer je zabeležila 87 zmag in 62 porazov. Šestkrat je igrala neodločeno (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Na olimpijskih igrah v Sydneyu 2000, Atenah 2004 ter v Pekingu 2008 je olimpijski vaterpolski turnir sodil slovenski sodnik Boris Margeta (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

KRONOLOŠKI PREGLED RAZVOJA SLOVENSKEGA VATERPOLA:

1920 - Ljubljana

Študentje Ljubljanskega akademskega športnega kluba so prinesli iz tujine vaterpolsko igro v Slovenijo.

1922 - Bled

19. in 20. avgusta 1922 se je na Bledu organizirano *prvo slovensko prvenstvo* v plavanju, skokih v vodo in vaterpolu. Prvo mesto je osvojil Primorje Ljubljana, drugo Ljubljanski športni klub in tretje Ilirija Ljubljana.

1927

Slovenski klubi so prvič nastopili na jugoslovanskem prvenstvu, kjer je Ilirija Ljubljana osvojila četrto mesto, Primorje Ljubljana pa peto mesto.

1936 - Berlin, Nemčija

Slovenski vaterpolist Miran Fuks je nastopil na olimpijskih igrah v Berlinu kot član jugoslovanske reprezentance. Olimpijske vaterpolske turnirje je sodil slovenski vaterpolski sodnik Božo Kramaršič.

1937 - Ljubljana

Slovenija je odigrala prvo reprezentančno tekmo z reprezentanco Gradca oziroma Koroške. Zmagala je Slovenija z 10 : 0.

1946 - Kranj

Ustanovljen je bil najuspešnejši vaterpolski kolektiv pod okriljem kranjskih športnih delavcev. Nastajali so novi vaterpolski klubi v Sloveniji.

1973 - Kranj

Ustanovljena je bila samostojna nacionalna panožna zveza Vaterpolska zveza Slovenije. S tem se je vaterpolo ločil od Plavalne zveze Slovenije. Sedež zveze je bil in še vedno ostaja v Kranju.

1992 - Kranj

4. julija 1992 je slovenska vaterpolska reprezentanca odigra prvo uradno tekmo pod zastavo nove države Slovenije. Pomerila se je z reprezentanco Avstrije in zmagala z 29 : 6.

1995 - Esslingen, Nemčija

Slovenska kadetska reprezentanca se je prvič udeležila evropskega kadetskega prvenstva in osvojila deseto mesto.

1997 - Bari, Italija

Slovenski vaterpolisti so prvič nastopili na sredozemskih igrah. Za peto mesto so se pomerili z reprezentanco Francije in zmagali z rezultatom 6 : 2.

1998 - Carigrad, Turčija

Na evropskem prvenstvu skupine B je Slovenija v tekmi za tretje mesto z zlatim golom premaga reprezentanco Francije in osvojila bronasto odličje.

1999 - Firenze, Italija

Prvič je bilo organizirano »samostojno« evropsko prvenstvo v vaterpolu skupine A, kamor se je uvrstila tudi reprezentanca Slovenije. Naši vaterpolisti so z zmago nad Nizozemsko reprezentanco osvojili enajsto mesto.

2000 - Sydney, Avstralija

Na olimpijskih igrah v Sydneyu, je vaterpolske turnirje sodil slovenski mednarodni sodnik Boris Margeta.

2001 - Tunis, Tunizija

Slovenska vaterpolska reprezentanca se je drugič udeležila sredozemskih iger in v tekmi za peto mesto izgubila proti Hrvaški reprezentanci z rezultatom 6 : 5 in osvojila šesto mesto.

2003 - Kranj in Ljubljana

Kranj in Ljubljana sta gostila *najboljše vaterpoliste in vaterpolistke* stare celine na 26. evropskem prvenstvu v vaterpolu.

2004 - Atene, Grčija

Slovenski sodnik Boris Margeta je sodil na olimpijskih igrah v Atenah.

2005 - Almeria, Španija

Slovenska moška vaterpolska reprezentanca je osvojila tretje mesto na sredozemskih igrah.

2006 - Beograd, Srbija

Slovenska moška vaterpolska reprezentanca se je že tretjič udeležila evropskega prvenstva, ki se je odvijalo v Beogradu. Naša reprezentanca je osvojila dvanajsto mesto.

2008 - Peking, Kitajska

Na olimpijskih igrah v Pekingu je vaterpolske turnirje sodil slovenski mednarodni sodnik Boris Margeta.

4 ZGODOVINA ŽENSKEGA VATERPOLA

4.1 Zgodovina ženskega vaterpola v svetu

Ženski športi so imeli za osnovo vedno moški šport in enako velja tudi za vaterpolo. Zgodovina ženskega vaterpola se je pričela pisati že davnega leta 1900.

1900-1930

Prva tekma v **ženskem vaterpolu** se je odigrala v nizozemskem mestu *Harlem* leta 1900 (The history of women water polo, 1997). S to tekmo se je pričel razvoj ženskega vaterpola v Evropi in po svetu. Ženski vaterpolo je bil dolgo časa v senci moškega vaterpola in še vedno je tako. Na to stanje so vplivali številni dejavniki, eden najbolj pomembnih je bil socialno - ekonomski položaj žensk v zgodovini, nejasna pravila v vaterpolu, saj je bil vaterpolo dolgo časa igra grobosti, ter slab marketinški in organizacijski odnos vaterpolskih organizacij. A vseeno se od leta 1914 na Nizozemskem odvijajo državna prvenstva v ženskem vaterpolu (Nonkovič, 2008).

Slika 12: Nizozemska ženska vaterpolska ekipa, 22. julij 1906 Harlem.

Vir: Water Polo legends, 2008: <http://waterpoloideas.blogspot.com/>.

Le leto kasneje, 1901, so tudi v Angliji dekleta pričela z igro vaterpola.

Ženski vaterpolo se je v Združenih državah Amerike pričel leta 1926. Naslov državnih prvakinj so takrat osvojile igralke iz Los Angelesa. Po tem so se poznavalci vaterpola in funkcionarji odločili, da je igra vaterpola za ženske pregroba, in so jo prepovedali za nadaljnjih 35 let (The history of women water polo, 1997).

1960-1979

V obdobju od leta 1960 do leta 1980 se v Evropi glede ženskega vaterpola ni zgodilo veliko novih dogodkov. Več se je dogajalo v Ameriki in Avstraliji.

Novo zgodovino ameriškega ženskega vaterpola je leta 1960 začela pisati Rose Mary Dawson, ki je kot trenerka plavalnega kluba Ann Arbor iz Michingana, ponovno obudila ženski vaterpolo. Ženska vaterpolska ekipa iz Ann Arborja, kasneje jo je treniral John Urbanek, je bila v letih 1961 in vse do leta 1963 najmočnejša ekipa v Združenih državah Amerike. Glavna vratarka ekipe Ann Arbor je bila Micki King, ki je kasneje zastopala Združene države Amerike na olimpijskih igrah, in je v športni panogi skoki v vodo osvojila zlato medaljo. Kmalu so tudi druga dekleta, ki so nastopala v različnih plavalnih športih, ugotovila, da je vadba vaterpola koristna kot dodatek k njihovemu primarnemu plavalnemu športu. Tako so se tudi druge športnice, po vzoru Micki King, začele ukvarjati še z vaterpolom (The history of women water polo, 1997).

Od leta 1964 in vse do leta 1969 so bile vaterpolistke Northern Virginia Aquatic Cluba najmočnejše v državi, saj so osvojile kar sedem naslovov državnih prvakinj Združenih držav Amerike. Dva naslova državnih prvakinj v ženskem vaterpolu v notranjih bazenih, leta 1965 in leta 1966, je pripadel vaterpolistkam iz plavalnega kluba Santa Clara. V ekipi Santa Clara sta bili tudi dve odlični plavalci - Pokey Watson Richardson in Claudia Kolb Thomas - ki sta za Združene države Amerike osvojili zlati medalji v plavanju (History of women's water polo in the USA, 2007).

Leta 1968 so z ženskim vaterpolom pričeli v Avstraliji. Dekleta so igro hitro osvojila in svojo prvo mednarodno tekmo so odigrala že leta 1975. Od takrat je avstralska ženska ekipa vse močnejša in tudi njihova igra je vse bolj postajala konkurenčna ostalim ženskim ekipam na svetu.

Ženski vaterpolo, ki se ni dosti razlikoval od moškega vaterpola, se je hitro razširil še v Kalifornijo in na Florido.

Rob De Vust je v poznih 60. letih dvajsetega stoletja na Floridi predstavil igro ženskega vaterpola (History of women's water polo in the USA, 2007). Dekleta so bila nad igro zelo navdušena in jo tudi hitro osvojila. To potrjujejo rezultati, saj so dekleta od leta 1971 in vse do leta 1975 osvajala naslove državnih prvakinj. Iz rok jim je spolzel le naslov državnih prvakinj leta 1974 v notranjih bazenih, ki je pripadal ekipi Cincinnati Marlins. Ekipa Cincinnati Marlins je imela dve predstavnici - Deeno Deardurff in Jenny Kemp - ki sta bili del ameriške plavalne ekipe na olimpijskih igrah (History of women's water polo in the USA, 2007).

Prvi večji turnir v Združenih državah Amerike in tudi *največji ženski turnir v vaterpolu* se je odvijal v Kaliforniji. Na turnirju je sodelovalo šestnajst ženskih ekip, od tega kar enajst izven Združenih držav Amerike. Prvo mesto je pripadalo ekipi Sandy Nitta's Commerce. Vaterpolistke te ekipe so leta 1978 osvojile naslov državnih prvakinj v zunanjih bazenih. (History of women's water polo in the USA, 2007).

Avgusta 1978 je Berlin gostil *najboljše vaterpolske ekipe na svetu*. Poleg moških ekip so se na tretjem svetovnem prvenstvu predstavile še **ženske ekipe**. Pet najboljših ženskih ekip na svetu (Združene države Amerike, Avstralija, Kanada, Nemčija in Nizozemska) je bilo povabljenih, da igrajo na tem prvenstvu. Najboljše so bile vaterpolistke iz Nizozemske, nato Avstralke in na tretje mesto so se uvrstile Američanke (History of women's water polo in the USA, 2007).

1980-1990

Ženski vaterpolo se je začel širiti po Evropi. Prve so ga prevzele Italijanke leta 1980, leto za njimi Španke in Hrvatice, potem Rusinje in kmalu so se za vaterpolo začela zanimati tudi **slovenska dekleta**.

Leto 1981 je bilo za hrvaški ženski vaterpolo zelo pomembno. Takrat se je v Betini na otoku Murter oblikovala prva ženska ekipa, ki je pričela igrati vaterpolo. Punce so bile eno leto brez nasprotnic, saj je bil to edini ženski vaterpolski klub na Hrvaškem, zato so moči merile z mlajšimi moškimi ekipami (O vaterpolu, 2007).

Leta 1982 je na Korčuli nastal ženski vaterpolski klub Vela Luka. Tako so dobile Betinjčanke nasprotnice in pričeli so se boji za naslov najboljše ekipe na Hrvaškem. Dekleta so odigrala dve tekmi, prva se je odvijala v Veli Luki na Korčuli, kjer so z rezultatom 24 : 4 zmagale domačinke. Naslednji dvoboj je sledil v Betini, kjer so igralke Vele Luke ponovno pokazale odlično igro in premagale nasprotnice s 16 : 3 (O vaterpolu, 2007).

V letu 1983 so se začele prebujati tudi vaterpolistke iz Splita, ki so nastopale za vaterpolski klub Jadran. Kot sem že omenila v zgodovini slovenskega ženskega vaterpola, so se vaterpolistke iz Korčule, Splita in Kranja dve leti borile za naslov jugoslovanskih prvakinj.

Prvo uradno hrvaško vaterpolsko prvenstvo za ženske je bilo organizirano leta 1988, na njem pa sta nastopili le ekipa Jadrana iz Splita in KEY Opatija. Zmaga je pripadala članicam Jadrana. Prav tako so vaterpolistke iz Splita osvojile naslov hrvaških prvakinj v letu 1989.

Leta 1990, ko je Hrvaška razglasila osamosvojitvev, čeprav država še ni bila osamosvojena, so vaterpolistke igrale na uradnem Prvenstvo samostojne Republike Hrvaške. Tokrat so bile mlade vaterpolistke iz ŽVK KEZ Opatija najboljše (O vaterpolu, 2007).

Konec devetdesetih let se je ženski vaterpolo uveljavil tudi v Srbiji, Grčiji in na Madžarskem. Med prvimi ženskimi klubi, ki so nastali v Srbiji, so bili: ŽVK Banjica (Beograd), ŽVK Bečej (Bečej), ŽVK Bjela (Bjela) in ŽVK Baošić (Baošić).

To je bilo obdobje, ko so tudi *ostali začeli sprejemati ženski vaterpolo*. Tako so dekleta dobila priložnost za nastop na prvem evropskem in svetovnem prvenstvu v vaterpolu (Water polo world championship, 2008; European water polo championship, 2008).

1991-2000

Val navdušenja za ženski vaterpolo se je razširi tudi v Južni Ameriki, tam so Brazilke prve, ki so se začele ukvarjati s tem športom. Kmalu so se jim pridružile tudi predstavnice drugih južnoameriških držav.

V teh letih je pri nas prišlo do razpada Jugoslavije. Tako so v državi Srbija in Črna gora organizirali prvo državno prvenstvo, ki se je odvijalo od 11. do 13. septembra 1992 v Bečeju. Z naslovom prvakinj so se okronale vaterpolistke iz ŽVK Banjica iz Beograda. Drugo mesto je pripadalo igralkam iz Bečaja in tretje mesto igralkam ŽVK Bjela (Nonkovič, 2008).

Avstralska ženska vaterpolo ekipa 1995 leta je na domačih tleh ponovno osvojila naslov svetovnih pokalnih prvakinj. Velika čast je takrat doletela kapetanka reprezentance Debbie Watson, bila je edina predstavnica avstralske ženske ekipe, ki je trikrat osvojila naslov pokalnih prvakinj (History of water polo in Australia, 2008).

Prvo uradno mednarodno prvenstvo, katerega se je udeležila tudi reprezentanca Srbije in Črne gore, je bilo evropsko prvenstvo skupine »B« v Lizboni (Portugalska) leta 1996. Dekleta so osvojila prvo mesto in si s tem zagotovila nastop na evropskem prvenstvu skupine »A« leta 1997 v Sevilli (Španija). V Sevilli so vaterpolistke Srbije in Črne gore osvojile deveto mesto, kar je še sedaj najboljša uvrstitev v zgodovini ženskega vaterpola v Srbiji in Črni gori (Nonkovič, 2008).

Članice reprezentance so se leta 1998 udeležile evropskega prvenstva skupine »B« v Pragi, kjer so v močni konkurenci zasedle drugo mesto. Istega leta so se mladinke uvrstile na tekmovanje mladinskega evropskega prvenstva v vaterpolu, katerega organizator je bil Millfield (Anglija), in osvojile odlično šesto mesto (Nonkovič, 2008).

Do leta 2000 ženski vaterpolo vključijo v program vseameriških iger in kar je najbolj pomembno: Mednarodni olimpijski komite je leta 1997 razglasil, da se bo ženski vaterpolo vključil v program olimpijskih iger leta 2000 v Sydneyu.

2001-2008

Po dolgih enajstih letih so se leta 2001 ponovno začela igrati uradna hrvaška prvenstva v ženskem vaterpolu. Tako so se dekleta v Šibeniku potegovala za pokal Hrvaške, kjer so sodelovale le tri ženske ekipe ŽVK POŠK, ŽVK Gusar in ŽVK Zagreb. Prve zmagovalke pokala Hrvaške so postale igralko iz Zagreba. Isto leto je Hrvaška vaterpolska zveza organizirala še državno prvenstvo Hrvaške, kjer so med štirimi ekipami, ŽVK POŠK, ŽVK Kaštela, ŽVK Zagreb in ŽVK Gusar naslov prvakinj osvojile vaterpolistke iz Splita (ŽVK POŠK) (O vaterpolu, 2007).

Aprila 2004 so se vaterpolistke Srbije in Črne gore udeležile kvalifikacij za evropsko prvenstvo skupine »B« v Obrenovcu. Prvo mesto je osvojila prav reprezentanca Srbije in Črne gore, drugo Belorusinje, tretje Portugalke in četrto Hrvatice. Na evropskem prvenstvu skupine »B« v juliju 2004 v Nansi (Francija) je ženska vaterpolska reprezentanca Srbije in Črne gore zasedla peto mesto (Nonkovič, 2008).

Leta 2006 je Beograd gostil vse najboljše moške in ženske ekipe v Evropi. Reprerzentantke Srbije in Črne gore so zasedle osmo mesto, kar je do sedaj najboljša uvrstitev v zgodovini ženskega vaterpola v Srbiji in Črni gori. Selektor te reprezentance je bil Petar Kovačević, pomagal mu je Miloš Bradić, trener VKD Taš 2000 (Nonkovič, 2008).

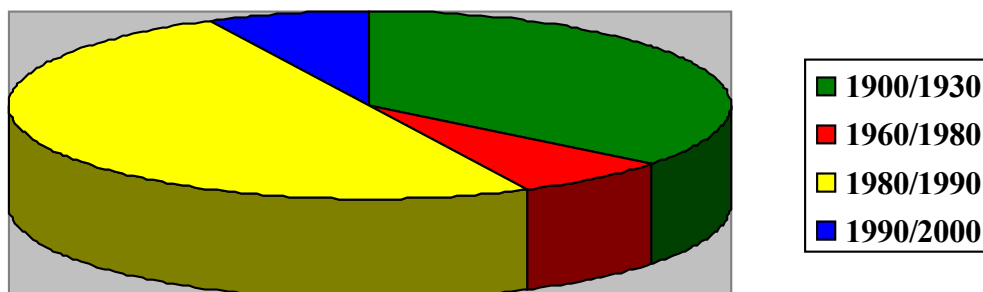
Odkar je bil **ženski vaterpolo** uvrščen v program olimpijskih iger, se je razvijal po vsem svetu in dekleta so imela vedno več navijačev in podpore. A še vedno so obstajale države, kjer se ženski vaterpolo ni mogel uveljaviti, na žalost je mednje spadala tudi Slovenija.

Slika 13: Nizozemska ženska vaterpolska ekipa v letih 1920 in 2008.

Vir: Water polo legends, 2008: <http://waterpoloideas.blogspot.com/>;
Minnesota Public Radio, 2008:
http://minnesota.publicradio.org/display/web/2008/08/21/olympics_13/.

Slika 14: Prikaz razvoja ženskih vaterpolskih ekip skozi zgodovino.

Vir: Avtor Tjaša Brežnik.

V svetu dekleta nastopajo v vaterpolu na različnih vrstah tekmovanj:

- olimpijske igre,
- svetovno prvenstvo,
- svetovni pokal,
- evropsko prvenstvo in
- vseameriške igre.

- OLIMPIJSKE IGRE -

Na predlog Svetovne plavalne zveze (FINA) se je Mednarodni olimpijski komite (MOK, angleško IOC) odločil, da se na olimpijskih igrah v Atlanti (Združene države Amerike) prvič predstavijo ženske ekipe v vaterpolu (Nonkovič, 2008).

Na olimpijskih igrah v Atlanti leta 1996 so dekleta občinstvu *prvič predstavila ženski vaterpolo*. Najboljše so bile igralke iz Nizozemske, takoj za njimi pa Avstralke.

Veliki uspeh se je, tako za zgodovino ženskega vaterpola, kot tudi za Avstralijo, zgodil leta 1997, ko so vodilni v Mednarodnem olimpijskem komiteju razglasili, da se bo ženski vaterpolo vključil v program olimpijskih iger leta 2000 v Sydneyu. Takrat se je za avstralska dekleta šele začela pisati zlata zgodovina (History of water polo in Australia, 2008).

Na olimpijskih igrah 2000 v Sydneyu se je pomerilo šest reprezentanc, **prvi naslov olimpijskih prvakinj** je pripadel reprezentanci Avstralije. Avstralke so na turnirju morale le enkrat priznati premoč nizozemskim igralkam in na koncu so osvojile tako zeleno prvo zlato olimpijsko medaljo. V zelo razburljivem olimpijskem finalu so se Avstralke pomerile z ekipo Združenih držav Amerike. Le minuto in tri sekunde pred koncem je bil

izid izenačen (3 : 3). Dve sekundi pred sodniškim piskom je avstralska vaterpolistka Yvette Higgins z nepričakovanim metom z devetih metrov zadela gol in tako pokončala ameriške sanje o zlati kolajni. Avstralke so postale prve olimpijske zmagovalke (History of water polo in Australia, 2008).

Vse od olimpijskih iger 2000 v Sydneyu je **ženski vaterpolo** del olimpijskega programa.

Tabela 2: Dobitnice olimpijskih medalj v ženskem vaterpolu.

OLIMPIJSKE IGRE	ZLATA	SREBRNA	BRONASTA
<i>2000 Sydney</i>	Avstralija	Združene države Amerike	Rusija
<i>2004 Atene</i>	Italija	Grčija	Združene države Amerike
<i>2008 Peking</i>	Nizozemska	Združene države Amerike	Avstralija

Vir: Wikipedia, 2008:

http://en.wikipedia.org/wiki/Water_Polo_at_the_Summer_Olympics.

Slika 15: Prve olimpijske prvakinja v vaterpolu, Sydney, 2000.

Vir: About.com, 2008:

http://swimming.about.com/od/waterpoolsympics/ss/polo_history_wa_9.htm.

Pod sloganom »**Women dare to tread water in a man's world!**« »Ženska si drzne skočiti v vode moškega sveta!«, se je pričelo novo tisočletje s širjenjem ženskega vaterpola (Nonkovič, 2008).

- SVETOVNO PRVENSTVO -

Od leta 1986 naprej je FINA organizirala tudi svetovna prvenstva v ženskem vaterpolu (Water polo world championship, 2008).

Na *svetovnem prvenstvu v plavalnih športih*, ki so se od leta 2001 odvijala vsaki dve leti, je v ženskem vaterpolu nastopilo šestnajst najboljših reprezentanc. Tekmovanje se je odvijalo po principu kvalifikacijskega sistema, ki je bil priznan na vseh celinah. Na prvenstvu se je reprezentance razporedilo v štiri kvalifikacijske skupine, v vsaki skupini so po štiri ekipe. Žreb je bil tisti, ki je določil, v kateri skupini je bila posamezna reprezentanca. Kvalifikacije so se igrale po principu vsak z vsakim, tako da so ekipe v eni skupini igrale z vsemi preostalimi ekipami v skupini. V nadaljevanje tekmovanja sta se uvrstili po dve najboljši reprezentanci iz vsake skupine. Od osmine finala in vse do finala se je igralo po »ključnem sistemu«.

Do sedaj je bila na svetovnih prvenstvih v ženskem vaterpolu najuspešnejša reprezentanca Združenih držav Amerike, ki je osvojila vsega skupaj pet medalj, od tega dve zlati (Barcelona 2003 in Melbourne 2007), eno srebrno (Montreal 2005) in dve bronasti (Madrid 1986 in Perth 1991). Američanke so le na treh prvenstvih, v Rimu (1994), Perthu (1998) in Fukuoki (2001) ostale brez odličja (Water polo world championship, 2008).

Druga najuspešnejša država na svetovnem prvenstvu je bila Italija s štirimi odličji. Italijanke so zmagale dvakrat zapored leta 1998 v Perthu in leta 2001 v Fukuoki, osvojile so tudi po eno srebrno (Barcelona 2003) in eno bronasto odličje (Rim 1994) (Water polo world championship, 2008).

Madžarke so trenutno na tretjem mestu lestvice najuspešnejših držav na svetovnih prvenstvih. Vsega skupaj so osvojile dve zlati (Rim 1994 in Montreal 2005) in eno srebrno medaljo (Fukuoka 2001) (Water polo world championship, 2008).

Po štiri medalje so osvojile tudi reprezentantke iz Nizozemske, od tega eno zlato v Perthu leta 1998 in kar trikrat so bile podprvakinje (Madrid 1986, Rim 1994 in Perth 1998) (Water polo world championship, 2008).

Po tri odličja so osvojile reprezentantke Avstralije in Kanade, vendar so bile Avstralke uspešnejše, saj so se prav na prvem svetovnem prvenstvu v Madridu okrasile z zlatom. V Perthu 1998 so bile tretje, potem so potrebovale kar devet let, da so se ponovno vrnil v vrh in zasedle drugo mesto. Kanadčanke so na drugem svetovnem prvenstvu v Perthu osvojile srebrno medaljo, leta 2001 v Fukuoki in 2005 v Montrealu pa so bile bronaste (Water polo world championship, 2008).

Vaterpolistke iz Rusije so zadnje izmed dobitnic medalj, osvojile so dve bronasti medalji (Barcelona 2003 in Melbourne 2007) (Water polo world championship, 2008).

Leta 2009 se bo svetovno prvenstvo vrnilo v italijansko prestolnico Rim (Water polo world championship, 2008).

- SVETOVNI POKAL -

Svetovna plavalna zveza (FINA) je glavna organizacija plavalnih športov. FINA vodi in skrbi za razvoj plavalnih športov v svetu, med njimi je tudi ženski vaterpolo. Vse od leta 1979 FINA organizira za ženske svetovni pokal v vaterpolu, ki se je sprva igral vsako leto, sedaj se odvija v presledkih od dveh do štirih let (Nonkovič, 2008).

Na svetovnem pokalu je imelo pravico nastopa le osem najboljših reprezentanc na svetu. Zmagovalca so dobili skoz tekmovanje, ki se je odvijalo sprva v skupinah, nato so se najboljše ekipe borile še v četrtfinalu, polfinalu in na koncu sta se pomerili najboljši ekipi v finalu. Prvega svetovnega pokala leta 1979, v mestu Merced v Združenih državah Amerike, se je udeležilo le pet ekip. To so bile reprezentance Združenih držav Amerike, Kanade, Nizozemske, Avstralije in Nove Zelandije. Zlato je pripadlo Američankam, srebro Nizozemkam in bron Avstralkam (FINA Water Polo World Cup, 2008).

Leta 1983, ko je bila Kanada gostiteljica svetovnega pokala v ženskem vaterpolu, so nastopile le štiri ekipe: Kanada, Združene države Amerike, Nizozemska in Avstralija. Četrto mesto so zasedle igralko Kanade, tretje so bile Avstralke, druge Američanke in prvo mesto je pripadalo Nizozemkam (FINA Water Polo World Cup, 2008).

Svetovni pokal je dobil svojo pravo vrednost šele leta 1999, ki je štel za kvalifikacije na prve olimpijske igre v ženskem vaterpolu v Sydneyu. Prva evropska in prva ameriška ekipa na tem tekmovanju sta si avtomatično zagotovili nastop na olimpijskih igrah. Seveda so imele nastop zagotovljen tudi domačinke, v tem primeru Avstralke, ker so se olimpijske igre odvijale v Sydneyu. Pomerilo se je osem ekip v dveh skupinah. V skupini A so nastopile igralko iz Italije, Madžarske, Rusije in Grčije, v skupini B pa Avstralke, Nizozemke, Američanke in predstavnice Kanade. Pokal svetovnih prvakinj je pripadel Nizozemkam, v ekipi je igrala tudi Ingrid Leijendekker, ki je prejela nagrado za najboljšo igralko na tem tekmovanju. Drugega mesta so se veselile avstralske vaterpolistke, tretjega Italijanke. Nizozemske igralko so si z zmago pridobile vozovnico na olimpijske igre, poleg njih pa so si nastop na igrah zagotovile še Kanadčanke; čeprav so osvojile šele peto mesto, so bile boljše od ameriške ekipe (FINA Water Polo World Cup, 2008).

Trinajsti svetovni pokal se je odvijal v avstralskem Perthu leta 2002. Pokal je bil namenjen kvalifikacijam za svetovno prvenstvo leta 2003 v Barceloni. Na turnirju je nastopilo osem najboljših ekip z zadnjega svetovnega prvenstva, ki je bilo leta 2001 v Fukuoki (Japonska). V skupini A so prvo mesto zasedle Rusinje pred Kanadčankami, Italijankami in Grkinjami. Skupino B pa so sestavljale igralko iz Združenih držav Amerike, Madžarske, Avstralije in Kazahstana. Prvih pet ekip na tem pokalu se je neposredno uvrstilo na svetovno prvenstvo 2003 v Barceloni. Pokal so osvojile Madžarke, podprvakinje so bile Američanke, bron je pripadal Kanadčankam. Poleg teh treh ekip so si nastop v Barceloni priborile še Rusinje in Italijanke (FINA Water Polo World Cup, 2008).

Naslednji svetovni pokal je bil na Kitajskem (Tianjing) leta 2006, ki ja prav tako štel za kvalifikacije na svetovno prvenstvo 2007 v Melbournu (Avstralija). Podobno kot štiri leta

prej se je na pokal uvrstilo osem najboljših ekip s svetovnega prvenstva 2005 v Montrealu (Kanada). V skupini A so se pomerile Američanke, Kitajke, Rusinje in Grkinje. Skupino B so sestavljale reprezentance Avstralije, Italije, Madžarske in Kanade. Prvih pet mest, ki je vodilo na svetovno prvenstvo v Montrealu, so zasedle Avstralke, Italijanke, Rusinje, Američanke in Madžarke (FINA Water Polo World Cup, 2008).

Do sedaj so se dekleta udeležila *štirinajstih svetovnih pokalov*, v vseh teh letih so največ naslovov pokalnih prvakinj osvojile vaterpolistke iz Nizozemske, ki so kar osemkrat stale na najvišji stopnički. Kadar Nizozemke niso stale na najvišji stopnički, so osvojile drugo oziroma tretje mesto, le na zadnjih dveh svetovnih pokalih jih ni bilo med dobitnicami medalj. Takoj za njimi so se uvrstile Avstralke s tremi zmagami, po eno zmago pa so zabeležile Američanke, Kanadčanke in Madžarke. Med dobitnice odličij so se vpisale še Italijanke z dvema srebrnima in eno bronasto medaljo ter Rusinje z eno srebrno in eno bronasto medaljo (FINA Water Polo World Cup, 2008).

- EVROPSKO PRVENSTVO -

Evropska plavalna zveza (LEN) je vodilna sila petdesetih plavalnih nacionalnih plavalnih zvez. Ustanovljena je bila leta 1926 v Budimpešti, sedež ima v Rimu, Italija. LEN nadzira vse plavalne športe v Evropi, med njimi tudi ženski in moški vaterpolo (European Water Polo Championship, 2008).

Čeprav nekateri članki navajajo (Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije), da je LEN organizirala *prvo evropsko prvenstvo za ženski vaterpolo* šele leta 1991 v Atenah, pa drugi viri govorijo drugače (Wikipedija) (European Water Polo Championship, 2008).

LEN naj bi *prvo evropsko prvenstvo za ženske* organizirala že leta 1985 v Oslu, Norveška. Istega leta so se moški pomerili v Sofiji, Bolgarija. V Oslu so naslov evropskih prvakinj osvojile reprezentantke Nizozemske, druge so bile Madžarke, tretje pa igralke Zahodne Nemčije (European Water Polo Championship, 2008).

Vsa evropska prvenstva so potekala na dve leti, tako so se moški kot tudi dekleta ponovno zbrali na največjem evropskem tekmovanju leta 1987 v francoskem Strasbourgu. Prevlado v Evropi so ponovno potrdile Nizozemke, Madžarke so ponovile uspeh izpred dveh let, na tretje mesto so se zavihtele domačinke, Francozinje (European Water Polo Championship, 2008).

Bonn, ki je leta 1989 spadal še pod Zahodno Nemčijo, je bil gostitelj naslednjega oziroma tretjega evropskega prvenstva. Čeprav je bilo prvenstvo dve leti kasneje in v drugem mestu, se vrstni red zmagovalk ni spremenil. Tako so Nizozemke že tretjič zapored osvojile naslov evropskih prvakinj (European Water Polo Championship, 2008).

Leta 1991 v Atenah je LEN, po nekaterih podatkih (Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije), organiziral prvo uradno evropsko prvenstvo tudi za ženske, čeprav so se dekleta že šest let borila za evropski naslov. Po treh letih prevlade na stari celini so morale Nizozemke prvič priznati premoč Madžarkam, ki so do leta 1991 bile vedno številka dve v ženskem vaterpolu. Bronasto odličje so v Atenah osvojile Italijanke (European Water Polo Championship, 2008).

Velika prelomnica o evropskih prvenstvih v vaterpolu se je zgodila leta 1999. Takrat se je evropska plavalna zveza odločila, da se *evropska prvenstva v vaterpolu* tako za moške kot za ženske loči od plavalnega dela prvenstev.

Prvo uradno evropsko prvenstvo v vaterpolu so izvedli leta 1999 v italijanskem Pratu. Takrat so v ženski konkurenci in na domačih tleh slavile Italijanke. Tako so že tretjič zapored (Dunaj 1995, Sevilla 1997) osvojile naslov najboljših vaterpolistk v Evropi (European Water Polo Championship, 2008).

Za slovenski vaterpolo je bilo pomembno predvsem leto 2003, ko je LEN zaupal organizacijo evropskega prvenstva Ljubljani in Kranju. V *ljubljskem bazenu Kodljevo* so svoje moči merile ženske, medtem ko so se moške ekipe borile v kranjskem bazenu. V Ljubljani so slavile Italijanke, pred Madžarkami in Rusinjami.

Slika 16: Evropsko prvenstvo v ženskem vaterpolu, Ljubljana, 2003.

Vir: AVK Olimpija, 2008: <http://www.klub-avkolimpija.si/photogallery.php?photo=6>.

Prvič so se predstavile tudi domače reprezentantke in osvojile osmo mesto.

Najuspešnejša reprezentance na evropskih prvenstvih vse od leta 1985 je bila Nizozemska. Nizozemke imajo vsega skupaj osem medalj z evropskih prvenstev, štiri zlate (Oslo 1985, Strasbourg 1987, Bonn 1989 in Leeds 1993), dve srebrni (Atene 1991 in Prato 1999) ter dve bronasti medalji (Dunaj 1995, Sevilla 1997) (European Water Polo Championship, 2008).

Le z eno medaljo manj, kot jih imajo Nizozemke, se lahko pohvalijo igralke iz Italije. Zlato so osvojile leta 1995 na Dunaju, 1997 v Seville, 1999 Pratu in 2003 v Ljubljani,

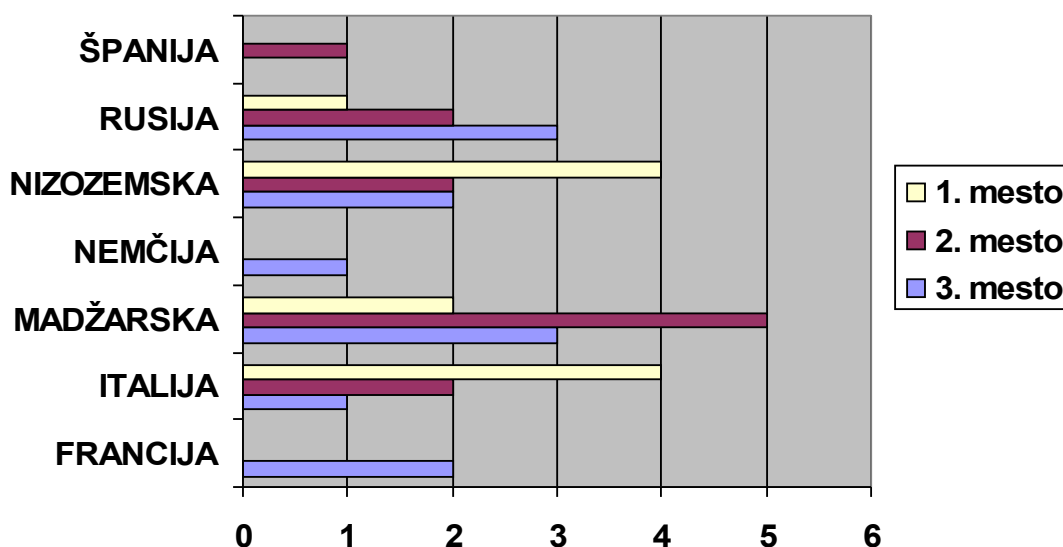
srebro v Budimpešti leta 2001 in v Beogradu 2005 ter bron leta 1991 v Atenah (European Water Polo Championship, 2008).

Tretja najmočnejša ženska vaterpolska ekipa v Evropi je Madžarska z dvema zlatima (Atene 1991 in Budimpešta 2001), petimi srebrnimi odličji (Oslo 1985, Strasbourg 1987, Bonn 1989, Dunaj 1995 in Ljubljana 2003) in tremi bronastimi medaljami (Leeds 1993, Beograd 2006 in Malaga 2008) (European Water Polo Championship, 2008).

Od leta 1985 so tudi Rusinje dvakrat zapored stale na najvišji stopnički (Beograd 2006 in Malaga 2008). V svoji zbirki imajo še dve srebrni medalji iz Leedsa in Seville ter tri bronaste medalje iz Prata, Budimpešte in Ljubljane (European Water Polo Championship, 2008).

Na lestvico najuspešnejših evropskih reprezentanc so se vpisale še Španke z eno srebrno medaljo (Malaga 2008), Francija z dvema bronastima medaljama (Strasbourg 1987 in Bonn 1989), ter Zahodna Nemčija z enim bronastim odličjem (Oslo 1985) (European Water Polo Championship, 2008).

Slika 17: Število osvojenih medalj na evropskih prvenstvih.

Vir: Avtorica Tjaša Brežnik.

Od leta 1999 so ženske ekipe v vaterpolu tekmovali tudi na *vseameriških igrah*. Na tem tekmovanju so sodelovale le ekipe iz Združenih držav Amerike, Kanade in države Južne Amerike. Vseameriške igre so se odvijale vsaka štiri leta, a ne isto leto kot olimpijske igre, temveč eno leto pred največjim športnim dogodkom (Water polo at the Pan American Games, 2008).

Do sedaj so se dekleta udeležila treh vseameriških iger. Prve igre so se odvijale leta 1999 v Kanadi (Winnipeg), kjer je nastopilo pet ekip: Združene države Amerike, Kanada, Brazilija, Kuba in Puerto Rico. Naslov so si izborile domačinke z zmago nad ameriški igralkami. Tretje mesto so prepričljivo osvojile vaterpolistke iz Brazilije, ki so premagale ekipo Kube (Water polo at the Pan American Games, 2008).

Štiri leta kasneje, 2003, so se vaterpolistke zbrale v Dominikanski republiki (Santo Domingo). Nastopile so predstavnice Združenih držav Amerike, Kanade, Brazilije, Kube in Puerto Rica. Tokrat so bile Američanke prepričljivo boljše od Kanadčank in osvojile so zlato medaljo. Brazilke so tokrat v boju za tretje mesto za las premagale reprezentantke s Kube (Water polo at the Pan American Games, 2008).

Slika 18: Razglasitev zmagovalk na vseameriških igrah v Rio de Janeiru, 2007.

Vir: Daylife, 2008: <http://www.daylife.com/photo/09cV4ky7Ku221>.

Brazilski Rio de Janeiro je 2007 leta organiziral *tretje ženske vseameriške igre*. Na prestolu ni bilo sprememb, saj so vaterpolistke iz Združenih držav Amerike ponovno

premagale kanadske igralko. Za bron so se ponovno pomerile vaterpolistke iz Brazilije in Kube. V dvoboju za tretje mesto so bile tokrat boljše igralko s Kube. Na prvenstvu je sodelovalo šest reprezentanc: Združene države Amerike, Kanada, Brazilija, Kuba, Venezuela in Puerto Rico (Water polo at the Pan American Games, 2008).

Naslednje vseameriške igre se bodo odvijale leta 2011 v Mehiki, kjer bo na sporedu tudi ženski in moški vaterpolo.

KRONOLOŠKI PREGLED RAZVOJA ŽENSKEGA VATERPOLA:

1900 - Harlem, Nizozemska

Odigrana je bila *prva tekma v ženskem vaterpolu*. Nastopili sta ekipi iz Nizozemske (The history of women water polo, 1997).

1901 - Anglija

V Angliji so se po vzoru Nizozemk začne razvijati *ženski vaterpolo* (The history of women water polo, 1997).

1926 - ZDA

Američani so organizirali *prvo državno prvenstvo v ženskem vaterpolu*, katerega naslov je osvojila ekipa Los Angelesa. Poznavalci vaterpola in funkcionarji so se še istega leta odločili, da je bila igra vaterpola pregroba za ženske in so ga prepovedali za nadaljnjih 35 let (The history of women water polo, 1997).

1928 - Švica

Ženski vaterpolo se je pričel igrati tudi v Švici.

1960 - ZDA

Zgodovino ameriškega ženskega vaterpola je začela pisati Rose Mary Dawson, ki je ponovno obudila ženski vaterpolo (The history of women water polo, 1997).

1968 - Avstralija

V Avstraliji so se pričela odvijati prva tekmovanja v ženskem vaterpolu (History of water polo in Australia, 2008).

1975 - Avstralija

Avstralska ženska vaterpolska reprezentanca je odigrala svojo prvo mednarodno tekmo (History of water polo in Australia, 2008).

1978 - Berlin, Nemčija

Berlin je gostil najboljše vaterpolske ekipe na svetu. Poleg moških ekip so se, na tretjem svetovnem prvenstvu, *predstavile še ženske ekipe* (History of women's water polo in the USA, 2007).

1979 - Merced, ZDA

FINA je organizirala *prvi svetovni pokal v ženskem vaterpolu*. Istega leta se je tudi v Kanadi začel prebujati ženski vaterpolo in tekmovanja na državni ravni.

1980 - Italija

V Italiji so predstavnice ženskega spola pričele igrati vaterpolo.

1981 - Španija

Kmalu za Italijankami so tudi predstavnice Španije in Hrvaške pričele razvijati vaterpolo na domačih tleh.

1982 - Rusija

Razvoj ženskega vaterpola se je razširi tudi v Rusijo.

1983 - Kranj, Slovenija

Kranjske vaterpolistke so pričele z igro vaterpola.

1985 - Oslo, Norveška; Madžarska

LEN je Norveški zaupal organizacijo *prvega evropskega prvenstva v ženskem vaterpolu*. Prva tekmovanja v ženskem vaterpolu so se pojavila tudi na Madžarskem.

1986 - Madrid, Španija

Prvo *uradno svetovno prvenstvo v ženskem vaterpolu* so dekleta doživela leta 1986 v Madridu. Ženska ekipa iz Amerike je morala priznati premoč ekipama iz Avstralije in Nizozemske in se zadovoljiti s tretjim mestom (History of women's water polo in the USA, 2007).

1989 - Grčija

Od leta 1989 je ženski vaterpolo poznan tudi v Grčiji.

1991 - Brazilija

Ženske so pričele z vaterpolom tudi v Južni Ameriki.

1992 - Bečej, Srbija in Črna Gora

Prvo državno prvenstvo Srbije in Črne gore je bilo organizirano od 11. do 13. septembra 1992 v Bečeju.

1996 - Atlanta, ZDA

Na olimpijskih igrah v Atlanti so dekleta občinstvu prvič predstavile ženski vaterpolo.

1997

Mednarodni olimpijski komite je razglasi, da se bo *ženski vaterpolo* vključil v program olimpijskih iger leta 2000 v Sydneyu.

1999 - Winnipeg, Kanada; Prat, Italija

Ženske vaterpolske ekipe so prvič prisotne na vseameriških igrah. Istega leta je bilo organizirano prvo uradno evropsko prvenstvo v vaterpolu, kjer so v ženski konkurenci slavile Italijanke.

2000 - Sydney, Avstralija

Ženski vaterpolo je postal del olimpijskega programa. Prvo zlato olimpijsko medaljo v ženskem vaterpolu so osvojile reprezentantke Avstralije.

2001 – Hrvaška

Ponovno so se začela igrati uradna hrvaška prvenstva v ženskem vaterpolu, kjer so prvi naslov osvojile igralke iz Zagreba (O vaterpolu, 2007).

2003 – Ljubljana in Kranj, Slovenija

V Ljubljani se je odvijalo evropsko prvenstvo v ženskem vaterpolu, medtem ko se je moški del odvijal v Kranju.

2004 – Atene, Grčija

Naslov olimpijskih prvakinj so osvojile Italijanke.

2006 – Beograd, Srbija

V Beogradu se je odvijalo evropsko prvenstvo v vaterpolu, tako za moške kot za ženske.

2008 – Peking, Kitajska

Na olimpijskih igrah so se v boju za zlato odličje pomerile predstavnice iz Nizozemske in Združenih držav Amerike, zmage so se na koncu veselile nizozemske vaterpolistke.

2009 – Rim, Italija

Na svetovnem prvenstvu v Rimu bodo nastopile tudi najboljše vaterpolistke na svetu.

2010 – Zagreb, Hrvaška; Wellington, Nova Zelandija

V Zagrebu se bodo vaterpolistke potegovala za naslov evropskih prvakinj. Istega leta se bo v Novi Zelandiji odvijal svetovni pokal v ženskem vaterpolu.

2011 – Mehika

Na sporedu vseameriških iger je predviden tudi ženski vaterpolo.

2012 – London, Anglija

Olimpijske igre se bodo predvidoma odvijale v Londonu, kjer naj bi bil na sporedu tudi ženski vaterpolo.

4.2 Zgodovina ženskega vaterpola v Sloveniji

Zgodovina **slovenskega ženskega vaterpola** se je začela leta 1983, ko je bila Slovenija še del Jugoslavije. V Kranju so ustanovili *prvo žensko vaterpolsko ekipo*. Tudi v Sloveniji so

vaterpolo vedno imeli za moški šport, saj se ženske vse do leta 1983 v to igro niso vključevale.

Ženski vaterpolo res ni »ženski«, saj je igra ostra in podobna kot v moških ekipah. Vendar se dekleta, ki so se pričela ukvarjati z vaterpolom, niso menila za to.

Pobudo za ustanovitev ženskega vaterpola v nekdanji Jugoslaviji je dala Vaterpolska zveza Jugoslavije leta 1983. Takratna vaterpolska zveza je želela slediti evropskim trendom, saj so na Nizozemskem, v Sovjetski zvezi in v drugih državah že osemdeset let delovale ženske vaterpolske ekipe.

Začetek vaterpola v nekdanji Jugoslaviji se je začel v Veli Luki na Korčuli, kasneje so ustanovili še Vaterpolski klub Jadran v Splitu in Vaterpolski klub Triglav v Kranju. Čez čas so tudi v Rovinju dobili prvo žensko moštvo Delfin.

Slika 19: Prva slovenska ženska vaterpolska ekipa Triglav Kranj.

Zadaj: trener Vojko Podvršček, Tatjana Bradaška, Karmen Berložnik, Zdenka Maček; *Spredaj:* Biserka Cvek, Darja Jereb in Alenka Bertoncelj.

Vir: Triglavanke v borbi za prvaka – dodatek (1985).

Po besedah trenerja Vojka Podvrščka so v Kranju pričeli z **ženskim vaterpolom** v sezoni 1983. V klubu Triglav iz Kranja, ki ima v Sloveniji najbogatejšo vaterpolsko zgodovino, so se odločili, da v svoje vrste vključijo tudi ženske (Razgovor z Vojkom Podvrščkom, 2008).

V žensko ekipo so se vključile tiste plavalke plavalnega kluba Triglav, ki so prenehale z aktivnim plavanjem in začele igrati vaterpolo. Vlogo trenerja ženske vaterpolske ekipe v

Kranju je prevzel trener Vojko Podvršček, ki je imel v ekipi dvanajst igralk (Vaterpolo ni le moški šport - dodatek, 1985).

Sicer se je v Sloveniji vse začelo s pobudo kranjskega vaterpolskega funkcionarja Jožeta Jenšterleta, ki je dejal: »**Kar zmorejo punce drugod, to si upajo tudi naše!**« In res, nekdanje kranjske plavalke so se zbrale in pričele vaditi vaterpolo. Ker je Slovenija imela le eno ekipo, so dekleta igrala dvoboje kar s pionirji iz Triglava (Vodni streli deklet – dodatek, 1984).

Leta 1984 so se dekleta iz Kranja udeležile *prvega državnega prvenstva Jugoslavije*. Tekmovanje, ki je trajalo dva dni, se je odvijalo v Veli Luki na Korčuli. Na tem jugoslovanskem prvenstvu so nastopile le tri ženske ekipe:

- Vela Luka,
- Jadran Split,
- Triglav Kranj.

Kranjčanke so na vsem prvenstvu dale vsega devet golov in na koncu zasedle tretje mesto. Takrat je bil to za njih velik uspeh, saj so komaj začele vaditi in so se borile proti ekipam, ki so imele že več izkušenj. Zaslužno so slavile vaterpolistke iz Vele Luke, ki so že drugič zapored osvojile naslov jugoslovanskih prvakinj, saj so dobile obe tekmi. Igralke iz Splita so bile z enim porazom in eno zmago druge (Velolučanke obranile naslov – dodatek, 1984).

Žensko vaterpolsko ekipo Triglava iz Kranja so na jugoslovanskem prvenstvu leta 1984 zastopale: Karmen Berložnik, Zdenka Maček, Biserka Cvek, Tatjana Bradaška, Alenka Bertoncelj (vratarica), Darja Perkovič, Marjeta Mohorič, Damjana Velikovrh, Darja Jereb, Gordana Ristič (vratarica), Alenka Sever, Tatjana Hegediš, Barbara Žižmund in Judita Jeretina (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Kranjske vaterpolistke so naslednje leto pričele z vadbo že pozimi. Med vadbo so se naučile novih prijemov, trikov in taktike, ter pridobile na vzdržljivosti, moči in hitrosti. Kako dobro so punce vadile, se je videlo na drugem jugoslovanskem prvenstvu. Ekipe so bile med sabo zelo izenačene in tudi na pogled je bila igra bolj zanimiva in napeta.

V letu 1985 se je jugoslovansko prvenstvo odigralo v treh delih. Prvi del so izpeljali od 28. do 30. julija v Veli Luki na Korčuli. Prve so se v boj za žogo podale igralk Vele Luke in Jadrana iz Splita. Slavile so Velolučanke z 8 : 4. Naslednjo tekmo so Kranjčanke izgubile proti Splitčankam s 3 : 6. Strelke za Triglav so bile Biserka Cvek, Darja Jereb in Zdenka Maček, vse po en zadetek. Po tekmi so naše vaterpolistke našle še dovolj moči in na koncu igrale neodločeno proti igralkam s Korčule z rezultatom 7 : 7. Po dva zadetka sta prispevali Biserka Cvek in Zdenka Maček, en zadetek pa Alenka Bertoncelj, Tatjana Bradaška in Karmen Brložnik (Velalučanke vode – dodatek, 1985).

Drugi del jugoslovanskega prvenstva je bil 2. in 3. avgusta v Splitu. Ponovno so prve v vodo skočile predstavnice Splita in Vele Luke. Razlika je bila tokrat manjša kot na Korčuli, saj so Splitčanke izgubile le za eno točko (4 : 5). Druga tekma je bila spet napeta, saj so se Kranjčanke enakovredno kosale z Vele Luko in rezultat je bil, tako kot na

Korčuli, izenačen (5 : 5). Strelki sta bili: Zdenka Maček, tri gole, in Tatjana Bradaška, dva gola. Na tretji tekmi so bile Kranjčanke tiste, ki so narekovale tempo in zmagale proti Jadranu iz Splita s 6 : 5. Pri ekipi Triglava je bila ponovno najuspešnejša Zdenka Maček s štirimi goli, sledili sta ji Biserka Cvek in Tatjana Bradaška s po enim golom (Velalučanke vode – dodatek, 1985).

Zaključni del jugoslovanskega prvenstva v ženskem vaterpolu se je odvijal v Kranju 23. in 24. avgusta 1985. Tokrat so imele vaterpolistke Triglava to čast, da so se z ekipo iz Vele Luke prve podale za žogo. Pred domačo publiko so se dekleta pokazala v izvrstni formi in zmagala z minimalno prednostjo enega gola. Rezultat je bil 8 : 7 za vaterpolistke iz Kranja. Nato je Vela Luka premagala Jadran z 1 : 6. Naše vaterpolistke so po zmagi nad igralkami Vele Luke malo popustile in zadnja tekma je pripadla Splitčankam, ki so zmagale s 4 : 8 (Trenutno bez pobjednika – dodatek, 1985).

Kljub odlično izpeljanem *jugoslovanskem prvenstvu v vaterpolu za ženske* predsednik Vaterpolske zveze Jugoslavije Boris Pogorelić ni mogel podeliti priznanj in pokalov, saj so bile vse tri ekipe izenačene (Velolučanke obranile naslov – dodatek, 1984). Ob koncu prvenstva so imele vse ekipe enako število točk. Ekipa Jadrana iz Splita je v vseh treh delih zabeležila tri zmage in tri poraze. Igralke Vele Luke in prav tako Triglava so dvakrat zmagale, dvakrat izgubile in dvakrat so igrale neodločeno (Trenutno bez pobjednika – dodatek, 1985).

Čeprav je bilo dogovorjeno, da se vse tri ženske ekipe spet srečajo od 10. do 15. avgusta na Reki in odigrajo dodatni turnir, se to ni zgodilo, ker so prvenstvo odpovedali. Tako niso mogli razglasiti zmagovalne ekipe in zaradi tega tudi naslov ni pripadel nobeni od ekip. Ekipo Triglava iz Kranja so sestavljale iste igralko kot leta 1984 (Trenutno bez pobjednika – dodatek, 1985).

Po končani sezoni se je vodstvo v slovenskem vaterpolu zamenjalo. Čeprav so bila dekleta iz kranjskega Triglava pripravljena na začetek nove sezone, jih je čakalo neprijetno presenečenje. Novo vodstvo se je odločilo, da ni denarja za ženski vaterpolo. S tem so se podrle vse sanje slovenskih vaterpolistk (Izogniti se porazu z 0 : 3 – dodatek, 2003).

Čakati smo morali več kot deset let, ko smo lahko ponovno ugledali **žarek upanja za slovenski ženski vaterpolo**. Pet let po osamosvojitvi Slovenije, natančneje leta 1996, so se dekleta v Kopru in v Celju ponovno začela zbirati na bazenu in se pognala za vaterpolsko žogo (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Istega leta, 1996, je bilo organizirano **prvo slovensko državno prvenstvo v vaterpolu za ženske**. Na tekmovanju sta sodelovali le dve ekipi. Za naslov državnih prvakinj sta se borili ekipi Kopa in Posejdona iz Celja. Naslov državnih prvakinj je pripadal vaterpolistkam iz Kopa, za katero so igrale: Selma Cerič (vratarka), Helena Gorečan, Tinka Pintarič, Vesna Sirotič, Maja Rupnik, Melita Glavina, Nastja Vodopivec, Ana Morgan, Nataša Kuret, Anja Čop in Jana Kalinič. Takratno ekipo Kopa je vodil trener Mauro Malusa (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Leto kasneje (1997) so se igralke Kopra in Celja udeležile lige Alpe Adria, ki se je igrala po turnirskem sistemu. V ligi so nastopila štiri moštva, dve avstrijski Dunaj in Innsbruck ter dve slovenski Koper in Posejdon Celje. Prvo mesto je pripadalo vaterpolistkam z Dunaja, druge so bile igralke iz Kopra, tretji je bil Innsbruck in zadnje, četrto mesto so osvojile celjske igralke. Liga je na koncu veljala tudi za državno prvenstvo Slovenije, katerega so spet dobile Koperčanke (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Leta 1998 se je lige Alpe Adria od slovenskih ekip udeležila le ekipa Kopra in ponovno zasedla drugo mesto. Tokrat so nastopale ekipa Trsta, ki je osvojila prvo mesto, Zagreba, tretje mesto, in Kopra (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Počasi je *Slovenija dobivala vse več ženskih ekip*. V Kopru sta bili leta 1999 dve ekipi, Koper in Žusterna, eno moštvo je delovalo v Celju. Naslov državnih prvakinj leta 1999 so osvojile, kot že leto poprej, vaterpolistke Kopra, v postavi Selma Cerič, Melita Glavina, Nataša Kuret, Anja Čop, Maja Tanko, Metka Grča, Nuša Bržan, Martina Strauss, Petra Lončarjevič pod vodstvom trenerja Maura Maluse (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Državne prvakinja, igralke iz Kopra, so nato imele možnost igrati na evropskem pokalu državnih prvakinj v Plznu (Češka), kjer so osvojile tretje mesto. Pred njimi sta bili le ekipi Barcelone in Plzna (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Podobno se je zgodilo leta 2000, ko sta se državnega prvenstva udeležili le dve slovenski ekipi Kopra in Celja. Seveda je tudi tokrat pokal pristal v rokah Primork. S tem naslovom so si ponovno izborile nastop na evropskem pokalu državnih prvakinj v Hohenlimburgu v Nemčiji. Slovenke, natančneje Koprčanke, so se uvrstile na četrto mesto. Pred njimi so bile ekipe iz Hohenlimburga (Nemčija), Stockholma (Švedska) in Bratislave (Slovaška) (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

V letu 2001 je prišlo do preobrata v slovenskem ženskem vaterpolu. V Kamniku se pod vodstvom trenerja Dareta Homarja ustanovi nova ženska ekipa. V ekipo so se zbrale bivše plavalke iz Kranja in Radovljice ter tudi študentke iz Univerze v Ljubljani, Fakultete za šport. To so bile Neža Rebolj, Helena Perčič, Petra Ogrizek in Špela Potočnik. Čeprav v tem letu ni bilo moč zaslediti koperskih igralk, je bilo vseeno organizirano državno prvenstvo v ženskem vaterpolu. Pomerili sta se ekipi Kamnika in Celja. Celjanke so morale ponovno priznati premoč, a tokrat vaterpolistkam iz kamniškega kluba. Ekipo Kamnika so sestavljale igralke: Meta Suhadolnik, Tina Jeran, Dunja Likozar, Saša Skubic, Petra Grahovac, Neža Rebolj, Petra Ogrizek, Špela Kalan, Alenka Jereb, Nina Hajdinjak, Eva Potočnik, Špela Potočnik, Lea Jaklič in Špela Bogataj (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Naslednje leto, 2002, je gorenjske igralke prevzel trener Aleš Komelj. Skoraj v isti postavi, z izjemo tistih, ki so končale športno pot, so vaterpolistke nastopale pod klubom Kranj '90. Kranjčanke so v razburljivem dvoboju končnice državnega prvenstva Slovenije v vaterpolu za ženske premagale ekipo Kopra (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

S tem so dobile priložnost, da se udeležijo *evropskega pokala državnih prvakinj* v Kranju. Čeprav so imele punce Kranja '90 malo izkušenj z mednarodnimi tekmovanji, so se v Kranju, ki je organiziralo evropski pokal državnih prvakinj, pogumno podale v boj za žogo. Na koncu so osvojile šesto mesto, a bolj kot to je bilo pomembno, da so si dekleta nabrala veliko izkušenj.

Na turnirju so nastopili naslednji klubi:

- C. N. Sabadel (Španija),
- Slavia Plzen (Češka),
- WSV Basel (Švica),
- Družba Gomel (Belorusija),
- POŠK (Hrvaška),
- Kranj '90 (Slovenija).

Slika 20: Ženska vaterpolska ekipa Kranj '90, Kranj, 2002.

Od leve proti desni stojijo: pomočnik trenerja, Tjaša Brežnik, Nina Hajdinjak, Alenka Jereb, Eva Potočnik, Saša Skubic, Pia Grahovac in trener Aleš Komelj. Od leve proti desni sedijo: Neža Rebolj, Špela Bogataj, Petra Ogrizek, Špela Potočnik, Dunja Likožar in Helena Perčič.

Vir: Foto Tjaša Brežnik.

Ekipo Kranja '90 so sestavljale naslednje igralke (glej sliko 20): Dunja Likožar (vratarka), Helena Perčič (vratarka), Pia Grahovac, Alenka Jereb, Nina Hajdinjak, Neža Rebolj, Tjaša Brežnik, Saša Skubic, Petra Ogrizek, Eva Potočnik, Špela Potočnik, Lea Jaklič in Špela Bogataj (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Leta 2001, ko je Slovenija dobila kandidaturo za evropsko prvenstvo v vaterpolu 2003, je bil eden izmed ciljev sestaviti **žensko vaterpolsko ekipo**. Če Slovenija ne bi imela na evropskem prvenstvu, ki ga je organizirala v Kranju in Ljubljani, ženske ekipe, bi morala plačati globo.

Špela Potočnik, kapetanka kranjske ekipe in kasneje ženske vaterpolske reprezentance, je povedala, da so dekleta, ki so se leta 2001 pričela rekreativno ukvarjati z vaterpolom, bila pripravljena pomagati Vaterpolski zvezi Slovenije in se odločila, da nastopijo pred domačo publiko na prihajajočem evropskem prvenstvu. Vaterpolistke iz Kranja in Kopra so začele resneje trenirati, Kranjčanke pod vodstvom trenerja Aleša Komelja, Koperčanke pod vodstvom trenerja Matica Kolenca. Skupne priprave za naše vaterpolistke so se pričele šele poleti 2002. **Ženska reprezentanca** se je večino časa pripravljala ločeno v Kopru in v Kranju, med vikendi in prazniki so dekleta vadila skupaj. Izpeljan je bil tudi cikel priprav v Splitu (Hrvaška), kjer so bile odigrale tekme za vadbo s hrvaškimi igralkami iz POŠKa (Razgovor s Špelo Potočnik, 2008).

Sredi marca 2003 je mesto *selektorja ženske vaterpolske reprezentance* na povabilo tedanjega predsednika Jožeta Jenšterleta prevzel trener Vojko Podvršček. Mesto pomočnika trenerja sta zasedla nekoč odlični vatar kranjskega Triglava Matjaž Homovec, ki je skrbel predvsem za vadbo vratark, in trener ženske koperske ekipe Matic Kolenc (Vaterpolo – Slovenke na trening v Nemčijo – dodatek, 2003).

Po besedah selektorja in trenerja Vojka Podvrščka so se priprave za dekleta začela prepozno. V dveh mesecih in pol je vseh šestnajst vaterpolistk, ki so bile pripravljene vaditi po njegovem programu, pripravil do te mere, da so na evropskem prvenstvu izgubile z manj kot tridesetimi goli razlike. Prav v teh zadnjih dveh mesecih pred prvenstvom so vaterpolistke pridno in zelo zagreto vadile vsak dan, prej so imele vadbo le trikrat na teden. Priprave so potekale večinoma v Kranju, kjer so imeli v pokritem zimskem bazenu na voljo najboljše pogoje za vadbo (Razgovor z Vojkom Podvrščkom, 2008).

Dekleta so preverila svojo pripravljenost in si nabrala mednarodne izkušnje, tako da so se od 4. do 8. aprila 2003 udeležile priprav v Hannoveru (Nemčija), kjer so vadila z nemško izbrano vrsto. Drugi cikel priprav so izvedli med prvomajskimi prazniki v Padovi, kjer je potekala skupna vadba z Italijankami. Sledila sta tudi dva mednarodna turnirja v Metz (Francija) in Ljubljani (Vaterpolo – Slovenke na trening v Nemčijo – dodatek, 2003).

V Ljubljani so zaradi evropskega prvenstva v vaterpolu obnovili odprt bazen na Kodeljevem, ki je doživel krst prav z *mednarodnim ženskim vaterpolskim turnirjem Tristar*. Slovensko žensko izbrano vrsto je doletela čast, da pred domačim občinstvom otvori prenovljen olimpijski bazen na Kodeljevem. Na turnirju, ki se je pričel v petek 23. maja 2003 in trajal do nedelje 25. maja 2003, so nastopile reprezentance Italije, Francije, Nemčije in Slovenije (Indikator spremnosti – dodatek, 2003).

Štiri dni po končanem turnirju Tristar so naše vaterpolistke odšle na mednarodni turnir v francoski Metz. Turnir je, tako kot v Ljubljani, trajal tri dni. V teh dneh se je slovenska ekipa pomerila s Špankami, Francozinjami in igralkami Velike Britanije. V prvih dveh dneh so Slovenke zabeležile tri poraze, še najbolj so bile konkurenčne Britankam, katere so jih premagale »le« s 6 : 0. Že naslednji dan so slovenske vaterpolistke dobile novo

priložnost, da se oddolžijo igralkam Velike Britanije za poraz. V tekmi za tretje mesto so se odlično upirale nasprotnicam in kar dvakrat premagale britansko vratarko. Žal se je v igri pojavljalo še vedno preveč napak, katere so reprezentantke Velike Britanije s pridom izkoristile. Končni rezultat je bil 8 : 2 v prid nasprotnic. Strelki za Slovenijo sta bili sestri Eva in Špela Potočnik (Slovenka znova izgubile z Britankami – dodatek, 2003).

Največji dosežek, ki ga je doživela **zgodovina slovenskega ženskega vaterpola**, je bilo evropsko prvenstvo v vaterpolu leta 2003 v Sloveniji. Pobudnik za organizacijo je bil takratni predsednik Vaterpolske zveze Slovenije, Jože Jenšterle. S tem je dal tudi slovenskim predstavnicam možnost, da se pomerijo z najboljšimi ekipami v Evropi. Moški del prvenstva se je odvijal v Kranju, medtem ko so ženske igrale v Ljubljani (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

Prvi nastop na evropskem prvenstvu je slovenska ženska vaterpolska reprezentanca doživela v soboto, 7. junija 2003, ko se je pomerila z reprezentanco Španije. Gostje s Pirenejskega polotoka so v vseh četrtinah nadigrale slovensko vrsto. A na svoj račun so prišli tudi slovenski navijači, saj so videli zadetek s strani domače reprezentance. V peti minuti tretje četrtine je edini in **zgodovinski zadetek za Slovenijo** dosegla Petra Grahovac. Kljub borbeni igri so slavile Španke z 22 : 1 (Jenšterle idr., 26. evropsko prvenstvo v vaterpolu Kranj, Ljubljana 2003, 6.-15. junij 2003, Poročilo, 2003).

Že naslednji dan je Slovenke čakal nastop z Madžarkami, ki sodijo v sam evropski vrh. Slovenske vaterpolistke so doživele še višji poraz kot dan prej proti reprezentanci Španije. Za tako velik poraz, razlika 26 golov, je bila kriva igra v prvi in zadnji četrtini, ko so Slovenke prejele kar 19 golov. Nekoliko bolje so se odrezale v drugi in tretji četrtini, v kateri je Špela Potočnik uspela enkrat premagati Madžarsko vratarko Ilidiko Zirighne Sos. Rezultat na koncu tekme je bil 27 : 1 v prid Madžarkam (Jenšterle idr., 26. evropsko prvenstvo v vaterpolu Kranj, Ljubljana 2003, 6.-15. junij 2003, Poročilo, 2003).

V ponedeljek, 9. junija, je našo žensko reprezentanco čakal nastop z reprezentanco Nizozemske, kjer so punce ponovno izgubile z rezultatom 24 : 1 (Jenšterle idr., 26. evropsko prvenstvo v vaterpolu Kranj, Ljubljana 2003, 6.-15. junij 2003, Poročilo, 2003).

Med tekmo z Nizozemkami je prišlo tudi do poškodbe ene izmed slovenskih igralk. Anja Čop - Malusa si je med igro v obrambi, kjer sta se za čimboljšo pozicijo borili prav ona in ena izmed nizozemskih igralk, zlomila mezinec na desni roki. Tako je bilo zanjo prvenstvo predčasno končano. Med strelke se je tokrat vpisala Saša Skubic (Ščipanje, grizenje in brcanje – dodatek, 2003).

V skupini »B« je Slovenija zasedle zadnje, četrto mesto.

Tekma za sedmo mesto se je odvijala v torek, 10. junija. Slovenke so se v svoji zadnji tekmi na tem evropskem prvenstvu pomerile z reprezentanco Nemčije. Čeprav so bile Nemke močnejše in bolj izkušene, so se jim naša dekleta, kljub utrujenosti, skušale upirati. Reprezentanca Nemčije je zmagala z izidom 21 : 1, kar je bil najnižji poraz za ekipo Slovenije na tem evropskem prvenstvu. Edini strel za Slovenijo je na zadnji tekmi dosegla *kapetanka reprezentance Špela Potočnik*, ki je v zadnji četrtini z nepričakovanim lobom, met žoge, ki v loku preleti čez nasprotno igralko, iz velike oddaljenosti ugnala nemško vratarko Simone Budde (Za konec v istem slogu – dodatek, 2003).

Slika 21: Slovenska ženska vaterpolska reprezentanca na EP, Ljubljana, 2003.

Levo zgoraj: Tinka Pintarič, Sanda Mladenovič, Selma Cerič, Nina Hajdinjak, Petra Grahovac, Eva Potočnik; *Levo spodaj:* Saša Skubic, Tjaša Brežnik, Melita Glavina in Petra Ogrizek

Vir: AVK Olimpija, 2008: <http://www.klub-avkolimpija.si/photogallery.php?photo=5>.

Naslov evropskih prvakinj 2003 so v Ljubljani osvojile Italijanke, ki so s 6 : 5 premagale reprezentanco Madžarske. Najboljša igralka prvenstva je postala *Giusy Letizia Malato* (Italija), najboljša vratarka *Ilidiko Zirighne Sos* (Madžarska) in najboljša strelka *Danielle De Bruin* (Nizozemska) s petnajstimi goli (Jenšterle idr., 26. evropsko prvenstvo v vaterpolu Kranj, Ljubljana 2003, 6.-15. junij 2003, Poročilo, 2003).

Slovenska ženska reprezentanca je na koncu osvojila osmo mesto. Slovenske barve so na evropskem prvenstvu v ženskem vaterpolu leta 2003, ki se je odvijal v Ljubljani, branile: Selma Cerič (vratarka), Dunja Likozar (vratarka), Mojca Bosina (vratarka), Špela Potočnik, Eva Potočnik, Anja Čop - Malusa, Petra Ogrizek, Melita Glavina, Tinka Pintarič, Petra Grahovac, Nina Hajdinjak, Tjaša Brežnik, Saša Skubic, Neža Rebolj, Sanda Mladenovič (Jenšterle idr., 26. evropsko prvenstvo v vaterpolu Kranj, Ljubljana 2003, 6.-15. junij 2003, Poročilo, 2003).

Med tem ko so v drugih državah bivše Jugoslavije zgodovino ženskega vaterpola šele dodobra začeli pisati, se je **razvoj ženskega vaterpola v Sloveniji**, po končanem evropskem prvenstvu leta 2003 v Ljubljani, zaključil. Če pogledamo stanje sedaj, je Slovenija ena redkih držav v Evropi, ki ima dobro moško vaterpolsko ekipo, a je brez ženskih predstavnic. Za obstoj ženskega vaterpola v Sloveniji, bi se v klubih moralo že pri mladih sestavljati ženske ekipe oziroma ekipe deklic. Žal tako v Kranju kot v Kopru nimajo denarja da bi poleg moške ekipe vzdrževali še ekipo žensk.

Slika 22: Slovenska ženska vaterpolska reprezentanca iz leta 2003.

Od leve proti desni stojijo: trener Aleš Komelj, Sanda Mladenovič, Mojca Bosina, Anja Čop-Malusa, Neža Rebolj, Saša Skubic, Tjaša Brežnik, Brigita Omerzu, Tinka Pintarič, trener Matic Kolenc; *čepijo:* Nuša Bržan, Petra Ogrizek, Špela Potočnik, Eva Potočnik, Melita Glavina in Selma Cerič

Vir: Foto Tjaša Brežnik.

KRONOLOŠKI PREGLED POMEMBNIH DOGODKOV SLOVENSKEGA ŽENSKEGA VATERPOLA:

1983 - Kranj

Ustanovil so ženski vaterpolski klub Triglav Kranj (Vodni streli deklet – dodatek, 1984).

1984 - Vela Luka (Korčula, Hrvaška)

Organizirali so prvo prvenstvo Jugoslavije v vaterpolu za ženske, na katerem so sodelovale tudi igralko Triglava iz Kranja: Karmen Berložnik, Zdenka Maček, Biserka Cvek, Tatjana Bradaška, Alenka Bertoncely (vratarka), Darja Perkovič, Marjeta Mohorič, Damjana Velikovrh, Darja Jereb, Gordana Ristič (vratarka), Alenak Sever, Tatjana Hegediš, Barbara Žižmund in Judita Jeretina, pod vodstvom trenerja Vojka Podvrščka (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

1985 - Vela Luka, Split, Kranj

Drugo jugoslovansko prvenstvo v ženskem vaterpolu, kjer so imele vse tri ekipe ob koncu prvenstva enako število točk.

1996 - Koper

Prvo *slovensko prvenstvo v vaterpolu za ženske*. Zmaga je šla v roke koperskih vaterpolistk. Za ekipo Kopra so igrale: Selma Cerič (vratarka), Helena Gorečan, Tinka Pintarič, Vesna Sirotič, Maja Rupnik, Melita Glavina, Nastja Vodopivec, Ana Morgan, Nataša Kuret, Anja Čop in Jana Kalinič. Takratno ekipo Kopra je vodil trener Mauro Malusa (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

1997

Prvi nastop ekipe Kopra in Pozejdona iz Celja v ligi Alpe Adria.

2001 - Kamnik

V Kamniku so ustanovili novo žensko vaterpolsko ekipo, katero je vodil trener Dare Homar. Ekipo Kamnika so sestavljale igralko: Meta Suhadolnik, Tina Jeran, Dunja Likozar, Saša Skubic, Petra Grahovac, Neža Rebolj, Petra Ogrizek, Špela Kalan, Alenka Jereb, Nina Hajdinjak, Eva Potočnik, Špela Potočnik, Lea Jaklič in Špela Bogataj (Jenšterle idr., Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu, 2003).

2002 - Kranj

Vaterpolistke Kranja '90 so prvič nastopile na evropskem pokalu državnih prvakinj.

2003 - Ljubljana

Z mednarodnim ženskim vaterpolskim turnirjem Tristar so otvorili prenovljeni olimpijski bazen na Kodeljevem. Slovenija je bila organizator evropskega prvenstva v vaterpolu. Moški del se je odvijal v Kranju, ženski pa v Ljubljani. **Ženska reprezentanca** je osvojila osmo mesto na evropskem prvenstvu v vaterpolu (Jenšterle idr., 26. evropsko prvenstvo v vaterpolu Kranj, Ljubljana 2003, 6.-15. junij 2003, Poročilo, 2003).

5 ZAKLJUČEK

Vaterpolo sodi med najbolj priljubljene in popularne športe na svetu, še posebej v Ameriki in Avstraliji. Je igra, ki vsebuje tako prvine plavanja kot iger z žogo. Prav zaradi tega ga imajo otroci, mladostniki in starejši radi, namenjen je tako moški kot tudi ženski populaciji. Odkar igra vaterpola obstaja, se razvija v smeri, da bi postala vse bolj prijazna in priljubljena med igralci, trenerji, sodniki in seveda tudi med gledalci.

Zgodovino vaterpola so začeli pisati že davnega leta 1869 v Veliki Britaniji. Od tu pa se je vaterpolo širil po vsem svetu, zaradi tega nastaja vse več ekip in tudi klubov. Prva pravila, ki jih je zapisal Škot William Wilson, so se skozi zgodovino velikokrat spremenila in se spreminjajo še danes, vendar igra in njen pomen ostajata enaka že vrsto let. Sprva je bil vaterpolo le moška igra, vsaj kar se tiče večjih tekmovanj. V igro so bile vključene tudi ženske, a le na manjših tekmovanjih. Z razvojem športa in vse večjim zanimanjem za to atraktivno igro so leta 1906 v *Harlemu* na Nizozemskem ženske odigrale **prvo tekmo v vaterpolu**. Od takrat naprej je vaterpolo med ženskami vse bolj priljubljen, tako v Evropi kot drugod po svetu. Čeprav se je ženski vaterpolo na olimpijskih igrah prvič pojavil šele leta 2000 v Sydneyu, so se mednarodne tekme odigrale že prej. Prvi svetovni pokal za ženski vaterpolo so organizirali leta 1979. Od leta 1986 imajo ženske v tem športu pravico nastopa na svetovnih prvenstvih.

Večinoma so **ženski športi** v senci moških in nič drugače ni pri vaterpolu. V svetu je ženski vaterpolo veliko bolj priljubljen kot v Sloveniji. Čeprav je ženska igra veliko bolj umirjena in je v njej manj grobosti, se pri nas nikakor ne more uveljaviti. V celotni zgodovini smo Slovenci imeli le v Kranju, Kopru, Kamniku in Celju žensko vaterpolsko ekipo, a nobena od teh ekip se na žalost ni obdržala dlje časa. Problem je bil in še vedno je v financiranju ženskega vaterpola, a najbolj problematično je to, da *zanimanje za ženski vaterpolo pri nas upada* oziroma ga sploh ni. Na žalost slovenski ženski vaterpolo nima le finančnih težav, ampak je problem še v pomanjkanju bazenov ter terminov za vadbo in kadrov - tako trenerjev oziroma trenerk kot igralk.

Slovenija ima skoraj v vsakem večjem mestu bazen, a so le redki primerni za vaterpolo z globino do 180 centimetrov. Tako imamo samo v Ljubljani, Mariboru, Kranju in Kopru primerne bazene za igranje vaterpola. Vendar tudi tukaj prihaja do prostorske stiske, saj si morajo vaterpolisti deliti bazen s plavalci, saj je plavanje v Sloveniji veliko bolj razvito.

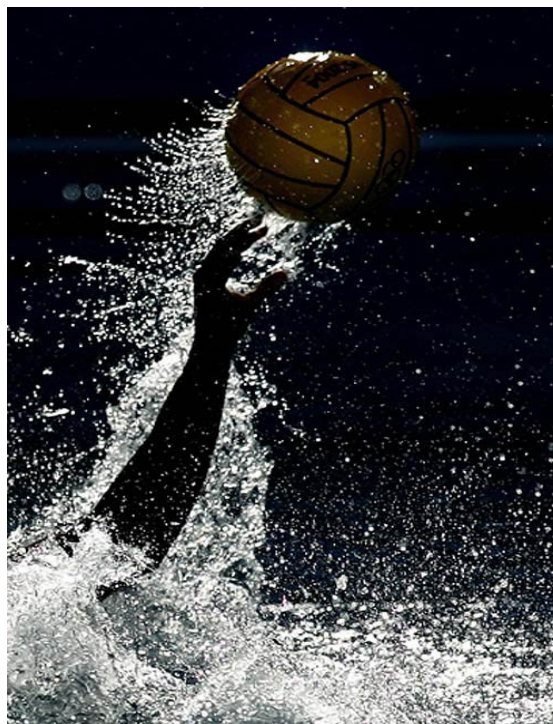
Zaradi majhnosti Slovenije težko zberemo na enem mestu ekipo deklet, ki bi imele interes za vaterpolo. Cilj vsake vaterpolske ekipe je nastopiti na tekmovanju in se pomeriti z nasprotnicami, saj mora vaterpolska ekipa, ki želi nastopiti na tekmovanju, sestavljati vsaj sedem igralk. Če ima trener na voljo manj igralk, lahko z njimi opravi vadbo za razvoj vaterpolskih lastnosti in sposobnosti, ne more pa vaditi taktiko igre in pripravo na tekmovanje. Le redko katero dekletu bi namenilo svoj prosti čas vadbi brez določenega cilja. Tako se dekleta ukvarjajo z vaterpolom le rekreativno oziroma se z njim ne ukvarjajo.

Slovenija je že imela **žensko vaterpolsko ekipo**, ki je zastopala barve države na evropskem prvenstvu 2003 v Ljubljani. Vendar se je po končanem tekmovanju zgodba in s tem tudi zgodovina ženskega vaterpola končala. Čeprav so se vodilni v Vaterpolski zvezi Slovenije trudili, da bi ta šport ponovno obudili med nežnejšim spolom, žal ni prišlo do preobrata. Tako smo ena redkih držav v Evropi, ki ima močno moško ekipo, ki se vse bolj uveljavlja na evropskih prvenstvih, a smo brez predstavnic ženskega spola.

Med trenerji, vaterpolskimi klubi in med vodstvom Vaterpolske zveze Slovenije se postavlja vprašanje, *zakaj se ženski vaterpolo pri nas ne more razviti*, tako kot je razvit v drugih evropskih državah. Zanimiva je predvsem primerjava med državami bivše Jugoslavije in ostalimi evropskimi državami. Ženski vaterpolo v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji sicer obstaja oziroma je obstajal in tudi njihova igra je približno na isti ravni. Vendar še zdaleč te države nikoli niso mogle enakovredno tekmovali proti ostalim evropskim državam, kot so Nemčija, Francija, Velika Britanija, kaj šele Italijankam, Nizozemkam, Rusinjam in Madžarkam, ki so vodilne v tem športu tudi v svetovnem merilu. Če pogledamo z vidika moškega vaterpola, ugotovimo, da so prav države nekdanje Jugoslavije vodilne v svetu in se stalno uvrščajo na evropska in svetovna prvenstva ter na olimpijske igre. Iz tega lahko sklepamo, da trenerji in tekmovalci izkoristijo vse, kar imajo na voljo, česar žal ni veliko. Vsekakor bi morali, tako pri moški kot tudi pri ženskah, za razvoj vaterpola dati *večji pomen na mlajšim igralkam* in jih primerno motivirati.

Vaterpolski klubi bi bili uspešnejši, če bi se povezali s plavalnimi klubi, tako bi pridobili igralke in igralce, ki radi preživijo prosti čas v vodi, vendar v plavanju ne dosegajo vidnih uspehov. S tem bi mogoče rešili tudi prostorsko stisko v bazenu, saj bi bil le-ta pravičnejše razdeljen med vaterpolisti in plavalci. Skupni cilj vaterpolskih in plavalnih klubov bi moralo biti, da privabijo večje število otrok obeh spolov, jim popestrijo prosti čas ter jih s tem naučijo ceniti šport in zdrav način življenja. Poleg vsega bi morali igro vaterpola približati publiki v smeri, da bi bilo na tekmovanjih več gledalcev in s tem posledično tudi več zanimanja za ta izjemno atraktiven in lep šport.

6 VIRI

1. *Aquatics- water polo at 2008 summer games* [Vaterpolo na poletnih igrah leta 2008]. (1999). Pridobljeno 10. 10. 2007 s svetovnega spleta: <http://www.mapsofworld.com/olympics/summer-olympic-events/aquatics-water-polo.html>
2. *Australia women's national water polo team* [Avstralska ženska vaterpolska reprezentanca]. Pridobljeno 12. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://en.wikipedia.org/wiki/Australia_national_womens_water_polo_team
3. *AVK Olimpija*. Pridobljeno 25. 11. 2008 s svetovnega spleta: <http://www.klub-avkolimpija.si/photogallery.php?photo=5>
4. Beijing Olympics 2008. *Slideshow: 2008 Summer Olympics day 13* [13 dan poletnih olimpijskih iger 2008]. Pridobljeno 25. 11. 2008 s svetovnega spleta: http://minnesota.publicradio.org/display/web/2008/08/21/olympics_13/
5. Bolms, J. (1998). *Veliki splošni leksikon T-Ž*. Ljubljana: DZS.
6. Dopsaj, M., Madić, D., Okičić, T. (2007). The assessment of the acquisition of various crawl style modes in water polo players with respect to age and competitive levels [ ]. *Physical education and sport*, 5(2), 109-120.
7. Doupona, M., Petrović, K. (2000). *Šport in družba*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
8. *European Water Polo Championship* [Evropsko prvenstvo v vaterpolu]. Pridobljeno 5. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://en.wikipedia.org/wiki/European_Water_Polo_Championship
9. Federation internationale de natation. *Water polo rules* [Pravila v vaterpolu]. (2008). Pridobljeno 5. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://www.fina.org/project/index.php?option=com_content&task=view&id=48&Itemid=119
10. *FINA playing rules 2002- 2005* [FINA pravila igre 2002- 2005]. Pridobljeno 20. 9. 2008 s svetovnega spleta: <http://groups.ku.edu/~h2opolo/0205RULES.pdf>
11. *FINA Water Polo World Cup* [FINA svetovni pokal v vaterpolu]. Pridobljeno 5. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://en.wikipedia.org/wiki/FINA_Water_Polo_World_Cup
12. FINA world championships. *History of water polo* [Zgodovina vaterpola]. (2007). Pridobljeno 10. 10. 2007 s svetovnega spleta: http://melbourne2007.com.au/site/sections/sports/polo_history.html

13. Finney, S. (2001). *An introduction to the rules of water polo* [Predstavitev pravil v vaterpolu]. Pridobljeno 19. 10. 2008 s svetovnega spleta:
<http://www.jmuwaterpolo.com/rules/>
14. Hickok, R. (2000). *Water Polo History* [Zgodovina vaterpola]. Pridobljeno 21. 4. 2008 s svetovnega spleta: <http://www.hickoksports.com/history/watrpolo.shtml>
15. *History of female water polo* [Zgodovina ženskega vaterpola]. Pridobljeno 4. 9. 2007 s svetovnega spleta:
http://titanswp.hypermart.net/Titans200304/files/History_of_Female_Water_Polo.html
16. *History of water polo and NWPL in Australia* [Zgodovina vaterpola in NWPL v Avstraliji]. (2008). Pridobljeno 9. 10. 2008 s svetovnega spleta:
<http://www.australianwaterpolo.com.au/content/view/169/144/>
17. *History of water polo in Australia* [Zgodovina vaterpola v Avstraliji]. (2008). Pridobljeno 9. 10. 2008 s svetovnega spleta:
<http://www.australianwaterpolo.com.au/content/view/12/29/>
18. *History of water polo in Canada* [Zgodovina vaterpola v Kanadi]. Pridobljeno 5. 9. 2008 s svetovnega spleta: <http://www.waterpolo.ca/index.php?src=gendocs&ref=History%20of%20Water%20Polo&category=About%20WPC>
19. *History of water polo* [Zgodovina vaterpola]. Pridobljeno 7. 9. 2008 s svetovnega spleta: http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_water_polo
20. *History of women's water polo in the USA* [Zgodovina ženskega vaterpola v Združenih državah Amerike]. Pridobljeno 4. 9. 2007 s svetovnega spleta:
<http://www.rewp.net/womenhistory.html>
21. International olympic committee- sports. *Water polo* [Vaterpolo]. (2008). Pridobljeno 9. 10. 2008 s svetovnega spleta:
http://www.olympic.org/uk/sports/programme/disciplines_uk.asp?DiscCode=WP
22. Jenšterle, J., Jakopin, I., Marinček, J., & Košir, G. (2003). *26. evropsko prvenstvo v vaterpolu Kranj, Ljubljana 2003, 6.-15. junij 2003, Poročilo*. Kranj: Vaterpolska zveza Slovenije.
23. Jenšterle, J., Jakopin, I., Marinček, J., & Košir, G. (2003). *Informativni bilten Vaterpolske zveze Slovenije, EP v vaterpolu*. Kranj: Vaterpolska zveza Slovenije.
24. Kapus, V. in drugi (2001). *Plavanje: učenje in osnove biomehanike*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
25. Komelj, A. (2003). *Povezava med uspešnostjo igralcev vaterpola in nekaterimi antropometričnimi lastnostmi in gibalnimi sposobnostmi*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

26. Lozovina, V. (1983). *Utjecaj morfoloških karakteristika i motoričkih sposobnosti u plivanju na uspjehnost igrača u vaterpolu*. Disertacija. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Fakultet za fizičku kulturu.
27. Luebbers, M. (2008). *Olympic Water Polo Rules and Officials* [Olimpijska vaterpolo pravila in funkcionarji]. Pridobljeno 19. 10. 2008 s svetovnega spleta: <http://swimming.about.com/od/waterpoloolympics/qt/waterpolorules.htm>.
28. Nonkovič, S.. *Ženski vaterpolo u svetu i kod nas* [Ženski vaterpolo v svetu in pri nas]. Pridobljeno 16. 9. 2008 s svetovnega spleta: <http://www.vsb.org.yu/trofej2006/istvatzene.htm>
29. *O vaterpolu*. Pridobljeno 4. 9. 2007 s svetovnega spleta: http://www.vkcroatia.hr/o_vaterpolu.html
30. *Olimpijske igre*. Pridobljeno 19. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://sl.wikipedia.org/wiki/Olimpijske_igre
31. Ošljak, A. (2006). *Predstavitev Vaterpolske zveze Slovenije*. Pridobljeno 8. 6. 2007 s svetovnega spleta: <http://www.dj-slovenija.si/index.php?location=863&sublocation=860&nId=383>
32. *Povijest kluba ŽVK Gusar* [Zgodovina kluba ŽVK Gusar]. (2008). Pridobljeno 7. 9. 2008 s svetovnega spleta: http://www.zvk-gusar.hr/pov_kluba.html
33. Professional water polo DVDs. *Water polo history* [Zgodovina vaterpola]. (2007). Pridobljeno 19. 10. 2008 s svetovnega spleta: <http://www.prowaterpolo.com/water-polo-history.html>
34. Razgovor s Špelo Potočnik, september, 2008 (2008).
35. Razgovor z Vojkom Podvrščkom, november, 2008 (2008).
36. Sirk, B. (1991). *Taktika igre v obrambi*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
37. Stanišič, S. (1984). *Zgodovina vaterpola v Sloveniji*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
38. Stanišič, S. (1987). *Vaterpolo: zgodovinski razvoj pravil igre in njihov vpliv na taktiko*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
39. Suhadolnik Seljak, M. (2002). *Mali vaterpolo v osnovni šoli*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
40. Štirn, I. (2005). Bodo spremembe pravil pozitivno vplivale na razvoj vaterpola?. *Šport*, 53(3), 21-26.

41. Štirn, I., Dorić, R. (1995). *Ugotavljanje gibalnih sposobnosti vaterpolistov*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
42. Štirn, I., Peranovič, T., Ošljak, A. (2007). *Osnove vaterpola: Tehnika*. DVD, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
43. Šugman, R. (1990). *Kratek zgodovinski oris športa v svetu in pri nas*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za telesno kulturo.
44. *The history of mens water polo* [Zgodovina moškega vaterpola]. (1997). Pridobljeno 4. 9. 2007 s svetovnega spleta: [http://www.h2opolo.com/pologuide/history\(m\).html](http://www.h2opolo.com/pologuide/history(m).html)
45. *The history of women water polo* [Zgodovina ženskega vaterpola]. (1997). Pridobljeno 4. 9. 2007 s svetovnega spleta: <http://history.nlwaterpolo.nl/index.php?id=25&pid=4>
46. *Understanding water polo* [Razumeti vaterpolo]. (1997). Pridobljeno 8. 6. 2007 s svetovnega spleta: <http://www.h2opolo.com/pologuide/thegame.html>
47. *Water polo at the Pan American Games* [Vaterpolo na Pan Ameriških igrah]. Pridobljeno 5. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://en.wikipedia.org/wiki/Water_polo_at_the_Pan_American_Games
48. *Water polo at the summer Olympics* [Vaterpolo na poletnih olimpijskih igrah]. Pridobljeno 19. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://en.wikipedia.org/wiki/Water_polo_at_the_Summer_Olympics.
49. *Water polo history and rules* [Zgodovina in pravila v vaterpolu]. Pridobljeno 8. 6. 2007 s svetovnega spleta: <http://lcwaterpolo.org/WATERPOLOHISTORY.htm>
50. *Water polo legends* [Legende vaterpola]. Pridobljeno 19. 10. 2008 s svetovnega spleta: <http://waterpoloideas.blogspot.com/>
51. *Water polo* [Vaterpolo]. Pridobljeno 20. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://en.wikipedia.org/wiki/Water_polo
52. *Water polo* [Vaterpolo]. (2007). Pridobljeno 25. 11. 2008 s svetovnega spleta: http://wiki.phantis.com/index.php/Water_Polo
53. *Water polo history* [Zgodovina vaterpola]. (1997). Pridobljeno 10. 10. 2007 s svetovnega spleta: <http://history.nlwaterpolo.nl/index.php?id=29&pid=4>
54. *Water polo history* [Zgodovina vaterpola]. (2006). Pridobljeno 10. 10. 2007 s svetovnega spleta: <http://en.beijing2008.cn/30/26/article212012630.shtml>
55. *Water polo history* [Zgodovina vaterpola]. Pridobljeno 4. 9. 2007 s svetovnega spleta: <http://www.ucc.ie/students/socs/swimming/wphistory.htm>

56. *Water polo rules* [Pravila v vaterpolu]. Pridobljeno 8. 6. 2007 s svetovnega spleta: <http://www.cranleighwpc.co.uk/rules.htm>
57. *Water polo world championship* [Svetovno prvenstvo v vaterpolu]. Pridobljeno 5. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://en.wikipedia.org/wiki/Water_polo_world_championship
58. *Women in the olympic movement* [Ženske v olimpijskem gibanju]. (2007). Pridobljeno 28. 12. 2008 s svetovnega spleta: http://multimedia.olympic.org/pdf/en_report_846.pdf
59. *Women's water polo* [Ženski vaterpolo]. (2008). Pridobljeno 9. 10. 2008 s svetovnega spleta: <http://www.olympiacos.org/index.html?lang=en#/Article/23478/>
60. *Women's Water Polo Olympic Qualifier 2000* [Kvalifikacije za Olimpijske igre v ženskem vaterpolu leta 2000]. Pridobljeno 5. 10. 2008 s svetovnega spleta: http://en.wikipedia.org/wiki/2000_Women%27s_Water_Polo_Olympic_Qualifier
61. *Zgodovinski razvoj vaterpola*. (2007). Pridobljeno 19. 10. 2008 s svetovnega spleta: <http://avstralc.blog.siol.net/2007/11/05/zgodovinski-razvoj-vaterpola/>
62. *Ženski vaterpolo u Hrvatskoj*. (2007). Pridobljeno 20. 10. 2008 s svetovnega spleta: <http://www.crowaterpolo.com/content/view/191/63/>

KAZALO SLIK IN TABEL

Slika 1: Prizorišče Evropskega prvenstva v vaterpolu, Kranj, 2003.	5
Slika 2: Postavitev igralck pred vrati.	6
Slika 3: Izmenične vaterpolske škarje.	8
Slika 4: Igralka med strelom proti nasprotnikovim vratom.	9
Slika 5: Kopalke, ki so jih dekleta nosila leta 1925 in, ki jih nosijo danes.	11
Slika 6: Vaterpolska kapica iz leta 1927, 1950 in danes.	12
Slika 7: Eden izmed prvih načinov vaterpola, London, 1876.	13
Slika 8: Prva objavljena ilustracija ameriške vaterpolske igre leta 1891.	14
Slika 9: Škot Williams Wilson, izumitelj prvih vaterpolskih pravil.	15
Slika 10: Vaterpolska žoga iz leta 1904, 1964 in danes.	19
Slika 11: Ženski vaterpolo na olimpijskih igrah v Pekingu 2008.	28
Tabela 1: Dobitniki olimpijskih medalj v moškem vaterpolu.	29
Slika 12: Nizozemska ženska vaterpolska ekipa, 22. julij 1906 Harlem.	37
Slika 13: Nizozemska ženska vaterpolska ekipa v letih 1920 in 2008.	41
Slika 14: Prikaz razvoja ženskih vaterpolskih ekip skozi zgodovino.	42
Tabela 2: Dobitnice olimpijskih medalj v ženskem vaterpolu.	43
Slika 15: Prve olimpijske prvakinje v vaterpolu, Sydney, 2000.	43
Slika 16: Evropsko prvenstvo v ženskem vaterpolu, Ljubljana, 2003.	47
Slika 17: Število osvojenih medalj na evropskih prvenstvih.	48
Slika 18: Razglasitev zmagovalk na vseameriških igrah v Rio de Janeiru, 2007.	49
Slika 19: Prva slovenska ženska vaterpolska ekipa Triglav Kranj.	53
Slika 20: Ženska vaterpolska ekipa Kranj '90, Kranj, 2002.	57
Slika 21: Slovenska ženska vaterpolska reprezentanca na EP, Ljubljana, 2003.	60
Slika 22: Slovenska ženska vaterpolska reprezentanca iz leta 2003.	61

DODATEK

Leto 1984

Moška igra v nežnih rokah — Karmen, Biserka, Marjeta, Alenka

Ce bi pred desetletji stari ženci iz naše ulice rekli, da bodo dekleta igrala nogomet, bi vas ozmerjala z lažnivcem. Ce bi ji pred nekaj leti rekli, da bodo dekleta po plažah ležala »zgoraj brez«, bi se ženička desetkrat pokrivala in ozrla proti nebu. No, zdaj pa jo moram nagovoriti, da pride nekega vročega popoldneva h kranjskemu bazenu, da vidi še eno »čudo«: dekleta, ki se v vodi podljo za žogo, zabijajo gole, skratka igrajo vaterpolo. Ta igra na Gorenjskem? No, zakaj pa ne, saj so fanje že znali zaigrati med najboljšimi, za Gorenjke je pa ja znano, da rade »nosijo hlače«. Ce pa jih že v hiši, jih lahko še v sportu, ki ja sicer hladnokrvna Gorenjke že znal tako razgreiti, da so sodnika med tekmo potisnili v bazen in se je kopal skupaj z igralci.

Kranjske igralkе Triglava pa niso nikakršne »možace«, brhka dekleta so in jih je veselite pogledati, ko igrajo ali so kje ob bazenu. Z vodo so namreč skoraj vse prijateljice že leta in to je verjetno odločilo, da so ustanovile skupaj prvo vaterpolisko moštvo, oprostite — žensko, v Sloveniji. Pri nas sicer že obstajajo tri take ekipe v Dalmaciji, letos pa bo na državnem prvenstvu nastopila verjetno tudi kranjska. Če bo prvenstvo konec avgusta v gorenjski metopoli, potem se verjetno pogumnim dekletom obeta toliko gledalcev, kot nikjer drugod. Varovanke trenerja Vojka Podvrščaka pa si to tudi zaslužijo. Sicer pa se je vse začelo s pobudo vaterpolo zanesenjaka Jožeta Jenšterla, ki si je kot funkcionar mislil: »Kar zmorejo punce drugod, to si upajo tudi naše!«

Voda v bazenu, ki je tudi drugače središče življenja kranjske mladine, se je že lepo penila in dekleta so si natikala kapice s številkami na glave. Vojko, sicer prej trener Kamnika, zdaj trener pri Triglavu, je poklical dekleta k sebi in dejal: »Marjeta, ti na dva metra, igraš na sidrašu, za žogo plava Karmen, Alenka v gol. Igrajte, ne se poditi za žogo!« Kratko, jedrnat in punce so začele tekmo. Nasprotnic seveda še nimajo, nasprotnike si pa tudi morajo izbirati. Ne gre, da bi igrala s svojimi vrstniki, ki bi jim v vodi hodilo marsikaj drugega po glavi kot pa igra z žogo. Tokrat so igrala s pionirji Triglava.

ki so mlajši in celo šibkejši. Dekleta pa plavajo hitro — skoraj vse so bivše tekmovalke plavalnega kluba Triglav — in goli so kar deževali. Občinstvo na tribunah se je seveda zabavalo, toda sivar ni šala, dekleta resno trenirajo in igrajo. »Navdušene so, kadar lahko igrajo na dva gola,« pravi trener Vojko, ki skrbi za ta ženski del kranjskega vaterpolo vsakdana. »Treniramo vsak dan, no zdaj sta dve na morju in je ekipa nekoliko okrnjena. Na začetku je bilo precej težko, zdaj že gre, dekleta vadijo že pozimi. Škoda je, ker je prenehala z igro in treninji Ljubljanka Olga Avbelj, ki je izredno dobra igralka, nekaj časa pa je vadila tudi znana kranjska plavalka Vesna Praprotnik. Vse skupaj seveda ni šala, upamo, da se bo sivar razvijala naprej. Saj naj bi že na prihodnjih olimpijskih igrah nastopile v vaterpolu tudi ženske!« Medtem se je v bazenu dogajalo

marsikaj. Vaterpolo namreč ni šport za nežne, je hitra in dinamična igra. Zato ni bilo čudno, da je z roba bazena večkrat prišlo navdilo: »Igrajte moško, punce!« Po tekmi, ki so jo dekleta odigrala za trening, so bila zadovoljna. Zmagale so, sicer pa rezultat niti ni pomemben. »Kaj ti mulci počno,« se je hudovola Marjeta, ki je za zdaj »sidrašica« — na najbolj občutljivem mestu v igri. »Eden me je prijel za kopalke, drugi me je sunil,« je še nadaljevala, tudi Karmen je bila podobnega mnenja. »Saj ne znajo, so še premladi za »grobosti«, se nasmehe Vojko, ki je bivši igralec in pozna vse vaterpolo — hece pod vodo. Znano je, da so na olimpijskih igrah v Münchnu snemali s kamero tudi »podvodne igre«, a le malo časa. Prizori niso bili za objavo. Prijemi kot »zavijanje kopalke« in vsi drugi prijemi, niso nežni, Marjeta pravi: »Vsaj kopalke ne morejo dol potegniti in naša vratarka tudi pride iz vode do kopalke!« Pri vaterpolu je namreč za vratarja pri moških značilno, da se mora iz vode pognati do pasu, torej do kopalke — pri ženskah gre laže, kopalke so pač nekoliko višje...

Kdo so torej kranjske »sirene v vodi«? Darja Perkočič je edina poročena, mož Miško pa je tudi igralec vaterpolo in jo spremlja na treningih, pomaga z nasveti. Darja ima močan strel. Drugače pa je študentka. Karmen Berložnik igra odlično, prav tako Biserka Cvek in Marjeta Mohorič, v голу pa je Alenka Bertonec — vse so bivše plavke. Zlasti Biserka, Karmen in Marjeta so pobirale kolajne po domačih bazenih kot za stavo, Biserka pa je bila tudi balkanska viceprvakinja pri mladinkah. Damjana Velikovrh ima zelo rada plavanje, čeprav ni nastopala: »Kar odločila sem se, ko so me vprašali, in všeč mi je. Konec koncev je to plavanje, zanimivo je tudi in je neke vrste telovadba.« Tisti dan na tekmi ni bilo Tatjane Bradaška, ki je sicer Darjina sestra, in Darje Jerob. Obe sta uživali neke na morju. Sicer so pa drugače vse dijakinje, le Alenka je uslužbenka — torej

pravimo moštva. Ko sem jih vprašal, če v vodi kaj trpijo »trajne«, so se samo smejale. »Jih nimamo,« je rekla Karmen Berložnik, dekleta pa so med smehom odšla pod tuš in v garderobe. Njihovo splošno mnenje je, da je vaterpolo prav zanimiva reč in tudi koristna. Boljše stvari za vitko linijo zares ni! Vojko Podvrščak pa pravi, da bo dobro, če bo državno prvenstvo v Kranju in bi dekleta privabila k bazenu toliko ljudi kot v zlatih časih vaterpolo. Gledalci bi imeli kaj videti, na drugi strani pa bi se morali tudi naučiti drugačnih vzklikov, saj tisti: »Suni ga v... (specifičen moški del telesa,« seveda odpadejo.

Prva ženska vaterpolo ekipa je torej v Kranju. V prihodnosti si želijo predvsem tekem z ženskimi nasprotniki. Malce računajo na dekleta, ki so nastopala na vaterpolo tekmi za Glas Ljubljane, vabijo pa tudi vse, ki bi želele igrati vaterpolo, v svoje vrste. Poguma jim zares ne gre očitati, čeprav se jim mnogi še posmehujejo. Za zdaj jim mnogi pravijo kar »Vojkove punce«, v vodi pa se vrstijo »štrafi« in drugi strelji na gol. Prava paša za oči in nov dokaz, da si slovenska dekleta upajo vsaj tisto, kar počno dekleta drugod po Jugoslaviji ali v svetu.

M. Š.

Foto: Gorazd Šinik

Vojko Podvrščak — trener vaterpolistk kranjskega Triglava

● VATERPOLO ●
U Veloj Luci završeno prvenstvo Jugoslavije u vaterpolu za žene
Velolučanke obranile naslov

VELA LUKA — Nakon dva dana natjecanja sinoć je u Veloj Luci završilo ovogodišnje prvenstvo Jugoslavije za žene u vaterpolu. Zasluzeno su pobijedile Velolučanke i po drugi puta za redom osvojile naslov prvakinja Jugoslavije. Naslov su osvojile ove igralice vaterpolo kluba Vela Luka: Bačić, Zanečić, Jurković, Dragojević, Franulović, Kesić, Duvnjak, Milas, V. Zuvela, M. Zuvela, Burmal i Ondreš. Trener momčadi je Miodrag Stojiljković.

Predsjedavajući Vaterpolo saveza Jugoslavije drug Boris Pogorelić uručio je pobjedničkoj ekipi Vela Luke pokal za osvojeno prvo mjesto, a za najbolju igračicu proglašena je Otelija Franulović, članica ekipe Vela Luke. Finalnim susretima prisustvovao je i naš »zlatni olimpijac Milivoj Bebić, kome je Otelija Franulović uručila cvijeće i zastavicu VK Vela Luka.

KONACNA TABLICA

Vela Luka	2	2	0	0	30:3	4
Jadran (Split)	2	1	0	1	21:14	2
Triglav (Kranj)	2	0	0	2	3:21	0

Natjecanja su vodili dubrovački suci Zanimi i Ljubibratić, a utakmicama je u prosjeku prisustvovao oko 300 gledalaca.

M. CETINIC

Leto 1985

Dva turnirja za žensko državno vaterpolsko prvenstvo

Triglavanke v borbi za prvaka

KRANJ — Vela Luka in Split sta bili prizorišči dveh vaterpolskih turnirjev ženskih moštev, ki so se borila za letošnji državni naslov. Nastopala so moštva: Vela Luka, Jadran iz Splita in Triglav iz Kranja. Kranjčanke so pokazale res pravo vaterpolsko igro in so trenutno na drugem mestu. Ker je zadnji, tretji turnir 23. in 24. avgusta v Kranju, lahko pričakujemo od Triglavank še boljšo igro in ta ji lahko prinese prvi državni naslov.

Za Triglav so igrale: Ristič, Velikovrh, Jereb, Brtoncelj, Cvek, Sever, Bradaška, Maček, Žižmund in Berložnik.

Prvi turnir je bil v Veli Luki. Triglavanke so srečanje z Jadranom nesre-

čno izgubile in nato remizirale z lanskimi državnimi prvakinjami Vela Luko. V Splitu so bile še boljše. Spet so dosegle točko v igri z Vela Luko in nato premagale Jadran.

Izidi — Vela Luka — Triglav : Jadran 3:6 (1:1, 1:1, 0:1, 1:3). **Strelke za Triglav:** Jereb, Cvek in Maček po enega. **Triglav : Vela Luka 7:7** (1:0, 1:2, 2:3, 3:2). **Strelke za Triglav:** Cvek 2, Maček 2, Bradaška 1, Brtoncelj 1, Berložnik 1. **Vela Luka : Jadran 8:4.**

Izid iz Splita — Triglav : Vela Luka 5:5 (2:2, 1:1, 1:0, 1:2). **Strelke za Triglav:** Maček 3, Bradaška 2. **Triglav : Jadran 6:5** (0:2, 2:1, 2:1, 2:1). **Strelke za Triglav:** Maček 4, Cvek 1, Bradaška 1. **Vela Luka : Jadran 5:4.**

Vrstni red po dveh turnirjih: Vela Luka 6, Triglav 4, Jadran (Split) 2.

**NAKON DRUGOG KRUGA PRVENSTVA JUGOSLAVIJE ZA
VATERPOLISTICE**

VELALUČANKE VODE

SPLIT — Na bazenu Jadrana u Zvončacu odigran je drugi krug otvorenog prvenstva Jugoslavije u vaterpolu za žene, na kojem nastupaju tri ekipe — Vela Luka, Triglav iz Kranja i domaći Jadran.

Nakon dva odigrana kruga — 30. i 31. srpnja u Veloj Luci, te 2. i 3. kolovoza u Splitu, u vodstvu je Vela Luka sa šest bodova. Drugi je Triglav sa četiri a treći Jadran sa dva boda.

Treći krug igra se 23. i 24. kolovoza u Kranju.

REZULTATI:

● Prvi krug:

VELA LUKA — JADRAN

8:4 (1:0, 3:2, 2:0, 2:2)

SUDAC: Klemenčić (Split).

STRIJELCI: S. Zanetić 4, N. Zuvela 3, Dragojević 1 za Velu Luku, a Tomić 2, Kosanović i Novaković po 1 za Jadran.

TRIGLAV — JADRAN

5:6 (1:1, 1:1, 0:1, 1:3)

SUDAC: Klemenčić (Split).

STRIJELCI: Cvek, Jeber i Maček po 1 za Triglav, a Duplančić i Kesić po 2, Novaković i Tomić po 1 za Jadran.

TRIGLAV — VELA LUKA

7:7 (1:0, 1:2, 2:3, 3:2)

SUDAC: Klemenčić (Split).

STRIJELCI: Cvek i Maček po 2, Bertonec, Bradaška i Brložnik po 1 za Triglav, a Dragojević, Franulović, N. Zanetić po 2, Resić 1 za Velu Luku.

● Drugi krug:

JADRAN — VELA LUKA

4:5 (1:2, 3:1, 0:0, 0:2)

SUCI: Prvan i Ivanišević (Split).

STRIJELCI: Duplančić 2, Zajc i Tomić po 1 za Jadran a Franulović 3, S. Zanetić i Dragojević po 1 za Vela Luku.

TRIGLAV — VELA LUKA

5:5 (2:2, 1:1, 1:0, 1:2)

SUCI: Prvan i Ivanišević (Split).

STRIJELCI: Maček 3, Bradaška 2 za Triglav, a N. Zuvela 2, S. Zanetić, Dragojević i Franulović po 1 za Vela Luku.

TRIGLAV — JADRAN

6:5 (0:2, 2:1, 2:1, 2:1)

SUCI: Prvan i Vlačić (Split).

STRIJELCI: Maček 4, Cvek i Bradaška po 1 za Triglav, a Duplančić 3, Zajc i Kesić po 1 za Jadran.

Ekipe su nastupale u ovim sastavima:

VELA LUKA: Bačić, S. Zanetić, Gragojević, Franulović, Resić, Separović, T. Zanetić, Burmas, N. Zanetić, Ančić, Na, Zanetić

JADRAN: Amrošić, Zajc, Duplančić, Novaković, Bajamić, Tomić, Jakasović, Novaković, Kosanović, Simunković, Kesić

TRIGLAV: Ristić, Velkavrh, Jeber, Bertonec, Cvek, Sever, Bradaška, Maček, Zizmond, Brložnik

TABLICA

Vela Luka	4	2	2	0	25:20	6
Triglav	4	1	2	1	31:23	4
Jadran	4	1	0	3	19:22	2

B. VOJINA

Utakmicama u Kranju završeno drugo neslužbeno prvenstvo Jugoslavije u vaterpolu za žene

Trenutno – bez pobjednika

KRANJ — Tri ekipe borile su se na neslužbenom otvorenom prvenstvu Jugoslavije u vaterpolu za žene. Poslije tri održana turnira, u Veloj Luci, Splitu i Kranju, sve ekipe imaju po šest bodova.

Trenutno, pobjednika nema. Najbolji je Jadran iz Splita. Ipak, pobjednik nije dodijeljen jer se prvenstvo održalo bez službenih propozicija, a po primjeni člana 43. Pravilnika o vaterpolu natjecanju morat će se održati majstorica—turnir sve tri sudjelujuće ekipe. U slučaju primjene člana 44. pobjednik je Jadran iz Splita, Vela Luka druga, a Triglav treći. Sudjelujuće ekipe očekuju obavještenje Natjecateljske komisije Vaterpolo saveza Jugoslavije. Dogovoreno je da se u slučaju majstorice turnir održi u Rijeci od 10. do 15. rujna.

Natjecanje u Kranju proteklo je u znaku vaterpolistica splitskog Jadrana. One su zasluženo pobijedile prošlogodišnje prvakinje iz Vele Luke.

Utakmice pratilo je više od tisuću gledalaca. Zapišimo imena naj-

boljih igračica prvenstva: Zaje, Duplančić, Kesić i Zavorović (Jadran), Franulić i Zuvela (Vela Luka), Maček i Beložnik (Triglav).

Utakmice su sudili: Pičulin, Starina, Čalić i Krašovec, svi iz Kranja.

Sastav ekipa:

JADRAN: Kosanović, Zaje, Duplančić, Peranović, Tomić, Jakasović, Novaković, Bojanić, Kesić, Zavorović, Šimunković, Babić, Ambrožić

VELA LUKA: Bačić, S. Zanetić, Dragojević, Franulović, Resić, T. Zanetić, Ančić, Burmas, Zuvela, N. Zanetić

TRIGLAV: Ridić, Velikovrh, Jerreb, Bertancelj, Cvek, Sever, Brađaška, Maček, Zizmund, Beložnik

REZULTATI:

Triglav — Vela Luka 8:7 (0:2, 4:0, 3:3, 1:2), Vela — Luka — Jadran 1:6 (1:0, 0:2, 0:2, 0:2), Triglav — Jadran 4:3 (1:2, 1:1, 1:2, 1:3).

TABLICA

Jadran	6	3	0	3	33:27	6
Vela Luka	6	2	2	2	33:34	6
Triglav	6	2	2	2	33:38	6

P. DIDIĆ

Vaterpolo

KRANJ — Vaterpolo je bil doslej moški šport, saj se ženske niso vključevale. Na pobudo vaterpolo zveze Jugoslavije so pred tremi leti začeli tudi pri nas ustanavljati ženska vaterpolska moštva, kakršna imajo na Nizozemskem, v Sovjetski zvezi in drugih državah že vrsto let. Tudi v Jugoslaviji se je začelo, imamo že štiri ženska moštva, ki imajo svoja državna prvenstva. Začetek ženskega vaterpola je bil v Veli Luki na Korčuli, kasneje so začeli tudi v Splitu pri Jadranu in v Kranju pri Triglavu, lani pa so ustanovili še žensko moštvo pri Delfinu v Rovinju. Ženski vaterpolo ni »ženski«, saj je igra ostra, podobna kot v moških moštvih. To je igra in ne cirkus v vodi. Vaterpolo, ki je postal tudi ženski šport, bodo igrali tudi na letni olimpijadi leta 1988 v Seulu.

V Kranju so začeli z ženskim vaterpolom v sezoni 1983. V Klubu Triglava, ki ima bogato vaterpolsko zgodovino, so v moštvo vključili vse tiste plavalke plavalnega kluba Triglav, ki so prenehale z aktivnim plavanjem in začele so igrati vaterpolo. Že lani so na Korčuli imele prvo državno prvenstvo in zasedle tretje mesto. Trener ženskega moštva Triglava je **Vojko Podvršček** in v moštvu ima sedaj dvanajst igralk, ki jim plavanje ni tuje. V letošnji vaterpolski sezoni bodo spet imele državno prvenstvo, ki bo turnirskega značaja. Prvi bo od 28. do 30. julija v Veli Luki na Korčuli,

drugi bo 2. in 3. avgusta v Splitu in nato končni in tretji turnir v Kranju 23. in 24. avgusta v letnem bazenu. Tako bodo ljubitelji vaterpola v Kranju lahko videli na delu tudi vaterpolsko žensko moštvo Triglava, ki bo v letošnjem državnem prvenstvu skušalo doseči kar najboljše rezultate in mesto

v državi. V moštvu je dvanajst igralk, ki redno trenirajo vsak dan. To so: **Gordana Rišič, Alenka Bertonec** (vratarki), **Tatjana Bradaška, Zdenka Maček, Darja Jereb, Karmen Berložnik, Damjana Velikovrh, Biserka Cvek, Judita Jeretina, Alenka Sever, Tatjana Hegediš** in **Barbara**

Zdenka Maček — »Svojo plavalno pot sem začela v Radovljici in za ta klub sem plavala deset let. Ko sem prenehala z aktivnim plavanjem sem začela z vaterpolom v ženski ekipi Triglava. To je res prava družba in »klapa«, ki igra in trenira ta vodni šport. S tem moštvom sem spoznala tudi druge igralko v državi. Prepričana sem, da je v tej ženski igri tudi lepa športna bodočnost.

Biserka Cvek — »Že dve sezoni nisem več plavalka Triglava, pri katerem sem dosegla dobre plavalne uspehe v prsnem slogu in plavanju kravla. Ko sem prenehala, sem se vključila v naše žensko vaterpolsko moštvo. To je res prava družina plavak in igralk, ki ve kaj hoče in lahko nadoknadi vse tisto kar so pri plavanju dosegle. Veseli me, da sem se vključila v ta šport in da lahko še naprej treniram plavanje in vaterpolsko igro.

Žižmund. Vse te igralko se do na treh turnirjih za državno prvenstvo v Veli Luki, Splitu in Kranju z moštvi Veli Luke, Jadrana iz Splita in Delfina iz Rovinja potegovale za državni naslov.

Pri vaterpolskem klubu Triglav iz Kranja tako ne skrbe samo za moški šport, temveč so napeli vse sile, da ga omogočijo tudi ženskam. To je vsekako pohvalno za klub. Tako se lahko dela v klubu, ki ima res bogato tradicijo.

D. Humer
Foto: G. Šinik

Tatjana Bradaška — »Tako kot Biserka sem bila štiri leta in pol plavalka pri Triglavu. Ko sem prenehala s plavanjem, sem se takoj vključila med tiste ženske, ki so začele z vaterpolsko igro v Kranju. To je res pravo moštvo in odlična družina. Obenem je to dobra rekreacija za vse tiste plavalke, ki so prenehale tekrovati v plavalnem športu.

Leto 2003

2.4.2003, 10:01

Vaterpolo - Slovenke na trening v Nemčijo

Kranj, 02. aprila (STA) - Najboljše slovenske vaterpolistke se, tako kot njihovi moški kolegi, pripravljajo na evropsko prvenstvo, ki bo med 5. in 15. junijem v Ljubljani. Od 4. do 8. aprila bodo v Hannoveru vadile skupaj z nemško izbrano vrsto, naslednjič pa se bo ženska reprezentanca zbrala med prvomajskimi prazniki, ko bo odšla v Padovo na skupen trening z Italijankami.

Foto Reuters

Na krmilu ženske reprezentance je marca prišlo do zamenjave. Aleša Komelja je namreč zamenjal Vojko Podvršček, ki ima z ženskimi ekipami veliko izkušenj. V osemdesetih letih je namreč vodil žensko ekipo Triglava in z njo nekajkrat osvojil drugo mesto na prvenstvu tedanje Jugoslavije. V strokovnem vodstvu ostaja pomočnik Matis Kolenc, pridružil pa se mu je Matjaž Homovec, ki bo skrbel predvsem za trening vratark.

Novi selektor Podvršček v Hannover ne bo odpotoval, tako da bosta na severu Nemčije njegove izbranke vodila oba pomočnika. V ekipi bo 14 igralk, ki prihajajo iz treh klubov, Kranja '90, Kopra in celjskega Posejdona. Slovenke bodo med pripravami z Nemčijo odigrale tudi uradno prijateljsko srečanje in sicer v nedeljo, 6. aprila.

28.5.2003, 09:10

Vaterpolo - Fantje s Hrvati, dekleta v Francijo

Ljubljana, 28. maja (STA) - Po dveh dneh premora se bodo v kranjskem bazenu spet zbrali slovenski vaterpolisti. Varovancem Igorja Štirna, ki se bodo zdaj posvetili tehnično-taktičnemu delu priprav, se bodo v novem kranjskem bazenu pridružili reprezentanti Hrvaške. Reprezentanci, ki bosta skupaj do sobote, bosta odigrali tudi vrsto tekem za trening.

Foto Roman Šipič

Trening Slovencev

Dekleta pod vodstvom selektorja Vojka Podvrščka pa bodo v četrtek odpotovala na turnir v francoski Metz. Tam se bodo pomerile z reprezentancami Francije, Španije in Velike Britanije.

Foto Roman Šipič

"Že v Ljubljani smo pokazali velik napredek. Dober pokazatelj je bila tekma z Nemčijo, kjer je bil napredek velikanski, razlika pa na koncu morda celo nekoliko previsoka," pravi Podvršček, ki dodaja, da bi bila lahko z drugačno taktiko še nižja, a bi gledalci ob tem videli bore malo vaterpola.

Spored turnirja v Franciji:

- petek, 30. maja:

16.15 Španija - **Slovenija**

17.30 Velika Britanija - Francija

- sobota, 31. maja:

09.30 Španija - Velika Britanija

10.45 Francija - **Slovenija**

16.15 **Slovenija** - Velika Britanija

17.30 Francija - Španija

- nedelja, 1. junija:

09.30 za 3. mesto

10.45 finale

**Generalna proba slovenskim vaterpolistom
u okviru međunarodnog turnira Tristar**

Indikator spremnosti

■ **LJUBLJANA** Od petka do nedjelje u novom bazenu na Kodeljevu, poprištu skorašnjeg Europskog prvenstva u ženskom vaterpolu, na programu je jaki ženski međunarodni turnir - Tristar.

U generalnoj probi uoči EP-a sudjeluju reprezentacije Francuske, Italije, Njemačke i Slovenije. Naravno, u središtu pažnje je slovenska vrsta koja posljednju sezonu brižno i kvalitetno radi, a nakon turnira na Kodeljevu Slovenke odlaze još na završne kraće pripreme u Francusku.

Naša repka dva dana uoči početka turnira trenira zajedno s Talijankama, s kojima igraju i trening utakmice, te se tako prilagođavaju načinu igre kojeg gaje najbolje reprezentacije Starog kontinenta.

Na turniru Tristar prve suparnice Slovenki bit će Francuskinje, koje su inače ostale bez EP-a nakon što su u odlučujućem susretu bile prekratke za gol protiv Njemica. Spomenuta reprezentacija drugi je protivnik naših djevojaka. Posljednje suparnice bit će im Talijanke.

Podvršček zadovoljan

- Mjerilo naše spremnosti bit će utakmica s Njemicama. U usponu smo napretka, tako da sam igrom u proteklom periodu iznimno zadovoljan - kaže izbornik Vojko Podvršček.

Sastav reprezentacije — igračice: Špela Potočnik, Eva Potočnik, Petra Grahovac, Neža Rebolj, Saša Skubic, Sanda Mladenović, Tjaša Brežnik, Dunja Likozar, Petra Ogrizek, Nina Hajdinjak - sve Kranj 90, Selma Cerič, Tinka Pintarič, Anja Malusa, Melita Glavina - sve Koper, Mojca Bosina (Celje).

Vodstvo: Vojko Podvršček (izbornik), Matjaž Homovec i Matic Kolenc Matic - pomoćni treneri.

Raspored utakmica Tristar - petak (23.V) - 16.30: Italija - Njemačka, 18.00: Slovenija - Francuska; subota, 16.30: Francuska - Italija, 17.45: Njemačka - Slovenija; nedjelja, 10.00: Francuska - Njemačka, 11.15: Italija - Slovenija.

M. JUVAN

Slovenska ženska vaterpolo reprezentacija sve bolja i bolja

■ **LJUBLJANA** Dok kolege iz muške reprezentacije uoči Evropskog prvenstva, koje će se uskoro održati u Kranju i Ljubljani, imaju velikih poteškoća sa zdravstvenim biltenom, ženska odabrana vrsta u posljednje vrijeme izvrsno radi, a što je najvažnije izbornik Vojko Podvršček nema poteškoća s bolestima i ozljedama.

Ženska reprezentacija novo okupljanje ima danas u Ljubljani, poprištu EP-a, a posljednje informacije iz ženskog tabora govore o vidljivom velikom napretku.

- Krajem tjedna u Kranju obavili smo uspješne zajedničke pripreme. Uigravanje kombinacija, utvrdili smo neke akcije s kojima ćemo se suprotstaviti suparnicama na Kodeljevu, uz to odigra-

PODVRŠČEK: Napredak očit

li smo nekoliko utakmica s muškim veteranima. Napredak u repki je ogroman, a pravu sliku dat će turnir krajem tjedna. Posebice će bit zanimljiv obračun s Njemicama, s kojima smo se na pripremama prije nekog vremena susreli izgubivši s visokih 28:2, pa će bit zanimljivo vidjeti koliko smo im se uspjeli približiti - kaže Podvršček, oduševljen nagradom ženske ekipe. No, nesretan zbog činjenice da djevojke na tako ozbiljan način nisu radile već koju sezonu prije, stručan rad i veliko zalaganje očito je tek u sezoni domaćeg EP.

- Možda bi mogli pridobiti još dvije-tri igralice, time bi sigurno ravnopravnije krenuli u okršaje protiv inače

favoriziranih suparnica - dodao je prvi čovjek stručnog stožera ženske repke, napomenuvši da će Slovnke na turniru u Kranju igrati protiv Francuskinja i Talijanki.

- Budite sigurni da ćemo učiniti sve kako bi što dostojnije parirale favoriziranim suparnicama. Moram priznati da ovako bržno i stručno još nikad nismo radile, više pozornosti posvećuje se i fizičkoj spremi, radu s utezima, tako da ćemo biti koliko-toliko pripremljene za sudar protiv na papiru kvalitetnijih suparnica. Naše najveće kvalitete su upornost, želja prema dokazivanju te, naravno, bespoštedna borbenost - rekla je kapetanka slovenske repke Eva Potočnik.

M. J.

31. 5. 2003, 22:34

Slovenke znova izgubile z Britankami

Foto Reuters

Se vidimo v Ljubljani

Metz - Slovenske vaterpolistke so končale z nastopi na mednarodnem turnirju v francoskem Metzu. Zadnji dan turnirja so se znova, tokrat v tekmi za tretje mesto, pomerile z Veliko Britanijo. Slovenke so tudi tokrat izgubile in sicer z 8:2 (1:1, 2:1, 3:0, 2:0). Strelki za Slovenijo sta bili Eva in Špela Potočnik.

Slovenke so ponovno dobro zaigrale v obrambi, kjer se je z obranjeno najstrožjo kaznijo izkazala tudi vratarka Selma Cerič. Znova pa je šepala igra v napadu, kjer se še vedno pojavlja preveč napak. Zaradi njih Slovenke igrajo slabo tudi ob igralki več v bazenu. Varovankam selektorja Vojka Podvrščka pa je po dobrem začetku tudi zmanjkalo moči, ugodnejši izid pa je zaradi tega splaval po vodi.

(STA)

★ Vaterpolo

VOJKO PODVRŠČEK - selektor slovenske ženske reprezentance

Čakalo se je predolgo

Ženski vaterpolo je v Sloveniji še v povojih in na popolnoma amaterski ravni, zato na bližnjem EP več kot zadnjega mesta od naših deklet ne moremo pričakovati. Naše sicer z rednim treningom vse bolj napredujejo, a za vidnejše dosežke je zdaj žal že prepozno. Zaradi pomanjkanja denarja tudi prihodnost ni ravno rožnata.

Čeprav se je že dolgo vedelo, da želimo kandidirati za EP in je že leto in pol, odkar smo dobili kandidaturo, se je z žensko reprezentanco začelo bolj načrtno delati šele letos. Zakaj ne že prej, ko je bil za to še čas?

Z ženskim vaterpolom smo sicer začeli že sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je kranjski Triglav tekmoval v prvi jugoslovanski ligi. Žal se je potem zgodilo, da je ženski vaterpolo pri nas za nekaj časa zamrl, kar je vsekakor škoda. Šele zadnja tri leta so pri klubih spet začeli nekaj 'migati' tudi

mogoče priti. Kje ste našli motiv, da ste se vendarle odločili za to delo?

Trener sem že 30 let. Začel sem v Kamniku in štartal s popolne ničle. Prišli smo do 1. B lige v nekdanji Jugoslaviji. Tudi v Ljubljani sem začel z ničle in prišel do drugega mesta v državi in zmage nad vaterpolisti Triglava. Iz Ljubljane sem se umaknil šele, ko sem po menjavi uprave izgubil vso podporo. Moj motiv ob prevzemu vloge selektorja je bil predvsem v tem, da pomagam ženskemu vaterpolu. Rekel sem si, da nimam ničesar izgubiti, saj lahko samo

dekletom še vedno manjka nekaj več samozavesti. Nekajkrat so bila v dobri situaciji za strel proti голу, a kot da si tega niso upala storiti.

To je res. V zadnjem času smo veliko trenirali igro z igralko več, kar je proti slabšim ekipam delovalo, proti boljšim pa je to še težava. Še vedno tudi izgubimo preveč žog v igri ena na ena, po katerih dobivamo zadetke iz protinapadov. Proti postavljeni conii so dekleta že dovolj gibljiva, da se v večini primerov lahko uspešno obranijo.

Edini rezultatski cilj na EP bo torej izgubljati s čim manjšo razliko.

Na kaj več je v tej situaciji nemogoče računati. Osmo mesto je edina realnost, kdor si obeta kaj drugega, se moti. Nekatere izmed deklet so nekdanje plavalke, a plavanje in vaterpolo sta pač dva povsem različna športa.

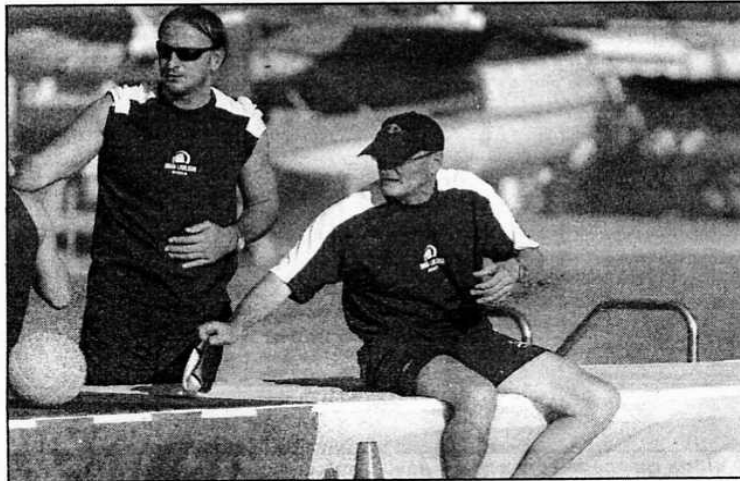
Je katera od teh deklet posebej nadarjena za vaterpolo?

Na ravni, da bi lahko igrala v tujini in se s tem preživljala, ni še nobena izmed igralk. Pri nas bi se z ženskim vaterpolom morali začeti načrtno ukvarjati, torej s selekcijo deklet že pri 12 ali 13 letih. Žal perspektive tudi po EP niso prav nič rožnate. Pojavljajo se govornice, da niti v Kranju in Kopru nimajo denarja in prva stvar, ki jo bodo ukini, bo ženski program. Prvi center ženskega vaterpola bi glede na pogoje morala biti Ljubljana, kjer pa kluba za zdaj sploh še ni.

In kdo je za vas prvi favorit za naslov ženskega evropskega prvaka?

Krog favoritinj je zelo širok. Tu so Rusinje, Nizozemke, Španke, tudi Italijanke, kjer v njihovi prvi ligi igrajo tudi Američanke, Kanadčanke in Avstralke. Njihove najboljše ekipe bi se lahko enakovredno kosale s kakšno od slovenskih moških ekip.

Robert Pogačar

Vojko Podvršček (desno, levo pomočnik Homovec) ni optimist glede prihodnosti ženskega vaterpola v Sloveniji.

foto: Roman Špič

z ženskami, s tem da se je v Celju ekipa po obeh letih na začetku razpadla, tako da je vse ostalo le na Kranju in Kopru. Moje mnenje je, da smo žensko ekipo pred tem EP vzeli preveč z 'levo roko', česar je v precejšnji meri kriva tudi VZS. Imeli smo dve leti časa, tako da bi z delom s to ekipo morali začeti takoj. Sam sem dekleta prevzel sredi marca, zato ne bi rad kritiziral prejšnjih trenerjev. Dekleta so bila velikokrat na bazenu brez trenerja in sem jim občasno priskočil na pomoč, vloge selektorja pa sprva niti nisem želel prevzeti, saj sem se zavedal, da je to velika odgovornost. Nazadnje so me v to vendarle prepričali in od takrat imamo treninge vsak dan. Bili smo tudi na pripravah v Nemčiji in Italiji, ta teden odhajamo še v Francijo. Delamo resno in prvi rezultati so že vidni, seveda pa se čez noč ne da ničesar storiti. Že, če bi začeli na enak način delati pred enim letom, bi lahko nekaj napravili, v dveh mesecih in pol pa je za to pač premalo časa.

Že od začetka ste se zavedali, da do kakšnega posebnega rezultata ni

kaj naredimo. Nekaj pomeni že, da razlika do najboljših reprezentanc s trideset zadetkov razlike zmanjšamo na dvajset. Rezultati niti za nas niti za dekleta niso nobena obremenitev. Škoda bi bilo le na prvenstvu izgubljati z 0:30, saj bi se potem marsikdo vprašal, zakaj ga sploh imamo. Tekme na turnirju Tristar so pokazale, da se to le ne bo dogajalo.

Na tem turnirju se je videlo, da

15.7.2003, 11:10

Vaterpolo - Slovenija v tretjem bobnu

Kranj, 15. aprila (STA) - Na Brdu pri Kranju bo v petek (17.00) žreb za vaterpolsko evropsko prvenstvo, ki bo od 6. do 15. junija v Kranju in Ljubljani. Slovenija je v moški konkurenci (Kranj) skupaj z Rusijo v tretjem bobnu, možni nasprotniki Slovenije pa so Srbija in Črna gora ter Italija iz prvega bobna, Madžarska in Hrvaška iz drugega, Španija in Grčija iz četrtega, Nizozemska in Grčija iz petega ter Nemčija in Slovaška iz šestega.

✓ ženskem (Ljubljana) delu žreba bosta v prvem bobnu Nizozemska in Italija, v drugem Rusija in Slovenija, v tretjem Nizozemska in Grčija ter v četrtem Španija in Nemčija.

Na prejšnjem prvenstvu so si nastop na moškem delu EP v Kranju zagotovili Srbija in Črna Gora, Italija, Madžarska, Hrvaška in Rusija, kot najboljših pet s prejšnjega tekmovanja, zagotovljeno mesto pa je imela tudi Slovenija kot gostitelj. Ta konec tedna pa so si nastop zagotovili še Španija, Nizozemska in Nemčija na kvalifikacijskem turnirju v Kijevu ter Romunija, Grčija in slovaška na turnirju v Bratislavi. V Bratislavi je presenetila predvsem Romunija, ki je presenetila tudi favorizirano Grčijo.

"Če bi lahko izbiral, bi si v svojo skupino izbral Romunijo, Nizozemsko in Nemčijo. Na ta način bi bilo dosegljivo četrtfinale in uvrstitev na SP v Barceloni. Med boljšimi ekipami pa bi si izbral Madžarsko in Jugoslavijo, ker z njimi težje gramu kot z Italijo in Hrvaško in se zato z njimi ne bi pomerili v četrtfinalu," je pred žrebom ocenil slovenski selektor Igor Štirn, ki bo po končanem državnem prvenstvu že v sredo opravil novo testiranje z reprezentanti na Fakulteti za šport, do EP pa reprezentanco čakajo še naporene priprave v Italiji in na hrvaškem ter turnir Tristar doma.

"Vmes bomo odigrali kopico tekem, upam da tudi kakšno iradno, saj je tekma še vedno najboljši trening," dodaja Štirn, ki pravi, da kljub zapletom računa tudi na vse reprezentante iz nariborskega kluba, saj niso krivi za nič, drugače pa je z rodstvenimi ljudmi v klubu, ki niso ravnali povsem korektno.

Ženskih udeležencev je le osem. Vnaprej so imela mesta zagotovljene reprezentance Madžarske, Italije in Rusije ter gostitelj Slovenija. Na kvalifikacijah pa sta bili uspešni še Grčija in Nemčija v Hamburgu ter Nizozemska in Španija v Lindhovu. Povsem drugačna so slovenska pričakovanja v tej konkurenci.

"Vsak tekmelec je tako močan, da mi je povsem vseeno koga lobimo. Smo popolni 'outsiderji'. Kar bo boljše od visokega poraza bo v redu. Samo za ilustracijo lahko povem, da je Grčija v kvalifikacijah ugnala Nemčijo z 12:2, Nemke pa nas premagale z 28:2. Naš osnovni cilj je nabiranje izkušenj za naprej, delamo zavzeto in upam, da se bomo najboljšim le nekoliko uspeli približati. Napredujemo v plavanju, sedaj pa se osvečemo tudi tennicnemu delu, saj smo doslej težko igrali v napadu, posebej ob presingu. Zavedati pa se moramo, da so nasprotnice vse profesionalke ter da so nasprotnice v fizični, ehnični in taktični prednosti," pa ni nič kaj optimističen novi selektor ženske reprezentance Vojko Podvršček, ki je reprezentanco prevzel pred slabim mesecem dni in dodaja, da se je delati začelo morda malce prepozno. Ženska reprezentanca se pripravlja ločeno v Kopru in Kranju, ob vikendih pa dekleta trenirajo skupaj, med prazniki pa bodo odšli na priprave v Italijo.

Skupine za žreb na EP:

moški:

- skupina 1: Srbija in Črna Gora, Italija
- skupina 2: Madžarska, Hrvaška
- skupina 3: Rusija, Slovenija
- skupina 4: Španija, Romunija
- skupina 5: Nizozemska, Grčija
- skupina 6: Nemčija, Slovaška

ženske:

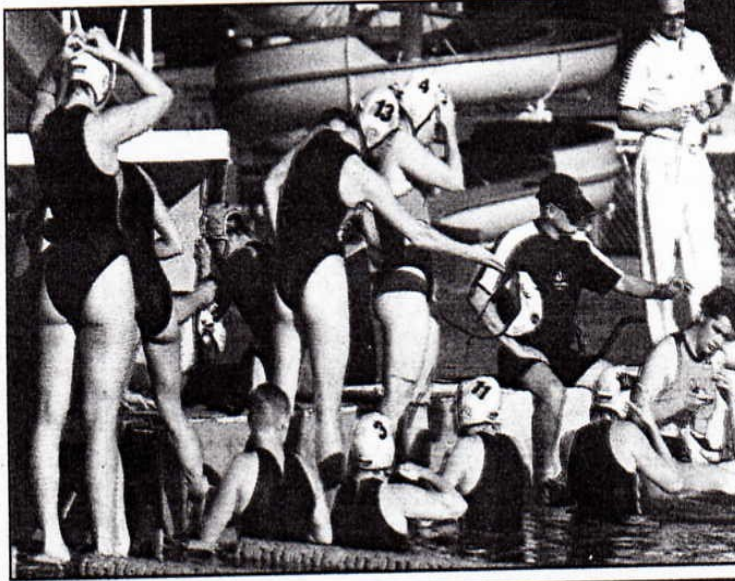
- skupina 1: Madžarska, Italija
- skupina 2: Rusija, Slovenija
- skupina 3: Nizozemska, Grčija
- skupina 4: Španija, Nemčija

Za vaterpolsko EP pripravljena tudi dekleta

Učne ure za naša dekleta

Dan pred odprtjem 26. evropskega vaterpolskega prvenstva, ki ga bosta gostila Ljubljana in Kranj, je trener Vojko Podvršček še zadnjič strnil pričakovanja slovenske ženske reprezentance. Cilj slovenskih deklet, ki bodo igrala na Kodeljevem v Ljubljani, je prikazati dostojno igro in proti močnim nasprotnicam iztržiti kar se da nizke poraze.

Današnji spored v Kranju

Skupina A

Pari 1. kroga: Srbija in Črna gora - Romunija (13.45), Slovaška - Nizozemska (15.00), Rusija - Madžarska (21.30).

Skupina B

Pari 1. kroga: Hrvaška - Nemčija (16.15), Italija - Nemčija (19.00), Slovenija - Španija (20.15).

Kranj - "Naša pričakovanja so snovna. Vemo, zakaj smo na tem prvenstvu. Nastopamo kot domačini, naš osnovni cilj pa ostaja čim manjša gol razlika. Za dekleti sta dve leti priprav, z vsakodnevnimi treningi pa smo začeli šele pred poltretjim mesecem, ko sem jaz prevzel reprezentanco. V tem času smo si nabrali nekaj mednarodnih izkušenj; trenirali smo z Nemkami v Hannoveru, z italijansko ekipo v Padovi, za nami pa sta tudi dva mednarodna turnirja v Ljubljani in Metz. Zadnji izidi so poraze omilili iz 28:2 na 18:2, pa tudi 6:0, a vemo, da bodo na prvenstvu proti nam igrala moštva v najmočnejših postavah, kar bo delo še dodatno otežilo. Ekipa je dokazala, da je delovna in da se bo borila izgubiti s čim manj zadetki razlike. Če bomo kos presingu in žoge ne bomo izgubili že po nekaj sekundah, bodo tudi rezultati solidni," je napovedal Podvršček. Previdna z napovedmi je bila tudi članica ekipe Eva Potočnik: "Lahko govorim samo o pričakovanjih, ki so, kot je povedal trener, skromna. Najbolj se bojimo Madžark, ki so znane po izredno grobi igri. Če bi se katera od naših igralk poškodovala, bi položaj za nas postal še težji, saj imamo le 13 ali 14 igralk. Seveda pa so izredno močne tudi Nizozemke in Španke."

Slovenke bodo s tekmami na EP začele v soboto, 7. junija, ko se bodo ob 17.30 pomerile s Španijo. Naša dekleta nastopajo v predtekmovalni skupini B, kjer jih v nedeljo čaka obračun z Madžarsko (15.00), v ponedeljek pa z Nizozemsko (17.30). V skupini A nastopajo reprezentance Italije, Grčije, Nemčije in Rusije.

foto: Roman Šipić

Prilogo pripravili: mhš, sta, jz

Vojko Podvršček, selektor slovenske ženske vaterpolske reprezentance, pred EP

Izogniti se porazu z 0:30

Kranj – »Ženski vaterpolo smo v Sloveniji pravzaprav že imeli, a smo ga leta 1986 ukinili. Tedaj smo imeli solidno ekipo Triglava, ki je dve sezoni uspešno nastopala v takratnem jugoslovanskem državnem prvenstvu, žal pa je zaradi pomanjkanja denarja (pre)hitro razpadla,« je začel pogovor Vojko Podvršček, selektor naše ženske vaterpolske reprezentance, ki bo od jutri naprej v prenovljenem bazenu na Kodeljevem igrala na evropskem prvenstvu.

Nato se je pridušal, da je res škoda, ker se ni takoj, ko so Sloveniji dodelili izvedbo EP, začelo intenzivno delati tudi z vaterpolistkami. »Že od začetka je bilo jasno, da bomo gostili tudi ženske reprezentance in da bomo lahko sodelovali tudi z našo zasedbo. Na žalost smo takrat zaspali,« je povedal Podvršček, ki je krnilo reprezentance prevzel šele pred poltretjim mesecem, ko ga je povabil Jože Jenšterle, predsednik Vaterpolske zveze Slovenije.

»Privolil sem, ker je bil to zame nov izziv. V dobrih dveh mesecih se čudežev kajpak ne da napraviti, a za dekleta je bila že uvedba vsakodnevnih treningov velik napredek. Naiveč smo se sicer priora-

vljali v Kranju, kjer smo imeli v pokritem zimskem bazenu na voljo najboljše pogoje za vadbo,« je dodal 51-letni selektor in nato spregovoril o ciljih: »Na tekmah s Špankami, Madžarkami in Nizozemkami se želimo vsaj približno enakovredno kosati z nasprotnicami. Izogniti se bomo skušali porazom z 0:30, to pa nam bo uspelo le, če v naši vrsti ne bo preveč napak.«

Slovenska baza igralcev je sila skromna. »Do lani smo imeli tri ekipe, ob koprski in kranjski še celjsko, ki pa je nato razpadla, tako da je od nje ostala samo še vratarka. Reprezentanco torej ob njej tvorijo Koprčanke in Kranjčanke. Državnega prvenstva še nismo imeli, na voljo pa imam zooli

16 igralcev, ki so bile pripravljene delati pod novimi pogoji. Za naprej se bo treba odločiti, ali bomo ženski vaterpolo še

Volko Podvršček

gojili. Mislim, da bi ga lahko kajti samo v Ljubljani imamo tri plavalne klube, iz katerih bi lahko črpali igralke. S plavanjem pa se resno ukvarjajo še v Kopru, Celju, Mariboru, Kranju ... Mislim, da bi lahko že s štirimi ekipami ženske vaterpolo zaživel tudi pri nas,« je prepričan Podvršček.

Tako kot v moškem delu je tudi pri ženskah evropsko prvenstvo kvalifikacijsko tekmovanje za nastop na svetovnem prvenstvu, na katerem se iz Ljubljane neposredno uvrsti najboljših šest reprezentanc. Toda slovenski selektor si ne dela utvar, da bi lahko naša dekleta premagala katero od reprezentanc v predtekmovalni skupini B. »Vsak poraz z manj kot 20 prejetimi goli bo za nas že lep uspeh. Pričakujem, da bodo naše nasprotnice v tekmi za 7. mesto Nemke, ki pa so od nas še vedno boljše za 8 do 20 golov. To je pač naša realna podoba.«

Miha Šimnovec

Na vaterpolsko EP pripravljena tudi dekleta

Kranj, 05. junija (STA) - Dan pred odprtjem 26. evropskega vaterpolskega prvenstva, ki ga bosta gostila Ljubljana in Kranj, je trener Vojko Podvršček še zadnjič strnil pričakovanja slovenske ženske reprezentance. Cilj slovenskih deklet, ki bodo igrala na Kodeljevem v Ljubljani, je prikazati dostojno igro in proti močnim nasprotnicam iztržiti kar se da nizke poraze.

"Naša pričakovanja so skromna. Vemo, zakaj smo na tem prvenstvu. Nastopamo kot domačini, naš osnovni cilj pa ostaja čim manjša gol razlika. Za dekleta sta dve leti priprav, z vsakodnevnimi treningi pa smo pričeli šele pred poltretjim mesecem, ko sem jaz prevzel reprezentanco. V Kodeljevo srečen kraj?"

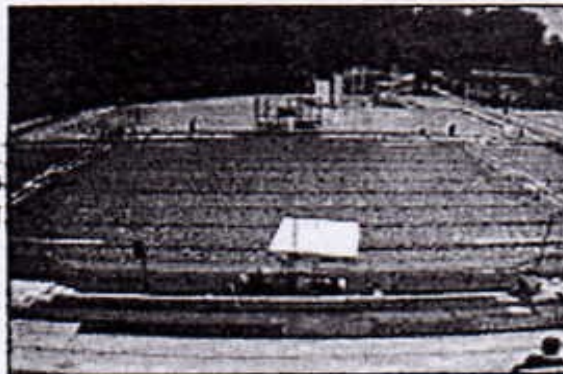

Foto SLOL

"V tem času smo si nabrali nekaj mednarodnih izkušenj; trenirali smo z Nemkami v Hannovru, z Italijansko ekipo v Padovi, za nami pa sta tudi dva mednarodna turnirja v Ljubljani in v Metz. Zadnji izidi so poraze omilili iz 28:2 na 18:2, pa tudi 5:0, a vemo, da bodo na prvenstvu proti nam igrala moštva v najmočnejših postavah, kar bo delo še dodatno otežilo. Ekipa je dokazala, da je delovna in da se bo borila izgubiti s čim manj zadetki razlike. Če bomo kos presingu in žoge ne bom zgubile že po nekaj sekundah bodo tudi rezultati solidni," je napovedal Podvršček.

"Previdna z napovedmi je bila tudi članica moštva Eva Potočnik: "Lahko govorim samo o pričakovanjih, ki so, kot je povedal trener, skromna. Najbolj se bojimo Madžark, ki so znane po zredno grobi igri. Če bi se katera od naših igralk poškodovala, bi položaj za nas postal še težji, saj imamo vsega skupaj le 13 ali 14 igralk. Seveda pa so izredno močne tudi Nizozemke in Španke."

Slovenke bodo s tekmami na EP začele v soboto, 7. junija, ko se bodo ob 17.30 pomerile s Španijo. Naša dekleta nastopajo v predtekmovalni skupini B, kjer jih v nedeljo čaka obračun z Madžarsko (15.00), v ponedeljek pa z Nizozemsko (17.30). V skupini A nastopajo reprezentance Italije, Grčije, Nemčije in Rusije.

(STA)

zensko EP v Ljubljani

Naše niso konkurenčne

Slovenske vaterpolistke so v prvih dveh krogih EP zabeležile dva pričakovano visoka poraza. Najprej so jih z 22:1 premagale Španke, nato pa s 27:1 še Madžarke. Neporažene so še Madžarke in Italijanke, naše pa danes ob 17.30 čaka še tekma z Nizozemsko.

Slovenija - Madžarska 1:27 (0:10, 0:3, 1:5, 0:9)

Ljubljana - Športni park Kodeljevo. 250 gledalcev. Sodnika: Galkin (Rusija) in Lehn (Nemčija).
Slovenija: Cerič, Rebolj, Ogrizek, Š. Potočnik 1, Pintarič, Glavina, Grahovac, Breznik, Skubic, Hajdinjak, Malusa, E. Potočnik, Mladenović, Likozar, Bosina.
Madžarska: Zirighe Sos, Tiba 1, Gyore 2, Zantleitner 2, Sipos 1, Dravncz 3, E. Valkay 1, Pelle, A. Valkay 3, Primasz 5, Benko 3, Kisteleki 5, Toth 1.

Slovenske vaterpolistke so proti vzhodnim sosedam doživele še višji poraz kot dan prej proti reprezentanci Španije. Za poraz s 26 zadetki razlike proti aktualnim evropskim prvakinjam sta krivi prva in zadnja četrtina, medtem ko so v drugem in tretjem delu Slovenke zaigrale nekoliko bolje, v drugi četrtini pa so celo prejele le tri zadetke. Tudi tokrat se je med strelke v slovenski vrsti uspelo vpisati le eni domači igralki - Špeli Potočnik, ki je pozneje tekmo

zaradi treh izključitev sklenila predčasno. "Doživeli smo pravo lekcijo vaterpola. Madžarke so fizično zelo dobro pripravljene, tako da se mi zdi, kot da so se jih moje igralkе kar nekoliko prestrašile. Želim si le, da bi se iz tega tudi kaj naučile. Zdaj nas čaka reprezentanca Nizozemske, ki po kakovosti ni daleč od Madžarske," je po tekmi povedal slovenski selektor Vojko Podvršček.

Izidi:

skupina A: Grčija - Nemčija 7:4 (2:2, 3:1, 2:0, 0:1), Italija - Rusija 14:10 (2:1, 3:2, 5:2, 4:5) Italija - Grčija 7:5 (2:0, 2:3, 1:2, 2:0), Rusija - Nemčija 11:9 (2:3, 2:1, 3:3, 4:2).

Lestvica

1. Italija	2	2	0	21:15	4
2. Grčija	2	1	1	12:11	2
3. Rusija	2	1	1	21:23	2
4. Nemčija	2	0	2	13:18	0

Skupina B: Slovenija - Madžarska 1:27 (0:10, 0:3, 1:5, 0:9), Španija - Nizozemska 6:10 (3:4, 0:1, 1:4, 2:1), Madžarska - Nizozemska 10:9 (2:5, 1:2, 0:1, 7:1), Španija - Slovenija 22:1 (5:0, 5:0, 7:1, 5:0).

Lestvica

1. Madžarska	2	2	0	37:10	4
2. Španija	2	1	1	28:11	2
3. Nizozemska	2	1	1	19:16	2
4. Slovenija	2	0	2	2:49	0

Španija - Slovenija 22:1 (5:0, 5:0, 7:1, 5:0)

Ljubljana - Športni park Kodeljevo. 200 gledalcev. Sodnika: Lehn (Nemčija) in Van Hems (Francija).
Španija: Ventura, Dominguez 2, Ribera 2, Valles 4, Sanchez 2, Lopez 2, Ramirez 1, Yubero 1, J. Pareja 4, M. Parera, Gil 4.
Slovenija: Cerič, Rebolj, Ogrizek, Š. Potočnik, Pintarič, Glavina, Grahovac 1, Breznik, Hajdinjak, Malusa, E. Potočnik, Mladenović, Bosina.

Slovenska reprezentanca je v svojem krstnem nastopu na največjih tekmovanjih doživela pričakovan poraz proti Špankam. Gostje s Pirenejskega polotoka so v vseh četrtinah nadigrale vrsto selektorja Vojka Podvrščka, na veliko veselje domačega občinstva pa je edini in zgodovinski zadetek za Slovenijo v peti minuti tretje četrtine dosegla Petra Grahovac.

"Razlika med ekipama je zelo velika, kljub temu pa so igralkе dale vse od sebe, saj si gostiteljice zaslužijo spoštovanje. Upam, da nam bo v nadaljevanju uspelo pokazati še boljše predstave ter da si bomo zagotovili vsaj polfinale," je po tekmi

povedal španski selektor Gaspar Ventura. Slovenski selektor Vojko Podvršček po tekmi z igro svojih varovank ni bil preveč zadovoljen: "Škoda, da so delale toliko napak. Pred tekmo smo si želeli, da bi bil končni izid nekoliko nižji. Toda v obrambi smo začeli grešiti, Španke pa so izkoristile vsako našo priložnost. Pošteno povedano, pa je razlika povsem realna, čeprav si želimo, da bi izgubljali s čim nižjo razliko." Bolj vesela je bila razumljivo Petra Grahovac: "Dosegla sem prvi zadetek za Slovenijo v zgodovini evropskih prvenstev, to pa tudi nekaj šteje." (sta)

Slovenke na tem EP žal niso konkurenčne nobeni izmed ekip.
foto: Uroš Hočevar

EP za ženske

Nizozemska - Slovenija 24:1 (7:0, 6:0, 4:1, 7:0)

Ljubljana - Športni park Kodeljevo. 200 gledalcev. Sodnika: Brala (Hrvaška) in Levin (Izrael).
Nizozemska: Subring, Rodenhuis, Koot 2, Guichelair 3, Kuipers 2, Kappen 1, Van der Berg 3, Oostendorp 2, Van der Sloot 3, Peerenboom, De Bruin 6, Smit 2, Ars.
Slovenija: Cerič, Rebolj, Ogrizek, Š. Potočnik, Pintarič, Glavina, Grahovac, Breznik, Skubic 1, Hajdinjak, Čop Malusa, E. Potočnik, Bosina.

Slovenske vaterpolistke so tudi na zadnji tekmi doživele visok poraz in enkrat zadele, tako da se bodo na svoji zadnji tekmi v torek pomerile z Nemkami za sedmo mesto. Še najbolje so odigrale v tretji četrtini, v kateri je zadetek dosegla Saša Skubic, Nizozemke pa so bile natančne "le" štirikrat. Najboljša strelka nizozemske vrste, ki se bo jutri v četrtfinalu pomerila z Grkinjami, je bila Daniele de Bruijn s šestimi goli.

"Pred tekmo sem bil bolj optimističen, ampak očitno so dekleta pregorela. Tri težke tekme za njih je zelo velik napor in ne vem kaj nas čaka na tekmi z Nemkami. Prav za zadnjo tekmo sem načrtoval, da bi lahko pokazali največ, toda kot zdaj kaže v formi celo padamo," je po tekmi dejal slovenski selektor Vojko Podvršček, medtem ko je bil nizozemski selektor Paul Metz bolj brez skrbi: "Za nas je bila to lahka tekma. Skušali smo odigrati obrambo brez

dotika nasprotnikovih igralok in skoraj tri četrtine tekme smo zdržali brez prekrška. Kljub temu pa spoštujem to, da se slovenska ekipa še naprej bori."

Izidi in lestvici:

Skupina A: Rusija - Grčija 9:4 (3:1, 2:1, 3:1, 1:1), Italija - Nemčija 12:9 (3:4, 2:2, 3:2, 4:1)

Lestvica

1. Italija	3	3	0	33:24	6
2. Rusija	3	2	1	30:27	4
3. Grčija	3	1	2	16:20	2
4. Nemčija	3	0	3	21:30	0

Skupina B: Madžarska - Španija 8:4 (3:2, 4:2, 0:0, 1:0), Slovenija - Nizozemska 1:24 (0:7, 0:6, 1:4, 0:7)

Lestvica

1. Madžarska	3	3	0	45:14	6
2. Nizozemska	3	2	1	43:17	4
3. Španija	3	1	2	32:19	2
4. Slovenija	3	0	3	3:53	0

Četrtfinalna para: torek, 10. junija: 16.15 Rusija - Španija; 17.30 Nizozemska - Grčija. Tekma za sedmo mesto: torek, 10. junija: 13.45 Slovenija - Nemčija.

Slovenke so svoje nastope na EP pričakovano končale na osmem mestu

Za konec v istem slogu

Naša ženska reprezentanca je svoje nastope na letošnjem EP končala z doslej najnižjim porazom, saj so jih Nemke v boju za sedmo mesto premagale "le" z dvajsetimi zadetki razlike. Najbrž je bil to za nekaj časa zadnji nastop naše ženske vrste, prav gotovo pa zadnji v tej zasedbi.

Nemčija - Slovenija 21:1 (5:0, 5:0, 5:0, 6:1)

Ljubljana - Športni park Kodeljevo. 150 gledalcev. Sodnika: Van Hems (Francija) in Simion (Romunija).

Nemčija: Buddé, Rohe 5, Klein 1, Schindelbauer 1, Dierolf, Gruber 3, Krusziak 3, Kottig 2, Rump 1, Schilling, Apostel 2, B. Bujka 3, Schönitz.

Slovenija: Čenič, Rebolj, Ogrizek, Š. Potočnik 1, Pintarič, Glavina, Grahovac, Breznik, Skubic, Hajdinjak, E. Potočnik, Mladenovič, Likozar.

Slovenska reprezentanca je po pričakovanju izgubila tudi svojo zadnjo tekmo na evropskem prvenstvu in tako z najnižjim porazom na štirih tekmah osvojila končno osmo mesto. Že tako skromne slovenske amatere so tokrat ostale še brez Anje Čop Malusa, ki si je na tekmi z Nizozemkami zlomila prst. Med strelke se je tokrat v slovenski vrsti vpisala kar kapetanka ekipe Špela Potočnik, ki je v zadnji četrtini z nepričakovanim lobom z velike oddaljenosti ugnala nemško vratarko Simone Buddé. V ekipi zmagovalk se je petkrat na listo strelk vpisala Lina Rohe.

"Tokrat smo bili še za igralko slabši, kar se je še bolj poznalo pri prehodu iz faze obrambe v napad, kjer smo naredili ogromno napak. Nemke so kljub vsemu premočne tekme in prave profesionalke. Dekleta so tekmo pošteno odigrala, saj sem se, odkrito povedano, bal višjega poraza. Pošteno so opravila svoje in več se realno ni dalo. Za vse, kar so na tem prvenstvu dosegla, si zaslužijo zgolj pohvalo. Glede na vlaganje v ženski vaterpolo je to tudi naš trenutni domet. V tej sestavi smo bili zagotovo zadnjič, zdaj pa je na potezi Vaterpolska

zveza Slovenije. Upam, da bo ženski vaterpolo zaživel, žal pa mi je, da katera od ljubljanskih šol na ogled tekem ni pripeljala deklet, ki bi se navdušile nad tem športom," je po zadnji tekmi povedal slovenski selektor Vojko Podvršek, ki je s tem verjetno tudi končal svoje sodelovanje z žensko reprezentanco, saj je bil za vodenje dogovorjen le do konca EP.

Kapetanka razočarana nad mačehovskim odnosom

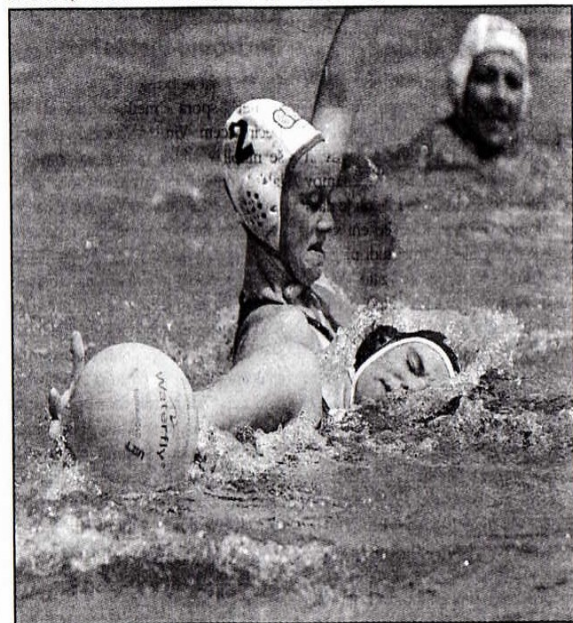
Edini zadetek za Slovenijo na včerajšnji tekmi je prispevala kapetanka Špela Potočnik, ki je tako z dvema zadetkoma najboljša strelka Slovenije na tem EP. "Tekma z Nemčijo je bila med vsemi še najbolj blaga, saj se z njimi ni bilo treba pretepati. Fizično smo že zelo utrujene in bilo nam je vseeno, tudi če izgubimo 50:0, le da je tekme konec. V dveh mesecih priprav je bilo vsega preveč. Leto dni se ni za nas nihče zavzemal, ko pa jim je začela v grlo teči voda, so nas našopali za umret'. Pred tekmo so se mi od utrujenosti že tresle noge. Za nameček nam je zaradi poškodbe

manjkala še ključna igralka."

Špeli je bilo že pred prvenstvom jasno, da se na njem kaj več ne bo dalo opraviti. "Zadnja dva meseca nas tempirajo kot kakšno bombo. Ekipa je psihično in fizično že povsem na tleh. Veliko razliko na tekmah je bilo pričakovati, saj smo tu le zato, ker je bilo prvenstvo odigrano v Sloveniji. Ljudje se ne zavedajo, da smo tu zgolj zato, da je tu celotno EP. Me smo to

mogle narediti, brez da bi nas o tem kaj vprašali. Menda smo se avtomatično uvrstile tudi na SP, a so naše mesto oddali, čeprav nas o tem ni nihče nič vprašal. Pred EP so nam povedali, da tu moramo igrati, ali pa bodo za to plačali globo. Je zdaj pomemben samo denar? Do nas se obnašajo precej mačehovsko. Fantje so vse, me pa zgolj 'poden'. Ves čas nas že tako obravnavajo," se je ob koncu pogovora Špela kar razjezila na mačehovski odnos VZS do ženske reprezentance. Ta je bila za odgovore res zgolj nujno zlo, upati pa je, da se bo z dekleti še naprej delalo na vsaj podobnem nivoju, saj bi le tako tudi ženski vaterpolo lahko dvignili na višji nivo, na katerem je zdaj.

Robert Pogačar

Čeprav Nemke do naših igralk niso bile ravno nežne, je bila njihova igra le nekoliko manj ostra od prejšnjih nasprotnic slovenske vrste.

foto: Arsen Perić

Ob zadnjem mestu Slovenk na tem EP Podvršček ni bil razočaran

Nekateri so nastop slovenske ženske vrste na letošnjem EP pošteno "popljuvali". Očitno so menili, da bodo po dveh mesecih resnega treninga delale čudeže, slišati pa je bilo celo mnenja, da bi bilo bolje, če na tem EP ne bi sodelovale.

Ljubljana - Manj razočaran je bil selektor Podvršček, ki je vedel, kaj lahko pričakuje tako od deklet kot od zveze. "Razlika med nami in ostalimi ekipami na tem evropskem prvenstvu je tako velika, da se je skoraj ne da opisati. Tukaj so nastopile vse najboljše ekipe na stari celini, medtem ko se mi kvečjemu lahko vsaj nekoliko kosamo z reprezentancami iz drugega evropskega kakovostnega razreda. Za primerjavo lahko navedem reprezentanco Velike Britanije, ki bo letos celo nastopila na svetovnem prvenstvu v Barceloni, pa smo z njimi na pripravah pred dvema tednoma v Metz u izgubili z 2:8 in 0:6. Naše tekme so lahko reprezentance Slovaške, Češke in še kdo, v to konkurenco pa zanesljivo ne sodimo. Izbor igralc je premajhen za nastop na EP," meni Podvršček, ki je bil precej razočaran tudi nad obiskom na Kodeljevem: "Osebnostno sem zelo razočaran nad obiskom gledalcev, saj sem jih pričakoval nekoliko več. Če nič drugega, bi bilo treba organizirati ogled tekem iz okoliških šol in na ta način morda mlada dekleta celo animirati, da bi jih ta šport začel zanimati. Upam, da bo vsaj v zaključnih bojih kaj več gledalcev." Glede na to, da je vaterpolskega EP za slovensko ekipo že konec, se upravičeno zastavlja vprašanje, kakšna je sploh usoda ženskega vaterpola v Sloveniji. "Kar se tega tiče, ne morem kritizirati le vaterpolske zveze, saj je jedro za vsakega športnika klub. Če

bodo klubi začeli delati tudi z dekleti, potem bo tudi zveza prisiljena to podpreti. V nasprotnem primeru se ne obeta nič dobrega. Vendar bodo tudi klubi to težko izvedli, saj vem, da imajo težave že z vzdrževanjem svojih članskih moških ekip.

Vojko Podvršček ocenjuje, da se bo ženski vaterpolo pri nas lahko razvijal le s kvalitetnim delom v klubih.

foto: Roman Špič

Naslednja težava so bazeni. Po nekaterih informacijah o ženski ekipi razmišljajo v Mariboru, kjer imajo nov bazen, pa tudi Ljubljana bi s tremi bazenski kompleksi morala začeti delati na ženskem vaterpolu. Ko bi enkrat imeli vsaj štiri klube in državno prvenstvo, bi se baza igralc zagotovo razširila," meni zdaj že nekdanji slovenski selektor, ki ga kmalu čakajo nove naloge: "Jaz sem bil z zvezo dogovorjen za vodenje ženske reprezentance do konca evropskega prvenstva. Do konca januarja sem bil še trener Olimpije, po EP pa nadaljujem z delom z vaterpolisti letnika 1987 in mlajšimi, s katerimi gremo čez dva tedna na priprave na Hrvaško in bodo v prihodnosti trkali na vrata kadetske reprezentance, ki se bo leta 2005 borila za nastop na evropskem prvenstvu. Konec junija gremo še na pripravljalni turnir v Francijo, konec avgusta pa na Slovaško. V tej konkurenci je zelo prijetno delati, saj imamo široko bazo mladih fantov. Jasno pa je, da če bo katerikoli klub pripravljen delati z ženskami, sem vedno pripravljen pomagati."

Slovenski selektor Vojko Podvršček si bo seveda z zanimanjem ogledal tudi preostale tekme na EP, kjer so po njegovem prve favoritinje za končno zmago Madžarke: "V finalu se bodo skoraj zagotovo pomerile z Italijankami. Madžarke so branilke naslova, tekma pa bo lahko zelo zanimiva, saj si sicer kar šest njihovih reprezentantk klubski kruh služi na Apeninskem polotoku, tako da se zelo dobro poznajo. Na Madžarskem z ženskim vaterpolom delajo zelo dobro, v kar sem se imel priložnost prepričati na nekaterih gostovanjih v tej državi z moško ekipo. Ob takem delu dosežki ne morejo izostati."

Jenšterle dvignil pritisk

Slovenske vaterpolistke so bile po zadnji tekmi EP negativno presenečene

V središču

Sonja Korelc

Potem ko so Španke v prvem krogu z 22:1, Madžarke v drugem s 27:1, Nizozemke v tretjem s 24:1 in nato še Nemke v tekmi za končno sedmo mesto z 21:1 visoko porazile slovensko žensko reprezentaco, je slednja na EP v vaterpolu, ki sta ga gostila Ljubljana in Kranj, osvojila zadnje, osmo mesto. Po treh porazih v predtekmovanju in še enem v končnici ter po štirih doseženih in 94 prejetih zadetkih z izkupičkom niso bile zadovoljne. In kot bi statistika sama ne bila dovolj velik vzrok za slabo voljo, je igralkam pritisk dvignil še predse-

»Odnesti domov kapice in plašče je enako, kot če bi nogometaš želel po tekmi s seboj vzeti žogo in gole,« pravi predsednik VZS Jože Jenšterle

dnik Vaterpolske zveze Slovenije (VZS) Jože Jenšterle, ki je neposredno po koncu zadnje tekme od igralk zahteval, naj čimprej vrnejo opremo, ki je last VZS.

»Punce so mi povedale, kaj naj bi se zgodilo po tekmi. Dejale so, da jim je bilo naročeno, naj vrnejo kapice in plašče, zato je bil potem jok in stok. Kaj je res in ne, ne morem reči, ker takrat nisem bil navzoč, kot član VZS pa ne morem pljuvati po

Slovenske vaterpolistke so na evropskem prvenstvu dosegle le 4 in prejele kar 94 golov.

Foto: Bojan Velikonja

predsedniku. S strani vodstva to ni bila prava reakcija, menim namreč, da bi se lahko v miru pogovorili,« se je tako za dekleta kot za predsednika zavzel sedaj že bivši selektor Vojko Podvršček.

Kako so obnašanje predsednika doživljale vaterpolistke, nam je zaupala 21-letna napadalka Melita Glavina. »Prve besede Jenštrleta so bile: 'Poskrbite, da bodo kapice in plašči v skladišču.' Namesto, da bi nam čestital, kljub slabim pogojem, ki smo jih imele za treninge, je najprej to zahteval. Igralke smo bile negativno presenečene. Veliko deklet bo po EP prenehalo z vaterpolom, ker imajo tega čez glavo. VZS nam je dala opremo in krila stroške priprav, za prevoz in dnevnice moramo poskrbeti same,« je dogajanje opisala mlada Koprčanka, ki je

za zgled navedla tuje reprezentance, kjer imajo treninge prilagojene študiju.

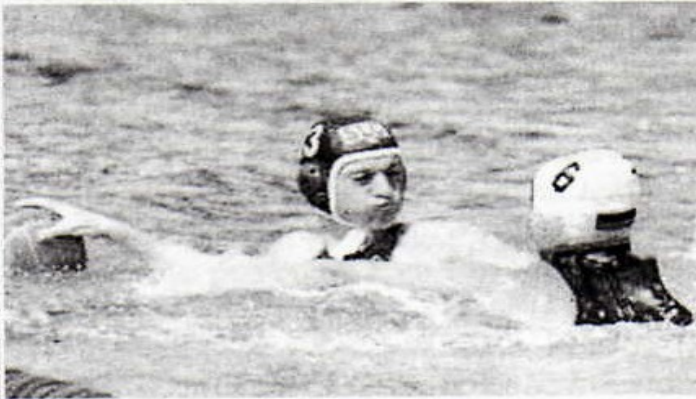
Nasploh imajo do vaterpola drugačen pristop, saj so igralci in igralke za svoje počete plačani, ta šport pa je zanje način življenja. VZS je bila tista, ki je pristopila k Podvrščku in ga prosila za sodelovanje. »Delo se je začelo z mojim prihodom sredi marca, kar je bilo morda nekoliko prepozno. Začeti bi se morali pripravljati že prej, tu smo zaspali, a še vedno bi v najboljšem primeru lahko iztržili izide 15:2 ali 15:3. Imeli smo treninge, priprave v Nemčiji, Padovi..., vse v okviru VZS. Tu zveza ni nagajala, temveč je pomagala. Če kdo trdi drugače, je to čista laž. Potrebno je povedati, da je vaterpolo dolgoročna zadeva, potrebnih je približno osem let, da se človek

razvije v igralca vaterpola. Naše igralke pa so plavalke, rokometašice...« je o razmerah za delo in procesu kaljenja spregovoril Podvršček.

Kaj pa na vse skupaj pravi predsednik VZS Jože Jenšterle? »Igralkam sem najprej čestital,« je svojo plat zgodbe predstavil predsednik, nato pa razložil: »Ženski program, ki se je začel lani aprila, je bil v celoti izpeljan. V tem času je 23 kandidatv v različnih fazah priprav dobilo okoli 460 kosov opreme (majice, natikači, kopalke, nahrbtnike...), razen ekipne opreme, kar so kopalni plašči in majice. Dogovor z vsemi vodji ekip je bil, da se po tekmah ekipna oprema vrne. Odnesti to domov je enako, kot če bi nogometaš želel po tekmi s seboj vzeti žogo in gole.«

Ščipanje, grizenje in brcanje Šport kot prostovoljstvo ali slovenska ženska vaterpolska reprezentanca

Ne dam!

foto: Igor Škafar

Še pred evropskim prvenstvom v vaterpolu je bilo o slovenski ženski reprezentanci rečeno, da bo vsak poraz z manj kot 20 prejetimi zadetki za naše vaterpolistke lep uspeh. *"Izogniti se bomo skušali porazu z 0 : 30,"* je dejal selektor **Vojko Podvršček**. Tako je šestnajstčlanska ekipa slovenskih amaterk na tekmi za sedmo mesto na evropskem prvenstvu v Ljubljani izgubila z Nemčijo z 1 : 21 in s tem osvojila zadnje, osmo mesto. Dekleta so se na Kodeljevem kljub šibki podpori s tribun - gledalce je bilo mogoče prešteti na prste - borila do zadnjega. Edini zadetek so dosegla v zadnji četrtini, iz dodobra ogrete vode pa je bilo večkrat slišati zagnano kričanje, v smislu *"Jebem ti mater, ta pa ta" ...*

Ko so se mokre kopalke prikazale iz vode, je bilo izpod kopic slišati: *"Dobro je, da je konec. Naš cilj je dosežen, vesele smo, ker smo osme, fantje so pa deseti, ha ha."* Veliko težje je poraz oziroma odnos do deklet prenesla kapetanka **Špela Potočnik**, ki je na zadnji tekmi z enim strelom ugnala nemško vratarko. *"Evropskega prvenstva brez nas deklet ne bi bilo, punce smo se potrudile in to omogočile. Nobena od nas za to ni plačana, same smo prispevale za prevoz na treninge, mnoge od nas so v službah vzele neplačan dopust. In kaj smo slišale takoj po tekmi? Prvo, kar je predsednik Vaterpolske zveze Slovenije izjavil po tekmi, je bilo: 'Vrnite mi kapice in plašče.'"* Špela, ki je drugače policistka na Jesenicah, je nazadnje še dodala: *"Jaz sem s to tekmo z vaterpolom opravila."*

mesečem. *"To je grob šport, kjer so tudi poskobe. ..."* Špela se je odzval, ker je bil to zanj nov izziv, čeprav ve, da je vaterpolo šport, v katerega je treba vlagati več let. *"Pod vodo*

Primi in obrni

Ženski vaterpolo je v Sloveniji že obstajal vse do leta 1986, ko je moštvo Triglava, ki je dve sezoni uspešno nastopalo na takratnem jugoslovanskem državnem prvenstvu, razpadlo zaradi pomanjkanja denarja. Današnje vaterpolistke najrazličnejših poklicev in starosti so se našle prek telefonskih klicev, poznanstev, delujočih in propadlih plavalnih klubov. *"Dve leti smo trenirale po dvakrat na teden. Zadnja dva meseca pa tudi po sedemkrat,"* je dejala najmlajša članica ekipe, dijakinja tretjega letnika kranjske gimnazije **Saša Skubic**. Branilka Saša, ki poleg vaterpola trenira še lokostrelstvo in odbojko, bi rada nadaljevala. Toda glede na razmere v Sloveniji meni, da ji to kljub veliki želji najbrž ne bo uspelo. Na evropskem prvenstvu je dobila lep ugriz v roko. Kar pa sploh ni tako hudo, glede na to, da jo je njena starejša kolegica iz Kopra **Anja Malus** na tekmi z Nizozemkami odnesla z zlomljenim mezincem in na zadnji tekmi sploh ni sodelovala, saj je imela roko v mavcu. *"Nizozemke so bile dejansko zelo agresivne. Ker na tekmi ni bilo zdravnika, je morala sama v bolnišnico in je bila tam cele štiri ure,"* je o incidentu povedala **Eva Potočnik**, ki se s plavanjem ukvarja že dvanajst let.

Med sodnikom nevidne trike je kapetankina sestra poleg grizenja uvrstila še ščipanje in brcanje. *"S komolcem udariš v glavo in upaš, da si zadela, pa da jo dovolj boli. Jaz nikoli ne udarim prva, a če me katera, počakam, da se odmakne, in udarim nazaj. Da si me zapomni in mi da mir za naprej."* Največ trikov se izvaja na bližini dveh metrov: *"Ko plavaš kravl, lahko brčneš v usta."* Zato so priporočljivi tudi zobni ščitniki in dobro privezane kapice, kajti tudi za te se prime. Med ženske posebnosti pa spada oprijem za kopalke. *"Trenirale smo s fanti, mlajšimi od petnajst let. Igrati z njimi je težko, ker nimajo celih kopalok, nimaš jih za kaj prijeti, ne moreš se iti klasičnih for."*

"Že na predpripravah stakneš kako buško nehote in izgubljaš uhane. No, na treningu z Nemkami me je ena tako brcnila v čeljust, da sem izgubila zob. Sama recimo v ekipi sploh ne veljam za grobo, ampak ko me izzovejo nasprotnice, vračam," je rekla napadalka **Petra Grahovec**. Nemke so ji po zadnji tekmi postale še manj ljube, kajti v drugi četrtini so ji strgale kopalke. *"Bila sem tako obrnjena, da se ni preveč videlo. A vseeno ni bilo prijetno ..."* Čeprav so mislile žurirati, so bile ob koncu zadnje tekme vse tako utrujene, da so si premislile in si vzele odmor. *"Za Nemke sem recimo mislila, da bodo, glede na to, da je šlo za tako nepomembno tekmo, stvari vzele bolj za zabavo. Igrale pa so kot vse druge, zelo grobo in precej zares. So precej močnejše od nas, tudi fizično."*

Presenečen nad grobstvo v ženskem vaterpolu je bil tudi trener Podbevšek, ki je punce začel trenirati šele pred poltretjim mesecem. *"To je grob šport, kjer so tudi poškodbe."* Povabilu se je odzval, ker je bil to zanj nov izziv, čeprav ve, da je vaterpolo šport, v katerega je treba vlagati več let. *"Pod vodo*

se počne marsikaj, naša dekleta so naredila veliko napak nad vodo iz čiste naivnosti, zaradi pomanjkanja izkušenj. Nismo imeli nasprotnih napadov, punce so zamudile, zaspale. Izkazali smo se tedaj, ko je nemški selektor dal priložnost rezervnim igralkam. Punce so pokazale veliko volje, saj so nekatere od njih že mamice s po dvema otrokoma. A kaj, ko jih noče nihče podpreti."

Solidarnost

Treningi so potekali v Kranju, v pokritem zimskem bazenu, kamor so prihajale domačinke in dekleta iz Kopra. Lani je obstajalo še celjsko zaledje, od katerega je letos ostala samo ena vratarka. **Mojca Bosina** za kolegice iz Celja pravi, da so nekatere odnehale zaradi službe, ena je imela otroka, pa ni mogla uskladiti itd.

V vaterpolu se je zavzeta odbojkarica znašla po naključju. Medtem ko je v Celju delala kot reševalka, je opazovala treninge moške ekipe, pa se je s kolegicami malo igrala. "Ko sem bila že v ekipi, sem imela operacijo in sem rekla, da bi raje stala v голу, da si ne bi še dodatno poškodovala kolen." Za dobro vratarko so po njenem pomembni refleksi in dobre škarje. "Pa teh 35 sekund napada moraš biti popolnoma skoncentriran. Ko gre za protinapad, lahko počivaš." Meni, da bi bila slovenska reprezentanca veliko boljša, če bi se ji malo bolj posvetili. "Morale smo nastopiti zaradi evropskega prvenstva. Trenirale smo brez trenerja, obljubljali so nam marsikaj, a nazadnje še potnih stroškov nismo dobile povrnjenih."

Druga vratarka, nekdanja plavalka **Helena Perčič**, se je, kakor je sama rekla, znašla v vratih, ker slabše plava, poraz pa je ni posebno prizadel, saj se je že vnaprej vedelo, kakšen bo izid. "Več bi morale trenirati. Tako pa je bila to samo naša dobra volja," je rekla študentka četrtega letnika športne fakultete.

Enainpetdesetletni Podbevšek, ki ženske ekipe ne trenira prvič, prizna, da je težje delati s punčami kakor s fanti. "Sem temperamenten, na zadeve reagiram takoj, vendar ne žalim, držim se v mejah normalnega." Meni, da bi morali glede na neizkušenost deklet vse skupaj jemati kot igro in se s tekmovalnim delom ne obremenjevati. "A nazadnje smo vsak dan zahtevali več. Lahko bi naredili še kaj več ..." Po njegovem bi se morali odločiti, ali naj se ženski vaterpolo v Sloveniji sploh še goji. "Vsi okrog imajo žensko ekipo, takoj ko imajo moško. Mi smo blizu Čehinjam ali ekipi Slovaške." Njegovo sodelovanje z žensko reprezentanco se je najbrž končalo. Kajti za vodenje je bil dogovorjen le do konca evropskega prvenstva. Ve pa, da je želja deklet, da bi trenirala naprej, velika: "Punce so se odrekale dopustom, puščale službe. Špela Potočnik se je recimo vozila z Bleda v Kranj in ni dobila nič za potne

stroške." Poleg tega so samo v Ljubljani trije plavalni klubi, iz katerih bi lahko črpali nove igralke. Vendar mora navadna plavalka ogromno delati, da bi postala izurjena, dobra vaterpolistka. "Težava je koordinacija v vodi, kako recimo obstati na sredini, ker je eno plavati od zida do zida, drugo pa videti tudi nasprotnice. Biti član ekipe."

Napadalka **Tjaša Breznik**, študentka fakultete za šport, se je recimo navadnega plavanja, s katerim se je ukvarjala dalj časa, naveličala in se je odločila rekreativno ukvarjati z vaterpolom. *"Tako se rekreiram, pa še faks lahko speljem."* Čeprav je njeno telo vajeno vode, se ji je bilo težko navaditi na žogo, pa tudi na trike. *"Potem ko se navadiš, je lažje. Čeprav jih še vedno ne poznam, saj nobena od nas nima izkušenj."* A jim je pri pomanjkanju izkušenj, kot pravi študentka višje šole za poslovne sekretarke Eva Potočnik, pomagala solidarnost. *"Družba je bila odlična. Če bi v zadnjih mescih nehala ena, bi nehale vse."*

---

*Dodatek je pridobljen iz arhiva Vojka Podvrščka